

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE CENTAR SARAJEVO

2022.

Broj: 01-02-07-11-2-3593-8/22

Sarajevo, septembar 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	16
5.1	Izrada i donošenje budžeta	16
5.2	Izvještavanje	17
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	18
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	18
6.1.1	Prihodi i primici	18
6.1.1.1	Prihodi od poreza	18
6.1.1.2	Neporezni prihodi	18
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije	22
6.1.1.4	Primici od prodaje stalnih sredstava	23
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	23
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	23
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	24
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	26
6.1.2.4	Kapitalni transferi	30
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	32
6.1.2.6	Izdaci za finansijsku imovinu.....	34
6.1.3	Finansijski rezultat.....	34
6.2	BILANS STANJA.....	35
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	35
6.2.1.1	Novčana sredstva	35
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	36
6.2.1.3	Kratkoročni plasmani	38
6.2.1.4	Kratkoročna razgraničenja	39
6.2.2	Stalna sredstva	40
6.2.2.1	Stalna sredstva	41
6.2.2.2	Dugoročna razgraničenja.....	44
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	44
6.2.4	Izvori stalnih sredstva	45
6.2.5	Popis sredstava i obaveza	46
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	47
7.	JAVNE NABAVKE	47
8.	SUDSKI SPOROVI.....	50
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	50
V.	PRILOZI	54
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	54
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	54

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Centar Sarajevo** (u dalnjem tekstu: **Općina**), koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Izdaci za tekuće održavanje i ugovorene usluge nisu budžetom planirani i knjigovodstveno evidentirani na propisanim pozicijama, prema vrstama i potkategorijama kontnog plana, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog navedenog, ovi rashodi u iznosu od 431.949 KM iskazani su na poziciji tekućih transfera i drugih tekućih rashoda umjesto na poziciji izdataka za materijal, sitan inventar i usluge (tačke 5.1 i 6.1.2.3 Izvještaja);**
2. **Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak prihoda nad rashodima zbog pogrešno provedenih stavova knjiženja primitaka i izdataka od finansijske imovine iz ranijih godina. Također, iznos od 1.232.643 KM za koji nam nije prezentirana struktura, preknjižen je sa ove pozicije na kratkoročna vremenska razgraničenja. Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a efekti na finansijske izvještaje ne možemo izmjeriti (tačka 6.1.3 Izvještaja);**
3. **Kratkoročna razgraničenja precijenjena su za najmanje 550.467 KM, jer se odnose na nenaplativa potraživanja po osnovu naknade štete iz ranijeg perioda. Kratkoročni plasmani su više iskazani za 553.985 KM, jer ranijih godina nisu provedeni odgovarajući stavovi knjiženja. Zbog navedenog, kratkoročna razgraničenja i kratkoročni plasmani nisu realno iskazani, niti je osigurano poštovanje računovodstvenog načela tačnosti i istinitosti iskazivanja poslovnih događaja u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 6.2.1.3 i 6.2.1.4 Izvještaja);**
4. **Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer nisu evidentirani svi poslovni prostori i stanovi kojima Općina raspolaže. Stalna sredstva u iznosu od 1.805.208 KM (rekonstrukcija kosog lifta u naselju Ciglane) iako su stavljeni u upotrebu, evidentirana su u okviru stalnih sredstava u pripremi, zbog čega nije vršen obračun amortizacije. Također, nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjem nivou iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.2.1 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Općine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenošto korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Općine Centar Sarajevo za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Odobravanjem privremenog korištenja javnih površina u svrhu formiranja javnog parking prostora (117 parking mjesta) na osnovu zahtjeva, bez javnog oglašavanja, površine 3.740 m² i mjesечne naknade od 34.059 KM, nije ispoštovan princip transparentnosti i ekonomičnosti kako je utvrđeno Zakonom o budžetima u FBiH. Zbog navedenog nije osigurana pravična i aktivna konkurenčija, a što je imalo uticaj na visinu ostvarenih prihoda Općine. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave, kojim je utvrđeno da se imovinom Općine treba raspolagati u interesu lokalnog stanovništva i s pažnjom dobrog domaćina (tačka 6.1.1.2 Izvještaja);
2. U Jedinstveni račun trezora nije uključen transakcijski račun preko kojeg se vrši isplata naknada za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, što nije u skladu s odredbama Zakona o trezoru (tačka 6.2.1.1 Izvještaja);
3. Nije proveden sveobuhvatan popis stalnih sredstava i potraživanja, kao ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.5. Izvještaja);
4. U postupku nabavke specijalizovanog vozila za prikupljanje i odvoz otpada u iznosu od 490.390 KM tenderska dokumentacija nije sačinjena na način da osigura dovoljan stepen aktivne konkurenčije. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Zakonom o finansiranju političkih stranaka utvrđeno je da se političke stranke mogu finansirati iz budžeta jedinica lokalnih samouprava. Odlukom Vijeća nije utvrđen procenat sredstava koja će se odobravati za ove namjene, a vodeći se članom 7. Zakona o finansiranju političkih stranaka, sredstva za finansiranje političkih stranaka ne mogu prelaziti iznos od 0,2% Budžeta Općine, odnosno 129.300 KM. Za finansiranje političkih grupa koje participiraju u radu Vijeća odobrena su sredstva u iznosu od 300.000 KM, što predstavlja 0,46% Budžeta. Imajući u vidu iznos Budžeta (57.580.000 KM), koji je izmjenama i dopunama povećan na 64.650.000 KM, te uvažavajući činjenicu da su u Budžetu sadržana neutrošena namjenska sredstva koja se iz godine u godinu prenose, kao i namjenski primljeni transferi, smatramo da je iznos predviđen za finansiranje političkih grupa neprimjeren. Do donošenja Odluke Vijeća o finansiranju političkih stranaka, koalicija političkih stranaka, nezavisnih vijećnika i klubova samostalnih vijećnika zastupljenih u Općinskom vijeću Centar u junu 2022. godine, ni raspodjela sredstava nije vršena na način propisan navedenim Zakonom (tačka 6.1.2.3 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještajeva, rukovodstvo Općine odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Okončati aktivnosti na usklađivanju Statuta Općine s odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH.	4.
2.	Uskladiti Računovodstvene politike Općine i druge interne akte sa propisima koji su na snazi i dosljedno ih primjenjivati.	4.
3.*	Nastaviti aktivnosti na popunjavanju jedinice za internu reviziju kako bi se uspostavila u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i osigurao nadzor angažmana.	4.
4.	Rashode i izdatke planirati Budžetom i knjigovodstveno evidentirati u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	5.1
5.	Preispitati Odluku Vijeća o privremenom korištenju javnih površina na području Općine a naročito u dijelu načina dodjele javnih površina za javni parking prostor, te poduzeti aktivnosti u cilju ostvarivanja prihoda, zaštite imovine Općine i poštivanja principa utvrđenih Zakonom o budžetima u FBiH.	6.1.1.2
6.	Odluku o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodataka na plaću i naknada plaće i Pravilnik o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima uskladiti s odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH u dijelu koji se odnosi na koeficijente za namještenike i naknade troškova zaposlenih, te dosljedno ih primjenjivati.	6.1.2.1
7.	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.	6.1.2.2
8.	Za obavljanje sistematizovanih poslova, utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi, izvršioce angažovati shodno Zakonu o državnoj službi u Kantonu Sarajevo i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.	6.1.2.2
9.	U Jedinstveni račun trezora uključiti bankovne račune preko kojih se obavljaju novčane transakcije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.	6.2.1.1
10.*	Poduzeti sve zakonom propisane radnje radi naplate potraživanja po osnovu ugovora po osnovu zakupa poslovnih prostorija, a za nenaplativa potraživanja dostaviti obrazloženi prijedlog za otpis u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	6.2.1.2
11.	Uputiti inicijativu prema Vijeću kako bi u skladu sa nadležnostima donijelo odluke o zakupcima koji su podnijeli zahtjeve za otkup poslovnih prostorija.	6.2.1.2

12.*	Izvršiti sveobuhvatnu analizu potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi i na osnovu konstatovanog predložiti daljnje mјere s ciljem realnog iskazivanja potraživanja u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.1.2
13.	Rashode po osnovu usluga rušenja bespravno izgrađenih građevina, kao i povezana potraživanja od investitora/vlasnika knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućim kontima u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.1.3
14.*	Rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovног događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, kako je to propisano Zakonom o budžetima u FBiH.	6.2.1.4
15.	Poduzeti aktivnosti na rješavanju i utvrđivanju statusa poslovnih prostora i stanova i u skladu s konstatovanim knjigovodstveno evidentirati njihovu vrijednost na odgovarajućim pozicijama.	6.2.2.1
16.	Objekte koji se koriste evidentirati na poziciji stalnih sredstava u upotrebi i vršiti obračun amortizacije.	6.2.2.1
17.	Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama Općine Centar Sarajevo.	6.2.2.1
18.	Izvršiti analizu knjiženja na kontima primitaka od prodaje stalnih sredstava i neraspoređenog viška prihoda nad rashodima koja su provedena ranijih godina, te u skladu s konstatovanim i na osnovu adekvatne dokumentacije provesti korektivna knjiženja.	6.2.4
19.	Popisom utvrditi stvarno stanje stalnih sredstava i potraživanja, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.5
20.	Tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da se osigura pravična i aktivna konkurenčija, ugovore zaključivati u skladu sa prihvaćenim ponudama i uslovima iz tenderske dokumentacije, shodno odredbama Zakona o javnim nabavkama.	7.
21.	Potrebno je vršiti procjenu ishoda sporova u toku i shodno procjeni evidentirati potencijalna potraživanja i potencijalne obaveze po ovom osnovu u vanbilansnoj evidenciji.	8.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (5)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
    - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
    - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
    - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
  - Odluka o izvršavanju Budžeta Općine Centar Sarajevo za 2022. godinu;
  - Budžet Općine Centar Sarajevo za 2022. godinu;
  - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
  - Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
  - Statut Općine Centar Sarajevo;
  - Zakon o trezoru u FBiH;
  - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
  - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
  - Zakon o državnoj službi u Kantonu Sarajevo;
  - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
  - Odluka o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodataka na plaću i naknada plaće izabranih dužnosnika, nosioca izvršnih funkcija i savjetnika, državnih službenika i namještenika Općina Centar Sarajevo;
  - Odluka o naknadama vijećnicima, članovima radnih tijela i članovima Općinske izborne komisije;
  - Zakon o porezu na dohodak;
  - Zakon o doprinosima
  - Zakon o javnim nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Centar Sarajevo (u dalnjem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave u sastavu Kantona Sarajevo, uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH.² Nadležnosti Općine utvrđene su Ustavom FBiH, Ustavom Kantona Sarajevo, spomenutim Zakonom i Statutom Općine.³

Općina obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, i to naročito poslove koji se odnose na: dosljedno poštivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda; osiguranje lokalne potrebe stanovništva u oblasti brige o djeci, obrazovanju i odgoju, radu i zapošljavanju, socijalnoj zaštiti, kulturi, fizičkoj kulturi, sportu i zaštiti i unapređenju životne okoline; osiguravanje uslove za razvoj privrede od značaja; vođenje urbanističko-stambene politike, upravljanje općinskom imovinom; obavljanje komunalnih i drugih uslužnih djelatnosti; razvoj lokalne infrastrukture, rada lokalnih radio i TV stanica; briga o turističkim resursima; uređenje i stvaranje uslova za racionalno korištenje i upravljanje građevinskim zemljištem i poslovnim prostorima; osiguranje uslove za ostvarivanje mjesne samouprave; osnivanje javnih ustanova i drugih pravnih lica od interesa za Općinu; osiguranje javnog reda i mira; vođenje upravnih poslova iz samoupravnog djelokruga i druge poslove od lokalnog značaja koji su utvrđeni ustavom i zakonom.

U Registru budžetskih korisnika Općine za 2022. godinu, kao budžetski korisnik utvrđena je Općina.

Organi Općine su Općinsko vijeće (u dalnjem tekstu: Vijeće) i načelnik. Vijeće je organ odlučivanja i predstavničko tijelo građana i ima 31 vijećnika. Načelnik je izvršni organ Općine, koji je predstavlja i zastupa Općinu, donosi akte iz svoje nadležnosti, te obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, propisima, Statutom i aktima vijeća. Vijećnici i načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, u skladu sa Izbornim zakonom BiH.

Predsjedavajući Vijeća je Sejad Đozo, izabran 8. 1. 2021. godine.

Općina je osnivač Javne ustanove „Centar za sport i rekreaciju“ i Javne ustanove „Centar za kulturu i mlade“.

Poslovi iz nadležnosti Općine obavljaju se putem 14 službi za opću upravu (Služba za finansije, Služba za privredu i poslovne prostore, Služba za prostorno uređenje i investicije, Služba za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina, Služba za lokalno-ekonomski razvoj i mjesnu samoupravu, Služba za stambene i komunalne poslove, Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, Služba za obrazovanje, društvene djelatnosti, kulturu i sport, Kabinet općinskog načelnika, Inspektorat, Služba za poslove Općinskog vijeća, Služba za civilnu zaštitu i Služba za zajedničke i tehničke poslove) i posebne službe - Ureda za internu reviziju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi Općine Centar Sarajevo sistematizovano je 310 radnih mjesta, a Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Pravobranilaštva Općine Centar Sarajevo sedam radnih mjesta. Na 31. 12. 2022. godine bilo je 264 zaposlena.

Načelnik je Srđan Mandić, imenovan 15. 12. 2020. godine, kojem je ovo prvi mandat.

Sjedište Općine je u ulici Mis Irbina 1, Sarajevo.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Općine za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

² „Sl. novine FBiH“, br. 49/06 i 51/09

³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 23/04

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od januara do augusta 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je finansijsku reviziju Općine za 2014. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Općina je postupila u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Radna mjesta savjetnika načelnika utvrđena su pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, a predsjedavajući Vijeća nema savjetnike.
2.	Donesene su Računovodstvene politike Općine Centar kojima su definisani načini knjiženja specifičnih poslovnih događaja.
3.	Donesena je Odluka o utvrđivanju kriterija za korištenje sredstava tekuće rezerve.
4.	Izmjenom Odluke o dodjeli u zakup poslovnih zgrada i prostorija Općine Centar Sarajevo iz 2023. godine izbrisane su odredbe koje su se odnosile na kompenzaciju po osnovu izvršenih ulaganja u poslovne prostorije, a koje nisu bile usklađene sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH. Tokom 2022. godine Općina nije vršila kompenzaciju.
5.	Poduzete su aktivnosti na povratu pogrešno uplaćene komunalne takse, te je Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo u 2015. godini izvršilo uplatu sredstava u iznosu od 238.513 KM.
6.	Poduzete su aktivnosti u cilju naplate potraživanja po osnovu naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište i naknade po osnovu pogodnosti - rente od Fonda za izgradnju Kantona Sarajevo, koji je izmirio dug po navedenom osnovu.
7.	Izvršeno je usaglašavanje potraživanja od preduzeća „BOOC“ d.o.o. Sarajevo po osnovu naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, te su pokrenuti sudski postupci radi naplate potraživanja.
8.	Ugovori o obročnom plaćanju naknada za uređenje građevinskog zemljišta zaključuju se u skladu sa Odlukom o građevinskom zemljištu Općine, uz prethodno dostavljenu bankarsku garanciju kao dokaz osiguranja plaćanja.

9.	Općina je donijela proceduru internih kontrolnih postupaka u oblasti naplate neporeznih prihoda kojom je regulisano vođenja baza podataka izdatih rješenja i drugih akata, izvještavanje, usklađivanje potraživanja i naplaćenih prihoda i praćenje naplate neporeznih prihoda.
10.	Internim procedurama je propisan način saradnje općinskih službi i Općinskog pravobranilaštva u cilju poduzimanja aktivnosti na naplati potraživanja.
11.	Osnovica za obračun plaća utvrđena je način propisan Odlukom Vijeća i Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.
12.	Općina je donijela Odluku o dodjeli sredstva nevladinim organizacijama po LOD metodologiji kojom su definisani način, postupak i kriteriji za dodjelu sredstva nevladinim organizacijama za konkretnе projektne prijedloge, a javnim pozivom i smjernicama definisan je minimalan i maksimalan iznos sredstva koji se može dodijeliti za konkretnе projektne prijedloge.
13.	Utvrđena je donja i gornja granica finansiranja projekata nevladinih organizacija u cilju preciznijeg sačinjavanja budžeta projekta od strane aplikanata.
14.	Izvještaji o utrošku sredstava doznačenih Udruženju građana „Vatrogasno društvo Bjelave“ sadrže pravdanje troškova goriva u skladu sa Odlukom načelnika o pružanju pomoći ovom vatrogasnemu društvu.
15.	Sa korisnicima sredstava tekućih transfera zaključuju se ugovori kojima su utvrđena prava i obaveze ugovornih strana.
16.	Sastavni dio Budžeta je Kapitalni budžet kojeg čine izdvajanja za kapitalne investicije po godinama i izvorima finansiranja. Dinamika realizacije kapitalnih projekata utvrđuje se prema sektorskim dinamičkim planovima i programima rada, usklađenim sa budžetom.
17.	Kapitalni transferi se realizuju na osnovu zaključenih ugovora kojima su regulisana prava i obaveze ugovornih strana, praćenje namjenskog utroška, izvještavanje i nadzor.
18.	Osiguran je nadzor nad namjenskim utroškom sredstava doznačenih drugim općinama iz ostvarenih namjenskih prihoda po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.
19.	Donesena je Procedura o utvrđivanju naknade za preuzeto, odnosno izuzeto – ekspropriirano građevinsko zemljište.
20.	Općina je u prethodnom periodu poduzela aktivnosti u cilju rješavanja problema vodosnabdijevanja lokaliteta Nahorevo, Nahorevska brda, Muharemovići i Selja, te je izgrađen vodovodni sistem u 2018. godini.
21.	Poduzete su aktivnosti u cilju naplate potraživanja od Kantona Sarajevo po osnovu sanacije zajedničkih dijelova poslovnog objekta zgrade Općine Centar u skladu sa potpisanim Sporazumom od 8. 4. 2014. godine, te su naplaćena potraživanja u iznosu od 121.913 KM.
22.	Izvršena je procjena vrijednosti umjetničkih djela koja su oštećena uslijed požara 2014. godine.
23.	Naplaćena su potraživanja od „Sarajevo – osiguranja“ d.d. u iznosu od 2.005.937 KM, po osnovu uništene općinske imovine uslijed požara 2014. godine.
24.	Donesen je Plan nabavki za 2022. godinu u skladu sa usvojenim Budžetom.

25.	Prilikom provođenja pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja vršeni su pregovori, o čemu su sačinjeni zapisnici u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Započete su aktivnosti na izmjeni Statuta u cilju usklađivanja sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, ali do okončanja revizije nije razmatran Prijedlog Statuta.
2.	Poduzete su određene aktivnosti kako bi se u saradnji sa drugim općinama i Vladom Kantona Sarajevo inicirale aktivnosti na donošenju novog Zakona o zakupu poslovnih zgrada i prostorija. Rješenjem Ministarstva privrede Kantona Sarajevo iz marta 2022. godine imenovana je komisija za izradu novog zakona, u čijem sastavu je i predstavnik Općine. Međutim, daljih aktivnosti nije bilo.
Nerealizovane preporuke	
1.	Poslove obavljanja interne revizije organizovati na način da se ispune zadaci i ciljevi njenog uspostavljanja, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, a naročito u dijelu povećanja djelokruga rada i postupanja po preporukama od strane nadležnih službi.
2.	Rashode i izdatke iskazivati u obračunskom periodu kada je obaveza za plaćanje i nastala, u skladu sa modificiranim principom nastanka poslovnog događaja.
3.	Poduzeti sve zakonom propisane radnje radi naplate potraživanja po osnovu ugovora ili bilo kojeg drugog potraživanja po osnovu javnih prihoda, a za nenaplativa potraživanja predložiti nadležnom organu njihov otpis, u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH.
4.	Potrebno je izvršiti usaglašavanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja potraživanja po osnovu izdatih rješenja nadležnih službi na osnovu kojih Općina ostvaruje prihode, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH.
Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Doraditi Pravilnik o internim kontrolama na način da se taksativno navedu i opišu svi značajni procesi koji se obavljaju od strane postojećih službi i utvrde kontrolne aktivnosti, u cilju boljeg funkcionisanja sistema internih kontrola. Ocjena preporuke nije izvršena s obzirom na to da je izmjenama Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno da su budžetski korisnici obavezni urediti sistem interne kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
2.	Potrebno je da nadležne službe, zajedno sa općinskim inspektorima, poduzimaju adekvatne aktivnosti kako bi se poslovi kontrole i inspekcijskog nadzora u oblasti urbanističko – građevinskih i komunalnih poslova obavljali u skladu sa zakonski utvrđenim nadležnostima, a sve u cilju povećanja naplate općinskih prihoda po navedenom osnovu. Ocjena preporuke nije vršena jer obavljanje ovih poslova nije bilo predmet revizije.
3.	Odlukom o naknadama vijećnicima, članovima radnih tijela i članovima Općinske izborne komisije regulisati isplatu vijećničkog paušala samo za mjesec u kojima je održana sjednica Općinskog vijeća. Nije izvršena ocjena preporuke jer važećim zakonskim propisima ta obaveza nije propisana.
4.	Preispitati broj formiranih komisija Općinskog vijeća u cilju racionaliziranja izdataka na ovoj poziciji. Nije izvršena ocjena preporuke jer važećim zakonskim propisima ta obaveza nije propisana.

5.	Utvrđiti kriterije bodovanja projekata iz oblasti sporta na način da budu mjerljivi i dokazivi i za koje će biti osiguran dokaz dostavljanjem relevantne dokumentacije. Nije vršena ocjena preporuke iz razloga što je najveći dio transfera za oblast sporta realizovan na osnovu zaključenih ugovora sa korisnicima koji su utvrđeni Budžetom i za projekte koji se realizuju putem Javne ustanove „Centar za sport i rekreaciju“ a na osnovu usvojenog operativnog plana aktivnosti, na način kako je to propisano Odlukom o izvršavanju Budžeta.
6.	Kod vrednovanja projekata iz oblasti sporta osigurati da potrebna dokumentacija prilikom apliciranja sadrži dokazne materijale koji se mogu adekvatno izmjeriti i koji mogu poslužiti za vrednovanje. Nije vršena ocjena preporuke iz razloga opisanog u prethodnoj tački.
7.	Potrebno je preispitati rad Komisije za procjenu štete od prirodnih i drugih nesreća u smislu utvrđivanja da li je ista prilikom sačinjavanja „Izvještaja o utvrđenoj šteti nakon požara na objektu Općine Centar“ dosljedno poštovala odredbe Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za procjenu štete od prirodnih i drugih nesreća, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti. S obzirom na protok vremena u odnosu na sačinjavanje ovog izvještaja, ocjena preporuke nije izvršena.
8.	Potrebno je da načelnik donese Akcioni plan u kojem će se utvrditi konkretni zadaci, nosioci aktivnosti, kao i rokovi za implementaciju istih u cilju realizacije utvrđenih zaključaka konstatovanih u Izvještaju o popisu na dan 31. 12. 2014. godine. Nije vršena ocjena preporuke zbog proteka vremena.

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu date su ukupno 21 preporuka, od čega je 16 novih i pet preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2014. godinu (četiri nerealizovane i jedna djelimično realizovana). Jedna djelimično realizovana preporuka nije ponovljena.

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu dato je pet preporuka koje su u cijelosti implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji.

Implementacijom preporuka datih u pismu menadžmentu rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljujući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁴ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštovanje postojećih zakonskih propisa.

Statutom Općine Centar Sarajevo⁶ iz 2004. godine uređena je organizacija Općine, njene nadležnosti, struktura vlasti, ostvarivanje lokalne samouprave i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Općine. Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH⁷ utvrđena je obaveza usklađivanja statuta jedinica lokalnih samouprava u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona (odnosno do 2007. godine). Dakle, Statut nikad nije usklađen sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH. Kanton Sarajevo, također, nije u utvrđenim rokovima usaglasio svoje zakone u skladu sa Zakonom o načelnima lokalne samouprave u FBiH, te nije prenio nadležnosti, kao i odgovornosti dodijeljene jedinicama lokalne samouprave ovim zakonom, niti je uredio pitanje nadležnosti i teritorijalne organizacije Grada Sarajeva, općina u sastavu Grada Sarajeva, njihove odnose i način finansiranja. Vijeće je 23. 2. 2023. godine donijelo Zaključak o utvrđivanju Nacrta Statuta i uputilo ga u javnu raspravu u trajanju od 30 dana. Do okončanja revizije nije razmatran Prijedlog Statuta.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi Općine Centar Sarajevo utvrđena je organizaciona struktura, sistematizacija radnih mjesta s opisom radnih mjesta i propisanim uslovima za obavljanje poslova, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad. Odlukom Vijeća iz 2010. godine osnovano je Pravobranilaštvo Općine Centar čija je organizacija uređena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Pravobranilaštva.

Rješenjem načelnika u 2021. godini imenovana je sekretarka za koordinatoricu za finansijsko upravljanje i kontrolu. Revizijom smo utvrdili da su preduzete određene aktivnosti na uspostavi sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Upravljanje rizicima je cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno kroz primjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, a u svrhu smanjenja rizika. Registar rizika ažuriran je u 2022. godini, kada su ažurirane i mape ključnih poslovnih procesa sa definisanim tokovima procesa, glavnim rizicima i odgovornim licima. Također, izvršen je unos podataka vezano za poslovne procese identifikovane kroz mape procesa, sa utvrđenim rizicima u Aplikaciju PIFC (Modul za finansijsko upravljanje i kontrolu) Federalnog ministarstva finansija. U 2023. godini je donesena Strategija upravljanja rizicima.

Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i principima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. U svrhu uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola, Općina je usvojila određene interne akte i procedure (vezano za donošenje budžeta, izvršavanje budžeta, kontrolne postupke u oblasti neporeznih prihoda, evidentiranje i plaćanje ulaznih računa, korištenje tekuće rezerve, izradu izjave o fiskalnoj odgovornosti, investiranje raspoloživih novčanih sredstava i druge procese).

U skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor⁸ Općina je dužna donijeti svoje računovodstvene politike, koje u svrhu ispunjenja uslova za osiguranje provođenja jedinstvenih računovodstvenih procedura na teritoriji FBiH ne smiju odstupati od zakona i drugih propisa i ovih Računovodstvenih politika. Općina je tokom 2022. godine primjenjivala Računovodstvene politike iz 2015. godine, koje nisu bile usklađene sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁶ „Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 23/04- prečišćen tekst

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 49/06 i 51/09

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 58/16

Najznačajnija odstupanja odnosila su se na knjigovodstveno evidentiranje kapitalnih primitaka i kapitalnih izdataka preko „korektivnih konta“ (konta grupe 819 i 829) i prikupljenih, a nerealizovanih namjenskih sredstava (izuzev primljenih transfera). Postupajući po Pismu menadžmentu, neutrošena namjenska sredstva iz tekuće i ranijih godina su na kraju godine, a prije izrade godišnjeg obračuna, preknjižena su na vremenska razgraničenja. Također, izvršene su ispravke pogrešnih stavova knjiženja za naplaćena potraživanja od prodaje stalnih sredstava, a što je imalo efekat na neraspoređeni višak prihoda nad rashodima. Nove Računovodstvene politike Općine načelnik je donio u 2023. godini, kada su se prestala primjenjivati korektivna konta prilikom evidentiranja kapitalnih primitaka i kapitalnih izdataka. **Međutim, ove Računovodstvene politike nisu uskladene sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor u dijelu evidentiranja kratkoročnih plasmana i izdataka za finansijsku imovinu. Revizijom smo utvrdili da je interni akt kojim je regulisan način vršenja nadzora nad upravljanjem, korištenjem i održavanjem objekta kosog lifta donesen tek u 2023. godini.** Također, pojedini interni akti nisu uskladjeni sa zakonskim propisima koji su na snazi (kao primjer navodimo Pravilnik o popisu imovine i obaveza, Pravilnik o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima uposlenika).

Informacije i komunikacija u pojedinim slučajevima nisu na zadovoljavajućem nivou, s obzirom na to da nije uspostavljena odgovarajuća korespondencija između službi prilikom usaglašavanja stanja potraživanja iz ranijeg perioda, a utvrdili smo i da se određene knjigovodstvene isprave ne dostavljaju pravovremeno Službi za finansije.

Revizijom smo utvrdili da procedure kojima je uređen proces evidentiranja poslovnih događaja i transakcija, nisu bile usaglašene sa zakonskim propisima, kao i da u pojedinim slučajevima interne kontrole nisu funkcionalne, što je rezultiralo pogrešnim iskazivanjima u finansijskim izvještajima i određenim neusklađenostima s propisima. Zbog navedenog, konstatujemo da, iako su poduzete aktivnosti na uspostavljanju sistema internih kontrola zasnovanog na COSO modelu u skladu s odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, u pojedinim slučajevima nisu implementirane.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti je sačinjena i dostavljena Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuke:

- **okončati aktivnosti na uskladihanju Statuta Općine s odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH;**
- **uskladiti Računovodstvene politike Općine i druge interne akte sa propisima koji su na snazi i dosljedno ih primjenjivati.**

Interni audit

Općina je u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁹ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH¹⁰ u obavezi uspostaviti jedinicu za internu reviziju.

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, Ured za internu reviziju formiran je kao osnovna organizaciona jedinica, u kojoj su sistematizovana četiri radna mjesta (rukovodilac Ureda za internu reviziju i tri interna revizora). U 2022. godini bilo je popunjeno jedno radno mjesto internog revizora. Naime, krajem 2021. godine prestao je radni odnos dva zaposlenika u Uredu (rukovodilac i interni revizor), tako da do marta 2022. godine u Uredu nije bilo popunjениh radnih mjesta. Rješenjem načelnika o internom premještanju od 2. 3. 2022. godine stručni savjetnik za računovodstveno-knjigovodstvene poslove u Službi za finansije postavljen je na radno mjesto Internog revizora.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Donesena je nova Povelja interne revizije, Strateški plan za period 2022-2024 i Godišnji plan za 2022. godinu.

Godišnjim planom za 2022. godinu planirane su tri interne revizije: revizija procesa realizacije zaključenih ugovora javnih nabavki, popisa imovine i obaveza kod Javne ustanove „Centar za sport i rekreaciju“ i revizija procesa tehničkog pregleda i izdavanja upotrebnih dozvola. Sve planirane revizije su ocijenjene sa visokim rizikom. Godišnji izvještaj interne revizije za 2022. godinu dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija 28. 2. 2023. godine.

Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH utvrđeno je da rukovodilac jedinice za internu reviziju, između ostalog, priprema strateški i godišnji plan interne revizije, osigurava kvalitet interne revizije, implementaciju godišnjih planova i nadzire njihovo izvršenje. **S obzirom na to da je poslove interne revizije obavlja jedan interni revizor i da nije vršen nadzor nad njegovim angažmanom s ciljem osiguranja kvaliteta, interna revizija u Općini nije uspostavljena na način propisan Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i provedbenim aktima. Navedeno ima veći značaj uvažavajući odredbe Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH kojim je utvrđeno da je jedinica za internu reviziju općine nadležna i za ostala pravna lica u kojima većinski udjel ima općina, a koja ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za internu reviziju iz ovog Pravilnika.**

Preporuka:

- **nastaviti aktivnosti na popunjavanju jedinice za internu reviziju kako bi se uspostavila u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i osigurao nadzor angažmana.**

Prevencija korupcije

U 2021. godini sa Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo zaključen je Sporazum o saradnji u aktivnostima na prevenciji i borbi protiv korupcije, te je Općina donijela odluke o pristupanju Registru zaposlenih u javnom sektoru na području Kantona i Registru podataka o javnim nabavkama. Podaci iz registara su objavljeni.¹¹

Odlukom načelnika o izradi plana integriteta iz novembra 2022. godine započete su aktivnosti na izradi novog plana, s obzirom na protok vremena od izrade prethodnog (2016). Plan integriteta usvojen je 8. 12. 2022. godine za period od četiri godine ili do nastanka promjena koje bitno utiču na formalno-pravni status u cilju očuvanja i poboljšanja integriteta, transparentnosti i profesionalne etike. On predstavlja interni antikorupcioni dokument nastao kao rezultat samoprocjene izloženosti Općine rizicima na nastajanje korupcije, koruptivnog dejstva i drugih oblika nepravilnosti i neetičkog i neprofesionalnog ponašanja kojim se predviđaju mjere i aktivnosti u cilju prevencije i otklanjanja nepravilnosti unutar Općine. Pored identifikacije, analize, procjene i rangiranja rizika, u ovom dokumentu je sadržan i plan upravljanja rizicima kojim su za deset identifikovanih rizika, utvrđene mjere za upravljanje rizicima, odnosno unapređenje integriteta, te nosioci aktivnosti i rokovi za njihovo provođenje. Rješenjem načelnika krajem 2022. godine imenovan je menadžer integriteta Općine, koji je u skladu s članom 58. Zakona o prevenciji i suzbijanju korupcije u Kantonu Sarajevo¹² odgovoran za provođenje Plana integriteta.

Također, Općina je u oktobru 2022. godine usvojila i Pravilnik o postupku internog prijavljivanja korupcije Općine Centar Sarajevo, te imenovala ovlašteno lice za prijem i postupanje po prijavama korupcije. Prema izjavi odgovorne osobe, do kraja 2022. godine nije bilo prijava korupcije.

¹¹ www.anticorupiks.com

¹² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 35/22

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta

Budžet Općine Centar Sarajevo za 2022. godinu¹³ (u dalnjem tekstu: Budžet) i Odluku o izvršavanju Budžeta Općine Centar Sarajevo za 2022. godinu (u dalnjem tekstu: Odluka o izvršavanju Budžeta) Vijeće je donijelo 20. 1. 2022. godine u iznosu od 57.580.000 KM. Dakle, Budžet nije donesen u roku koji je utvrđen Zakonom o budžetima u FBiH (31. 12. 2021. godine). Budžetom je planirana raspodjela viška prihoda nad rashodima u procijenjenom iznosu od 15.190.000 KM.

Nakon godišnjeg obračuna za 2021. godinu, kojim je utvrđen finansijski rezultat i iznos neutrošenih sredstava iz prethodne godine, donesene su Izmjene i dopune Budžeta¹⁴ u iznosu od 64.650.000 KM.

Izmjenama i dopunama Budžeta planirani su neporezni prihodi u iznosu od 21.580.987 KM, prihodi od poreza u iznosu od 14.438.000 KM, primljeni transferi i donacije 7.184.548 KM, primici od prodaje stalnih sredstava 1.670.000 KM i neutrošena sredstva iz prethodne godine 19.776.464 KM. U okviru rashoda i izdataka planirani su izdaci za nabavku stalnih sredstava (22.601.739 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (16.162.000 KM), kapitalni transferi (9.122.214 KM), plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi poslodavca (9.933.000 KM), izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (6.671.047 KM), izdaci za finansiranje (100.000 KM) i tekuća rezerva (60.000 KM).

U skladu sa članom 25. Odluke o izvršavanju Budžeta, na osnovu odluka načelnika o prihvatanju namjenskih transfera u 2022. godini i njihovom raspoređivanju u Budžet, povećani su prihodi i primici, te rashodi i izdaci za 547.600 KM. Slijedom navedenog, ukupna raspoloživa sredstva iznosila su 65.197.600 KM.

Nakon Izmjena i dopuna Budžeta, a u skladu s članom 14. Odluke o izvršavanju Budžeta, zaključima načelnika izvršeno je 145 preraspodjela u ukupnom iznosu od 4.093.029 KM, što čini 7,19% ukupnog Budžeta (bez namjenskih transfera).

Poseban dio Budžeta sastoji se od plana rashoda i izdataka po vrstama i raspoređenih u tekuće izdatke i kapitalne investicije, plana rasporeda izvora sredstava po fondovima, plana tekućih i kapitalnih programa sa pripadajućim projektima te razrade budžetskih izdataka po funkcionalnoj klasifikaciji. Kapitalni budžet čine izdvajanja za kapitalne investicije po godinama i izvorima finansiranja.

Revizijom smo utvrdili da je načelnik donio Budžetski kalendar za 2022. godinu kojim su utvrđene aktivnosti i nosioci aktivnosti, te rokovi izvršenja. Nacrt Budžeta sa Dokumentom okvirnog budžeta za 2022-2024, dostavljen je Vijeću 29. 10. 2021. godine (u zakonom utvrđenom roku). Vijeće je Zaključkom od 8. 11. 2021. godine utvrdilo Nacrt i uputilo u javnu raspravu u trajanju od 15 dana od dana objavljivanja u sredstvima informisanja. Prijedlog Budžeta razmatran je na sjednici 30. 12. 2021. godine, ali je zbog amandmana sjednica prekinuta. Odlukom Vijeća od 30. 12. 2021. godine utvrđeno je privremeno finansiranje potreba Općine do donošenja Budžeta, a najduže do 31. 3. 2022. godine.

U pojedinim slučajevima planiranje rashoda i izdataka, a samim tim ni njihovo knjigovodstveno evidentiranje, nije vršeno u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Naime, izdaci za komunalne usluge za koje Općina provodi procedure i fakture glase na Općinu planirani su na poziciji tekućih transfera, a ne na poziciji izdataka za materijal i usluge. Također, rashodi po osnovu rušenja bespravno izgrađenih građevina planirani su na poziciji izdataka za finansijsku imovinu, umjesto na poziciji ugovorenih usluga. Navedeno ima za posljedicu da finansijski izvještaji ne daju tačne podatke pojedinih rashoda i izdataka po vrstama (tačke 6.1.2.3 i 6.1.2.6 Izvještaja).

Strategiju razvoja Općine Centar Sarajevo za period 2021-2027. godina Vijeće je usvojilo 28. 7. 2022. u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH.¹⁵

¹³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 5/22

¹⁴ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 20/22

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 32/17

Općina je započela sa trogodišnjim planiranjem rada u 2023. godini, te je sačinjen Trogodišnji plan rada za period 2024-2026. godina. Trogodišnji plan rada općinskog organa uprave je implementacioni dokument koji operacionalizira strateške ciljeve, prioritete i mjere postavljene u Strategiji razvoja, te predstavlja osnovu za izradu dokumenta okvirnog budžeta, programa javnih investicija i godišnjeg plana rada.

Program rada Vijeća za 2022. godinu donesen je u decembru 2021. godine, a Plan rada općinskog organa uprave u januaru 2022. godine.

Preporuka:

- *rashode i izdatke planirati Budžetom i knjigovodstveno evidentirati u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

5.2 Izvještavanje

Izvještaj o izvršenju Budžeta Općine za 2022. godinu Vijeće je usvojilo 28. 4. 2023. godine, kada je usvojen i Izvještaj o provođenju općinske politike i aktivnostima načelnika u 2022. godini. Izvještaj o radu Pravobranilaštva za 2022. godinu usvojen je 25. 5. 2023. godine.

Budžetom predviđeni prihodi i primici, rashodi i izdaci, te njihovo izvršenje, iskazani su u tabeli u sljedećim iznosima:

u KM					
R. br.	Pozicija	Izmjene Budžeta za 2022. godinu	Izvršenje u 2022. godini	Izvršenje u 2021. godini	Indeks (4/3)*100
1	2	3	4	5	6
I	Prihodi i primici	44.873.535	30.649.073	32.672.572	68,30
II	Rashodi i izdaci	64.650.000	32.734.774	33.332.122	50,63
III (I-II)	Ukupan finansijski rezultat	(19.776.465)	(2.085.701)	(659.550)	10,55

Kao što je navedeno u tački 5.1 Izvještaja Izmjenama i dopunama Budžeta planiran je raspored viška prihoda nad rashodima iz ranijih godina u iznosu od 19.776.465 KM, odnosno neutrošenih sredstava po osnovu namjenskih prihoda i ostvarenog suficita koja se iz godine u godinu prenose. Imajući u vidu značajno odstupanje od planiranih iznosa, u Izvještaju o izvršenju Budžeta Općine za 2022. godinu dato je pojašnjenje.

Postupajući po datim preporukama u Pismu menadžmentu neutrošena namjenska sredstva su na kraju godine, a prije izrade godišnjeg obračuna, preknjižena na vremenska razgraničenja. Naime, uvažavajući činjenicu da se u skladu sa važećim zakonskim propisima, namjenski prihodi priznaju u visini stvorenih rashoda/izdataka finansiranih iz ovih sredstava, u finansijskim izvještajima su iskazani prihodi i primici u iznosu od 30.649.073 KM, dok su neutrošena namjenska sredstva iz 2022. godine u iznosu od 9.835.274 KM prenesena na vremenska razgraničenja. Dakle, ukupno naplaćeni prihodi u 2022. godini iznosili su 40.484.347 KM, što je za 4.936.789 KM ili 9,8% manje od plana. Slijedom navedenog, konstatujemo da je odstupanje ostvarenih prihoda i primitaka u odnosu na planirane, značajnim dijelom posljedica drugačijeg načina iskazivanja namjenskih prihoda i primitaka.

U okviru rashoda najznačajnija odstupanja realizacije od plana se odnose na pozicije: tekući transferi pojedincima – neraspoređena rezerva koju čine namjenska sredstva koja se planiraju za slučaj nastanka prirodnih i drugih nesreća u skladu s odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (6.573.450 KM); kapitalni transferi drugim nivoima vlasti – transfer za klizišta koji se realizuje putem Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo (2.119.777 KM) i transfer za infrastrukturno uređenje poslovne zone Šip (1.000.000 KM); kapitalni transferi javnim preduzećima – transfer KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo za rekonstrukciju i sanaciju vodovodne i kanalizacione mreže (1.953.530 KM). Detaljnija obrazloženja za odstupanja u okviru tekućih i kapitalnih transfera navedena su u okviru tačaka 6.1.2.3 i 6.1.2.4 Izvještaja.

U okviru Izdataka najznačajnija odstupanja odnose se na: nabavku građevina – uređenje lokaliteta Šip (izgradnja saobraćajnice, javna rasvjeta, igralište i drugi projekti infrastrukturnog uređenja (2.199.937 KM), izdatke za rekonstrukciju i investicijsko održavanje – rekonstrukcija ulice Kranjčevićeva (1.710.000 KM) i rekonstrukciju šetnjice od Velikog parka do crkve na Marijin dvor (1.499.940 KM). Ova odstupanja su posljedica neriješenih imovinsko-pravnih odnosa zbog čega nisu započete procedure izbora najpovoljnijeg ponuđača, a određeni projekti su realizovani u toku 2023. godine.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Općina je sačinila Godišnje finansijske izvještaje i dostavila ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje budžeta u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Periodični izvještaji dostavljeni su Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo u skladu sa Pravilnikom o finansijskom i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu iskazani su prihodi i primici u iznosu od 30.649.073 KM. Njihovu strukturu čine: prihodi od poreza (16.137.336 KM), neporezni prihodi (11.870.653 KM), primljeni transferi (2.592.222 KM), primici od prodaje stalnih sredstava (25.914 KM) i primici od finansijske imovine (22.948 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza iskazani su u iznosu od 16.137.336 KM. Prema strukturi, najznačajniji su prihodi od poreza na imovinu (8.377.847 KM), indirektnih poreza (6.902.333 KM) i poreza na dohodak (854.118 KM), koji se prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznačavaju na depozitni račun Općine. Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju direkcijama cesta - Direkciji za puteve Kantona Sarajevo, shodno Zaključku Vlade Kantona Sarajevo,¹⁶ raspoređuju se na račun Općine u procentu od 4,78%. S obzirom na to da je ovo namjenski prihod, neutrošena sredstva u iznosu od 594.793 KM su na kraju godine, a prije izrade godišnjeg obračuna, preknjižena na vremenska razgraničenja.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 11.870.653 KM, što je u odnosu na Budžet (21.580.987 KM), manje ostvarenje za 45%. Njihovu strukturu čine: naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga (5.950.775 KM), prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine (5.916.238 KM) i novčane kazne (3.640 KM).

Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga najvećim dijelom odnose se na ostale budžetske naknade i takse (2.499.188 KM), komunalne naknade i takse (2.072.244 KM) i naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima (1.053.015 KM). U odnosu na plan, najznačajnije odstupanje odnosi se na ostale budžetske naknade i takse, te naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima, jer značajan iznos sredstava po osnovu ovih prihoda nije utrošen, zbog čega su ona prenesena na vremenska razgraničenja.

U okviru ostalih budžetskih naknada i taksi najznačajnije su naknade po osnovu prirodnih pogodnosti – renta (1.416.950 KM), naknade za zakup javnih površina od kafića, parkinga, tezgi i kioska (555.340 KM) i naknada za dodijeljeno građevinsko zemljište (150.000 KM).

¹⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 17/18 i 32/18

Prihodi od naknade po osnovu prirodnih pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta – renta uređeni su Odlukom o građevinskom zemljištu Općine Centar Sarajevo.¹⁷ Osnovicu za utvrđivanje visine naknade rente čini prosječna konačna građevinska cijena iz prethodne godine m² korisne stambene površine na području Općine, koju utvrđuje Vijeće posebnom odlukom. Odlukom o utvrđivanju prosječne konačne građevinske cijene m² korisne stambene površine na području Općine Centar Sarajevo u 2021. godini¹⁸ prosječna konačna građevinska cijena m² korisne stambene površine iznosila je 1.600 KM. Visina rente po m² za izgradnju građevina, utvrđuje se množenjem osnovice sa fiksnim procentom rente, u zavisnosti od pripadnosti građevinskog zemljišta određenoj zoni. Nadležna općinska služba izdaje rješenja kojima se utvrđuje iznos naknade za rentu, kao i način plaćanja, a na osnovu rješenja evidentiraju se potraživanja u knjigovodstvenim evidencijama Općine.

Uslovi i kriteriji za dodjelu lokacija za *privremeno korištenje javnih površina*, visina naknade i način naplate propisani su Odlukom o privremenom korištenju javnih površina na području Općine Centar Sarajevo.¹⁹ Odlukom su utvrđeni iznosi mjesečne naknade za zauzimanje javne površine po zonama i namjeni zauzete površine (postavljanje kioska, slobodnostojećih reklamnih panoa i displeja, prodajnih tezgi, rashladnih uređaja, stolova ispred ugostiteljskih objekata, javni parking prostor i drugi). Rješenje kojim se odobrava korištenje javne površine, kao i rješenje o utvrđenoj naknadi, donosi načelnik putem nadležne službe. Naknada za korištenje javne površine utvrđena posebnim rješenjem, obračunava se u bruto iznosu (sa obračunatim PDV-om).

Zakonom o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo²⁰ utvrđene su javne površine koje se mogu privremeno koristiti, njihova namjena i način privremenog korištenja javnih površina. Između ostalog, propisano je da privremeno korištenje javnih površina za javni parking prostor odobrava općinska služba za urbanizam na neizgrađenom građevinskom zemljištu koje je izuzeto, donošenjem rješenja. Period privremenog korištenja javnih površina za javni parking prostor je jedna godina, a najviše dvije godine.

Revizijom smo utvrdili da su u okviru naknada za zakup javnih površina iskazani prihodi po osnovu zakupa četiri parking prostora na osnovu izdatih rješenja o odobravanju i rješenja o utvrđivanju naknade za korištenje dijela javne površine u svrhu formiranja javnog parking prostora iz 2021. i 2022. godine, na period do godinu dana („Centrotrans Transport robe“ d.d. Sarajevo – parking prostor kod Narodnog pozorišta 1963 m², Društvo za zapošljavanje boraca „Zelene beretke“ d.o.o. Sarajevo – parking prostor ul. Kranjčevićeva 1.037 m² i ul. Koševo 442 m², „Master Investment“ d.o.o. Sarajevo – parking prostor ul. Branilaca Sarajeva 298 m²).

Prema Odluci iz 2012. godine naknada za javni parking prostor (I zona) iznosila je 16 KM/m². Novom Odlukom Vijeća od 2. 6. 2022. godine ova naknada je utvrđena u iznosu od 19 KM/m², a izmjenom Odluke od 29. 12. 2022. godine smanjena je na 10 KM/m². Vijeće je početkom 2023. godine donijelo Odluku o privremenom smanjenju naknade korisnicima dijela javne površine u svrhu formiranja parking prostora kojim je obračun izvršen u skladu sa Odlukom o privremenom korištenju javnih površina na području Općine Centar od 2. 6. 2022. godine,²¹ kao mjeru ublažavanja negativnih finansijskih posljedica po korisnike uzrokovanih donošenjem navedene odluke, na osnovu koje je istima izvršen obračun. Shodno tome, u 2023. godini naknada za privremeno korištenje javne površine umanjena je za 50% za onaj period korištenja javne površine za koji je utvrđena i izvršena obaveza plaćanja naknade prema Odluci Vijeća od 2. 6. 2022. godine. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je iznos naknade utvrđen rješnjima u skladu sa Odlukom o privremenom korištenju javnih površina na području Općine Centar Sarajevo. Plaćanje se vrši unaprijed, s tim da se prva rata plaća prije izdavanja rješenja o odobrenju, a naredne rate najkasnije do desetog dana u mjesecu, po ispostavljenim fakturama.

¹⁷ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 17/15, 32/21, 40/21 i 52/21

¹⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 20/22

¹⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 24/22 i 3/23

²⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 20/04, 26/12, 32/12- ispravka i 24/15

²¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 11/23

U 2022. godini ukupno je naplaćeno 245.274 KM po osnovu korištenja javnih površina u svrhu formiranja javnog parking prostora i to od: „Centrotrans Transport robe“ d.d. Sarajevo 172.973 KM, Društvo za zapošljavanje boraca „Zelene beretke“ d.o.o. Sarajevo 46.771 KM i „Master Investment“ d.o.o. Sarajevo 25.530 KM.

Rješenjem načelnika od 28. 7. 2022. godine odobreno je „Centrotrans Transport robe“ d.o.o. Sarajevo privremeno korištenje dijela javne površine u svrhu formiranja parking prostora kod Narodnog pozorišta na period od 1. 7. 2022. godine do 30. 6. 2023. godine, sa izuzetkom perioda od 30. 7. 2022. godine do 22. 8. 2022. godine i sa mogućnošću produženja odobrenja, a najduže do okončanja sudskog spora.²² Mjesečna naknada za korištenje javne površine (prema Odluci Vijeća od 29. 12. 2022. godine) utvrđena je u iznosu od 22.967 KM, odnosno za jedan dan u visini 765 KM.

Podnosiocu zahtjeva Društvo za zapošljavanje boraca „Zelene beretke“ d.o.o. Sarajevo odobreno je privremeno korištenje dijela javne površine u svrhu formiranja parking prostora na lokalitetu Hastahana, i to rješenjima načelnika na period od tri i šest mjeseci. Mjesečna naknada za korištenje javne površine (prema Odluci Vijeća od 29. 12. 2022. godine) utvrđena je u iznosu od 5.990 KM, odnosno za jedan dan u visini 200 KM.

Prema prezentiranim podacima parking prostor kod Narodnog pozorišta raspolaže sa ukupno 72 parking mjesta, dok parking prostor na lokalitetu Hastahana raspolaže sa ukupno 22 parking mjesta. Uzimajući u obzir broj parking mjesta, ukupnu mjesecnu naknadu i cijenu po satu za jedno parking mjesto koja u ovoj Općini iznosi minimalno 2 KM, slijedi da dnevna naknada koju Općina naplati za jedno parking mjesto iznosi cca 10 KM. Ova procjena ne uzima u obzir faktore poput prosječne dnevne zauzetosti parkinga i drugih pokazatelja koji mogu uticati na varijabilnost očekivanih prihoda zakupca.

Imajući u vidu cijenu parkinga po jednom satu (minimalno 2 KM) i prihod koji Općina po osnovu zakupa ovih parking prostora ostvaruje po jednom danu (cca 10 KM), te da se privremeno korištenje javnih površina u svrhu formiranja javnih parking prostora odobrava na zahtjev, bez javnog oglašavanja, ne možemo potvrditi da je visina naknade za parking prostor koju je Vijeće utvrdilo, povoljna za Općinu, odnosno da su ostvarene najpovoljnije cijene zakupa.

Odobravanjem privremenog korištenja javnih površina u svrhu formiranja javnog parking prostora (117 parking mjesta) na osnovu zahtjeva, bez javnog oglašavanja, površine 3.740 m² i mjesечne naknade od 34.059 KM, nije ispoštovan princip transparentnosti i ekonomičnosti kako je utvrđeno Zakonom o budžetima u FBiH. Zbog navedenog nije osigurana pravična i aktivna konkurenca, a što je imalo uticaj na visinu ostvarenih prihoda Općine. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave, kojim je utvrđeno da se imovinom Općine treba raspolagati u interesu lokalnog stanovništva i s pažnjom dobrog domaćina.

Komunalne naknade i takse se najvećim dijelom odnose na općinske komunalne takse (1.966.919 KM). Odlukom o utvrđivanju kriterija i visine komunalnih taksi na području Općine Centar Sarajevo²³ utvrđene su vrste komunalnih taksi, obveznik plaćanja, kriteriji, zone i visine takse, način plaćanja, i druga bitna pitanja u skladu sa Zakonom o komunalnim taksama.²⁴ Nadzor i kontrolu prijava, obračuna i plaćanja komunalne takse vrši Porezna uprava FBiH u saradnji sa Službom za privredu i poslovne prostore.

Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima čine posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (524.300 KM), naknade za upotrebu cesta (479.390 KM) i naknade za korištenje podataka i vršenje usluga iz oblasti premjera i katastra (49.325 KM). Namjena ovih prihoda utvrđena je Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Zakonom o cestama FBiH i Zakonom o naknadama za korištenje podataka i vršenje usluga u oblasti premjera i katastra nekretnina.

²² U obrazloženju rješenja navedeno je da se „Centrotrans Transport robe“ kao koncesionar, nalazi u sudskom sporu kod Općinskog suda sa nadležnim ministarstvom Kantona Sarajevo, kao koncesorom, radi izgradnje javne garaže kod narodnog pozorišta, te je podnositelj zahtjeva zatražio korištenje javne površine do rješavanja navedenog spora, imajući u vidu da se radi o javnoj površini u posjedu Općine.

²³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 17/22

²⁴ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 8/22

Planom korištenja sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća za 2022. godinu predviđena je akumulirana rezerva²⁵ u iznosu od 6.803.450 KM, a za otklanjanje i saniranje posljedica od prirodnih i drugih nesreća, opremanje i obuku struktura civilne zaštite, preventivne mjere zaštite i spašavanja i finansiranje ostalih potreba civilne zaštite planirano je ukupno 3.536.000 KM iz prihoda tekuće godine i prenesenih, neutrošenih sredstava iz ranijih godina. Prema izvještaju o prikupljenim i utrošenim sredstvima posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ukupno su ostvareni prihodi u iznosu od 3.262.467 KM. Utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 984.630 KM, od čega su najznačajniji izdaci za opremanje struktura civilne zaštite – nabavka vozila i opreme (752.172 KM) finansirani iz prihoda tekuće godine i neutrošenih sredstava iz prethodnih godina. Revizijom na bazi uzorka utvrđili smo da su sredstva utrošena u skladu sa donesenim Planom.

Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine najvećim dijelom odnose se na prihode od iznajmljivanja poslovnih prostora (5.619.641 KM). Odlukom o dodjeli u zakup poslovnih zgrada i prostorija Općine Centar Sarajevo²⁶ utvrđeni su kriteriji, uslovi, način i postupak dodjele u zakup poslovnih zgrada i prostorija (u dalnjem tekstu: poslovne prostorije), zasnivanje, trajanje i prestanak zakupa, visina i način plaćanja zakupnine, te ostala pitanja iz odnosa zakupa poslovnih prostorija na kojima pravo raspolaganja i upravljanja ima Općina. Poslovne prostorije dodjeljuju se u zakup putem javnog oglasa i neposrednom pogodbom pa osnovu prava prvenstva na način utvrđen Odlukom. Odluku o dodjeli u zakup donosi Vijeće, na prijedlog Komisije za poslovne prostore koju imenuje Vijeće. Na osnovu odluke Vijeća, načelnik zaključuje ugovor o zakupu poslovnih prostorija na određeno vrijeme do dvije godine, a za poslovne zgrade do deset godina. Izmjenom Odluke Vijeća iz 2022. godine utvrđeno je da je zakupac dužan zaključiti notarski obrađen ugovor o zakupu sa klauzulom izvršnosti ili dati garanciju za plaćanje zakupnine u visini jednogodišnje zakupnine i to bankarska garancija za svaku godinu trajanja ugovora ili plaćanjem pologa na račun Općine. Navedena obaveza se odnosi i za zakupce koji obnavljaju ugovor o zakupu.

Na osnovu javnog oglasa za dodjelu u zakup poslovnih prostorija Općine objavljenog 25. 4. 2022. godine, Vijeće je donijelo pet odluka o dodjeli u zakup. Neposrednom pogodbom pa osnovu prava prvenstva, na osnovu odluka Vijeća, dodijeljeno je u zakup 17 poslovnih prostorija. Također, Vijeće je donijelo 12 odluka o stavljanju van snage odluka o dodjeli u zakup. U 2022. godini zaključeno je ukupno 215 ugovora o zakupu, od čega 151 se odnosi na obnovu ugovora. Preostali ugovori odnose se na nove ugovore o zakupu, prenose ugovora, anekse i sporazumne raskide ugovora.

Prema podacima Odsjeka za poslovne prostore, Općina raspolaže sa 523 poslovna prostora. Od toga za 401 poslovni prostor su zaključeni ugovori, 31 poslovni prostor koriste nelegalni korisnici, a 18 poslovnih prostora je dodijeljeno bez potpisanih ugovora.²⁷ Ostali poslovni prostori se ne koriste ili koriste za potrebe Općine. Prostori sa nelegalnim korisnicima se odnose na poslovne prostore u kojima se nalaze korisnici kojima je istekao ugovor o zakupu, a zakupni odnos nije obnovljen zbog neispunjavanja uslova propisanih Odlukom Vijeća o dodjeli u zakup poslovnih zgrada i prostorija Općine Centar Sarajevo, ili je ugovorni odnos raskinut zbog nepoštivanja ugovornih obaveza a i dalje se nalaze predmetnom prostoru. Prema izjavi odgovorne osobe, protiv nelegalnih korisnika podnijeti su zahtjevi za pokretanje sudskih postupaka za predaju poslovnih prostorija kao i za naplatu duga. Na osnovu Zakona o stvarnim pravima FBiH, zaštita posjeda se ostvaruje u sudskom postupku ili samozaštitom. Upravo nelegalni korisnici imaju pravo na zaštitu posljednjeg mirnog posjeda, te ukoliko bi Općina preduzela radnje prinudnog iseljenja, postoji izvjesna mogućnost za pokretanje parničnog postupka bivšeg zakupca u vidu posjedovne tužbe protiv Općine. Sudski postupci po pitanju smetanja posjeda u praksi dugo traju, kao i postupci radi naplate duga i predaje u posjed poslovnih prostorija, s obzirom na to da stranke imaju pravo na žalbu. Zbog vođenja ovih postupaka, sve do donošenja pravomoćne sudske odluke, Općina ne može da raspolaže poslovnim prostorima koji su u njenom vlasništvu i da izdaje i ostvaruje prihode po tom osnovu.

²⁵ Odnosi se na neutrošena sredstva iz ranijih godina

²⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 49/17, 21/18, 23/21, 24/22, 31/22, 45/22, 21/23 i 30/23

²⁷ Lica kojima je Vijeće dodijelio poslovne prostorije u zakup nisu još uvijek pristupili potpisivanju ugovora. Naime, za određen broj poslovnih prostorija, zaključivanje ugovora je odloženo do realizacije određenih ulaganja koja je Općina kao zakupodavac u obavezi izvesti.

Detaljnije o naplati potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostorija i po osnovu naknade štete na ime izgubljene dobiti za zakup opisano je u tačkama 6.2.1.2 i 6.2.1.4 Izvještaja.

Preporuka:

- *preispitati Odluku Vijeća o privremenom korištenju javnih površina na području Općine a naročito u dijelu načina dodjele javnih površina za javni parking prostor, te poduzeti aktivnosti u cilju ostvarivanja prihoda, zaštite imovine Općine i poštivanja principa utvrđenih Zakonom o budžetima u FBiH.*

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi iskazani su u iznosu od 2.592.222 KM, što je u odnosu na plan (7.184.548 KM) izvršenje od 36,1%. Njihovu strukturu čine: na kapitalni transferi od drugih nivoa vlasti (1.712.735 KM), tekući transferi od drugih nivoa vlasti (573.261 KM), tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija (291.527 KM) i kapitalni transferi od nevladinih organizacija (14.700 KM). Niska realizacija se najvećim dijelom odnosi na kapitalne transfere od drugih nivoa vlasti, za projekte kao što su investiciono održavanje ulica Kranjčevićeva i Kotromanića (1.000.000 KM), inovacijsko-tehnološki park Šip (1.000.000 KM), rekonstrukciju vodovodne mreže u ulici Kranjčevićeva (595.000 KM) i druge projekte za koje nisu doznačena sredstva od Kantona u 2022. godini. U izvještaju o izvršenju Budžeta Općine za 2022. godinu navedeno je da značajan problem predstavlja uslov da Općina finansira projekte uz naknadnu refundaciju sredstava, te ukoliko se refundacija sredstava od drugih nivoa vlasti ne izvrši u tekućoj godini, Općina realizaciju mora finansirati iz vlastitih sredstava, a uplate od drugih nivoa vlasti evidentirati kao ostale prihode u godini kada se uplate sredstava. Također, za dio projekata sredstva se doznačavaju tek prema izvršenim radovima i dostavljenoj dokumentaciji dobavljača.

Kapitalni transferi od drugih nivoa vlasti odnose se na primljene transfere od Kantona Sarajevo (1.254.235 KM), FBiH (360.000 KM) i Grada Sarajevo (98.500 KM).

Iz Budžeta Kantona Sarajevo Općini su odobrena sredstva za regulaciju toka (ucjenvljenje) potoka Sušica (500.000 KM), izgradnju Evropske kuće kulture i nacionalnih manjina (403.447 KM), saniranje parka Jelena Vitas u ul. Branilaca Sarajeva (120.000 KM), adaptaciju šalter sale (100.000 KM) i druge projekte. Revizijom smo utvrdili da se za dio projekata sredstva doznačavaju Općini prema izvršenim radovima i dostavljenoj dokumentaciji od dobavljača, na način definisan zaključenim ugovorima. Sredstva u iznosu od 490.000 KM odobrena za projekte izgradnje i rekonstrukcije osnovnog i predškolskog obrazovanja nisu utrošena, te su na kraju godine, a prije izrade godišnjeg obračuna, preknjižena na vremenska razgraničenja.

Na osnovu ugovora o dodjeli pomoći iz Budžeta FBiH koji je zaključen sa Federalnim ministarstvom finansija, Općini su u 2021. godini doznačena sredstva za projekat „Regulacija dijela potoka Sušica“ (100.000 KM) i „Kuća evropske kulture i nacionalnih manjina - bivša austrijska kuća“ (100.000 KM). Odobrena sredstva su u cijelosti utrošena u 2022. godini i u skladu sa zaključenim ugovorom dostavljen je izvještaj o utrošku Federalnom ministarstvu finansija 23. 12. 2022. godine. U 2022. godini odobrena su sredstva za projekat „Adaptacija i sanacija sportskog kompleksa FIS“ (160.000 KM) koja su u cijelosti i utrošena, dok su sredstva odobrena za projekat „Rezervoar Kromolj“ (150.000 KM) preknjižena na vremenska razgraničenja jer nije bilo utroška sredstava u predviđene namjene.

U okviru tekućih transfera od drugih nivoa vlasti najznačajniji su primljeni tekući transferi od FBiH kao jednokratna novčana pomoć budžetu (206.208 KM), Kantona Sarajevo za prevoz učenika (215.288 KM) i transfer od BiH za Centralnu izbornu komisiju (70.000 KM).

Revizijom na bazi uzorka, utvrdili smo da su sredstva utrošena u skladu sa odobrenom namjenom.

6.1.1.4 Primici od prodaje stalnih sredstava

Primici od prodaje stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 25.914 KM, što je u odnosu na Budžetom planirane primitke (1.670.000 KM) izvršenje od 1,55%. Razlog tome je planirana prodaja dvije parcele na Šipu i stanova u vlasništvu Općine, koje nisu realizovane u 2022. godini.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 32.734.774 KM. Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće, naknade i doprinosi (9.695.513 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (8.396.730 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (7.070.121 KM), izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (4.708.894 KM), kapitalni transferi (2.793.152 KM) i izdaci za finansijsku imovinu (70.364 KM).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 8.889.102 KM, čine bruto plaće i naknade plaća, te naknade troškova zaposlenih.

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 7.573.433 KM. Obračun plaća i naknada plaća uređen je Odlukom o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodataka na plaću i naknada plaće izabranih dužnosnika, nosioca izvršnih funkcija i savjetnika, državnih službenika i namještenika Općine Centar Sarajevo,²⁸ Kolektivnim ugovorom za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH²⁹ i Pravilnikom o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima uposlenika Općine Centar Sarajevo.

Članovima 20. i 21. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH³⁰ utvrđeni su platni razredi i koeficijenti za državne službenike i namještenike. Članom 60. Zakona propisano je da će prilikom utvrđivanja koeficijenata, općine propisati iste koeficijente za ista radna mjesta u okviru istih platnih razreda za državne službenike i namještenike u skladu sa odredbama članova 20. i 21. Zakona. Odlukom Vijeća utvrđeni su koeficijenti za plaće namještenika u rasponu od 2,20 do 3,20 koji nisu usklađeni sa koeficijentima utvrđenim u članu 21. Zakona. Za primjer navodimo koeficijent za radno mjesto - referent (srednja stručna spremna), koji je Zakonom propisan 2,60, dok je Odlukom Vijeća za isto radno mjesto utvrđen koeficijent 2,70. **Slijedom navedenog, konstatujemo da Odluka o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodataka na plaću i naknada plaće izabranih dužnosnika, nosioca izvršnih funkcija i savjetnika, državnih službenika i namještenika Općine Centar Sarajevo nije usklađena sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH u dijelu utvrđenih koeficijenata za namještenike.**

Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđena je visina osnovice za obračun plaće u iznosu od 330 KM, dok je visina boda u periodu od 1. 1. do 30. 4. 2022. godine iznosila 1,12, a za period od 1. 5. do 31. 12. 2022. godine iznosila je 1,15.³¹ Osnovna plaća uvećava se za 0,6% za svaku započetu godinu staža, a najviše do 20%.

Najviša neto plaća (bez minulog rada) u 2022. godini iznosila je 3.995 KM, a najniža 879 KM.

Odlukom o radnom vremenu i rasporedu radnog vremena u Općini Centar Sarajevo definisano je radno vrijeme od 40 sati sedmično, raspoređeno na pet radnih dana u trajanju od 7:30 do 16:00, uz pravo na odmor u toku radnog dana u trajanju od 30 minuta. Evidencija o radnom vremenu vodi se u elektronskom obliku u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.³²

²⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 23/13, 40/15 i 2/19

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 6/20, 11/21 i 5/22

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12 i 20/17

³¹ Visina boda i osnovice prethodno su dogovoreni Sporazumom sa Sindikalnom organizacijom Općine Centar Sarajevo

³² „Sl. novine FBiH“, br. 9/2/16

Ocenjivanje državnih službenika i namještenika izvršeno je u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Kantonu Sarajevo³³ i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.³⁴

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 1.315.669 KM, a odnose se na: naknadu za topni obrok (562.599 KM), jednokratnu novčanu pomoć (278.640 KM), naknadu za prevoz na posao i sa posla (143.250 KM), regres za godišnji odmor (137.511 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (89.988 KM), nagrade zaposlenicima za praznike (48.480 KM), pomoć u slučaju smrti ili teže invalidnosti (35.667 KM) i pomoć u slučaju ostalih bolesti (19.534 KM).

Naknada za topni obrok isplaćuje se u iznosu od 1% prosječne mjesecne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku. Jednokratna novčana pomoć uposlenicima u skladu sa Uredbom o pomoći stanovništву uslijed rasta potrošačkih cijena,³⁵ isplaćena je na osnovu Zaključka načelnika, u iznosu od 1.080 KM po zaposleniku, za 258 zaposlenika izuzev izabranih dužnosnika, nosioca izvršnih funkcija i savjetnika izabranih dužnosnika. Naknada za prevoz na posao i sa posla, za uposlenike čije je mjesto stanovanja udaljeno najmanje dva kilometra, utvrđuje se rješenjem u visini cijene mjesecne karte gradskog, prigradskog i međugradskog saobraćaja. Pravo na naknadu troškova prevoza, ostvaruje se na osnovu pismenog zahtjeva uz koji se prilaže ovjerena izjava o adresi stvarnog stanovanja. Na osnovu Zaključka načelnika isplaćen je regres za korištenje godišnjeg odmora u iznosu od 523 KM, u visini 50% prosječne mjesecne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku.

Pravilnikom o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima uposlenika Općine Centar Sarajevo utvrđena je mogućnost nagrađivanja i stimuliranja državnog službenika i namještenika povodom vjerskih i državnih praznika do visine od 30% prosječne mjesecne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku. U toku 2022. godine isplaćeno je 48.480 KM po osnovu nagrada zaposlenika povodom praznika. **Odlukom o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodataka na plaću i naknada plaće izabranih dužnosnika nosioca izvršnih funkcija i savjetnika, državnih službenika i namještenika Općine Centar Sarajevo, kao ni Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH nije predviđeno nagrađivanje državnih službenika i namještenika povodom vjerskih i državnih praznika, zbog čega konstatujemo da Pravilnik u ovom dijelu nije usklađen sa Odlukom Vijeća i Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.**

Preporuka:

- *Odluku o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodataka na plaću i naknada plaće i Pravilnik o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima uskladiti s odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH u dijelu koji se odnosi na koeficijente za namještenike i naknade troškova zaposlenih, te dosljedno ih primjenjivati.*

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 4.708.894 KM, a najvećim dijelom odnose se na: ugovorene i druge posebne usluge (2.054.244 KM), izdatke za tekuće održavanje (1.577.895 KM) i izdatke za komunikaciju i komunalne usluge (320.682 KM).

U okviru ugovorenih i drugih posebnih usluga najznačajniji su izdaci za naknade vijećnicima (599.920 KM), rad komisija (219.908 KM), druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad (166.347 KM), volonterski rad po osnovu ugovora o volonterskom radu (114.823 KM), poreze i doprinose na dohodak od drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada (277.061 KM), ostale stručne usluge (258.584 KM) i ostale nespomenute usluge i dadžbine (174.801 KM).

Izdaci za naknade vijećnicima se odnose na izdatke za vijećničke paušale (222.963 KM), radna tijela Vijeća (216.917 KM), naknade savjetima mjesnih zajednica (106.040 KM) i naknade Općinskoj izbornoj komisiji (54.000 KM).

³³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 31/16 i 45/19

³⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 49/05 i 103/21

³⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 55/22, 77/22 i 86/22

Izdaci za naknade vijećnicima utvrđeni su Odlukom o naknadama vijećnicima, članovima radnih tijela i članovima Općinske izborne komisije.³⁶ Odlukom je propisano da vijećnicima pripada mjeseca naknada (paušal) u iznosu 510 KM, dok predsjednicima klubova vijećnika pripada i mjeseca naknada u iznosu 12% od prosječne mjesecne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodnoj godini. Uvidom u isplate vijećnicima na bazi uzorka za januar, august i decembar, nisu utvrđene nepravilnosti.

Izdaci za rad radnih tijela odnose se na naknade isplaćene članovima 19 radnih tijela koje je formiralo Vijeće. Najznačajniji izdaci odnose se na: Komisiju za Statut i propise (16.338 KM), Komisiju za poslove iz stambenih oblasti (15.219 KM), Drugostepeni organ za žalbe (14.567 KM), Zdravstveni savjet Općine Centar (14.408 KM), Komisiju za poslovne prostorije (14.390 KM), Komisiju za izbor i imenovanja i mandatsko-imunitetska pitanja (13.596 KM) i druge.

Odlukom o naknadama vijećnicima, članovima radnih tijela i članovima Općinske izborne komisije propisano je da se članovima radnih tijela utvrđuje naknada od 9% visine prosječne mjesecne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodnoj godini, po sjednici za učešće u radu, a najviše 18% za održane dvije ili više sjednica. Članovima Komisije za Statut i propise isplatiti će se maksimalna naknada u iznosu do 27%, za svaku održanu sjednicu isplatiti će se po 9%.

Izdaci za rad komisija u najvećoj mjeri se odnose na: komisije za tehnički pregled izvedenih radova (140.627 KM), komisije za utvrđivanje vrijednosti nekretnina i pokretnih stvari (40.890 KM) i komisije za javne nabavke (15.500 KM).

U odabranom uzorku utvrdili smo da obračun naknada zaposlenicima, po osnovu angažmana u komisijama, u iznosu najmanje od 50.045 KM, nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak,³⁷ Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak,³⁸ kao i odredbama Zakona o doprinosima³⁹ i Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa,⁴⁰ zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.

U okviru *izdataka za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad* iskazane su neto naknade po osnovu 149 ugovora o djelu, koji su zaključeni sa 33 osobe. Uvidom na bazi uzorka u zaključene ugovore o djelu i izvještaje o radu, konstatovali smo da su se pojedini ugovori o djelu zaključivali za poslove u okviru radnih mjesta koja su utvrđena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi. Kao primjer navodimo poslove: uspostavljanje i ažuriranje Registra poslovnih zgrada, pomoći u vođenju evidencije poslovnih prostora, uskladivanja podataka sa Kantonalnim stambenim fondom o vlasništvu stanova, uspostavljanje komunikacije i saradnje sa međunarodnim i nevladinim organizacijama s ciljem finansiranje projekata, pripreme i izrade projekata, vršenje kontrole stambenih jedinica kojima raspolaže Općina.

Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu, u iznosu najmanje od 111.574 KM, za obavljanje redovnih poslova koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi. Radi se o redovnim poslovima, zbog čega i ne mogu imati karakter i tretman ugovora o djelu. **Naime, za obavljanje poslova koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi i koji se obavljaju u kontinuitetu izvršioci se angažuju u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u Kantonu Sarajevo i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH.**

Izdaci za tekuće održavanje u najvećoj mjeri se odnose na usluge popravki i održavanja cesta, željeznica i mostova (1.159.045 KM) i usluge popravki i održavanja zgrada (238.891 KM).

Usluge popravki i održavanja cesta, željeznica i mostova se odnosi na redovno zimsko održavanje lokalnih i nekategorisanih cesta i javnih staza u iznosu od 670.819 KM i redovno održavanje i redovnu ophodnju ulica u ljetnom periodu u iznosu od 488.226 KM.

³⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 23/13, 1/17, 2/19 i 32/21

³⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13

³⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21, 20/22, 57/22 i 5/23

³⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21 i 6/23

⁴⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18, 12/21 i 6/22

Redovno zimsko održavanje lokalnih i nekategorisanih cesta i javnih staza na području Općine provodi se na osnovu Programa zimske službe na području Općine koji je donijelo Vijeće i okvirnih sporazuma zaključenih sa KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo nakon provedenog otvorenog postupka javne nabavke. Okvirni sporazum za redovno zimsko održavanje za period 2020. – 2024. godina zaključen je 27. 10. 2020. godine. Zbog realizacije okvirne količine jedne od stavki predviđenih Okvirnim sporazumom, okvirni sporazum je realizovan u 2022. godini, nakon čega je provedena nova javna nabavka te je 3. 11. 2022. zaključen novi okvirni sporazum za redovno zimsko održavanje za period 2022. – 2026. godina. Nadzor nad izvođenjem radova redovnog zimskog održavanja vršen je na osnovu okvirnog sporazuma zaključenog u 2020. godini sa firmom „Radis“ d.o.o. Istočno Sarajevo. Uvidom u fakture na bazi uzorka za redovno zimsko održavanje, konstatovali smo da su fakture ovjerene od strane nadzornog organa, te da su cijene u skladu sa ugovorenim.

Izdaci za redovno održavanje i ophodnju ulica u ljetnom periodu najvećim dijelom odnose se na realizaciju pojedinačnih ugovora zaključenih na osnovu dva okvirna sporazuma sa „Bucomerc“ d.o.o. Kisieljak iz 2021. i 2022. godine. Uvidom u izdate fakture, na bazi uzorka, utvrdili smo da je stavka „Izgradnje nosećih slojeva od bitumeniziranih materijala sa cestovnim bitumenom, granulacija 0/22 ili 0/32 mm (BNS-AGS) (sanacija oštećenja na postojećoj kolovoznoj konstrukciji) debljine 7 cm“ iznosila preko 2.300 m², iako je okvirnim sporazumima predviđena okvirna količina za jednu godinu od 200 m². S obzirom na to da se radi o okvirnim sporazumima na period 2021-2023. i 2022-2024, nismo mogli utvrditi da li je bilo prekoračenja ugovorene vrijednosti okvirnih sporazuma.

Preporuke:

- **poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima;**
- **za obavljanje sistematizovanih poslova, utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi, izvršioce angažovati shodno Zakonu o državnoj službi u Kantonu Sarajevo i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.**

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu iskazani su u iznosu od 7.070.121 KM.

Pregled planiranih i realizovanih tekućih transfera i ostalih rashoda dat je u tabeli:

R. br.	Naziv tekućeg transfera	Odobreno ⁴¹	Izvršenje 2022. godine	Izvršenje u 2021. godini
I	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	16.329.033	7.070.121	5.149.971
1.	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	2.056.661	1.639.263	1.292.709
2.	Tekući transferi pojedincima	10.856.777	2.882.162	2.141.853
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	2.088.452	1.776.222	1.122.302
4.	Subvencije javnim preduzećima	856.000	502.191	438.342
5.	Subvencije privatnim preduzećima	88.000	79.425	107.162
6.	Tekući transferi u inostranstvo	60.000	59.502	0
7.	Ostali tekući rashodi	323.143	131.356	47.603

Tekući transferi drugim nivoima vlasti iskazani u iznosu od 1.639.263 KM, najvećim dijelom odnose se na: transfer Javnoj ustanovi „Centar za sport i rekreaciju“ (652.916 KM), Javnoj ustanovi „Centar kulture i mladih“ (444.637 KM), javnim ustanovama za osnovno obrazovanje (159.632 KM) i Općinsku izbornu komisiju (150.356 KM).

⁴¹ Odobreni Budžet uvećan za odluke o prihvatanju transfera, sa preraspodjelama i tekućom rezervom

Prema Odluci o izvršavanju budžeta transferi javnim ustanovama iz oblasti kulture i sporta čiji je osnivač Općina za troškove rada i projekte odobrava načelnik zaključkom na prijedlog nadležne službe prema utvrđenoj dinamici realizacije operativnog plana aktivnosti ustanova.

Javnoj ustanovi „Centar za sport i rekreaciju“ odobrena su sredstva za finansijsku podršku u radu (205.000 KM), projekte iz oblasti sporta za djecu, mlade i građane (189.994 KM), održavanje ciciban igrališta (150.000 KM), projekat „Hilfswerk Kuća podrške“ (38.739 KM) i druge projekte.

Javnoj ustanovi „Centar kulture i mladih“ odobrena su sredstva za finansijsku podršku u radu (320.000 KM), projekte iz kulture za građane (76.805 KM), obilježavanje Dana mladih Općine (25.952 KM) i druge projekte.

Revizijom smo utvrdili da se sredstava odobravaju zaključkom načelnika, na prijedlog nadležne službe, a na osnovu prethodno dostavljenog izvještaja o utrošenim sredstvima (troškovi plaća zaposlenika, režijski troškovi i naknade odborima, te troškovi realizovanih aktivnosti u skladu sa operativnim planovima za 2022. godinu). Izvještaji o radu javnih ustanova Vijeće je usvojilo 25. 5. 2023. godine.

Transfer ustanovama za osnovno obrazovanje se najvećim dijelom odnosi na sredstva odobrena za: nabavku ruksaka i pribora prvačićima (94.000 KM), podršku školskim projektima (26.000 KM) i školu plivanja (30.000 KM). Prema Odluci o izvršavanju Budžeta transfer javnim ustanovama iz oblasti obrazovanja raspoređuje načelnik za konkretne projekte na prijedlog nadležne službe.

Uvidom u realizaciju transfera na bazi uzorka, nisu utvrđene nepravilnosti.

Tekući transferi pojedincima iskazani u iznosu od 2.882.162 KM, najvećim dijelom odnose se na: stipendije za učenike i studente (706.300 KM), socijalne pomoći (615.432 KM), jednokratne novčane pomoći boračkoj populaciji (235.630 KM), transfer za zapošljavanje i sticanje radnog iskustva za mlade nezaposlene (207.250 KM), transfer za prevoz učenika iz rubnih dijelova Općine i učenika sa poteškoćama u razvoju i njihovih pratićaca (217.183 KM), jednokratna finansijska pomoć porodiljama (120.700 KM) i pripremanje i obuka štabova civilne zaštite (103.286 KM). **Razlog niske realizacije tekućih transfera pojedincima (26% od plana)** su manje iskazane potrebe za isplate planiranih sredstava rezerve – transfera za posebne namjene, a koja se obavezno planiraju u skladu s odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.⁴²

Stipendije za učenike i studente raspoređuju se korisnicima na osnovu potписанog ugovora, po provedenim konkursima u skladu sa pravilnicima i odlukama Općinskog vijeća, a realizuju se putem nadležne službe.

U okviru **socijalnih pomoći** iskazani su: participacija za nabavku hljeba i mlijeka za penzionere i građane preko 60 godina bez prava na penziju (238.290 KM), pomoć za troškove života (140.000 KM), pomoć za liječenje (85.622 KM), užine za učenike osnovnih škola iz porodica u stanju socijalne potrebe i štićenike Doma Bjelave (78.154 KM) i druge pomoći za socijalno ugrožene kategorije građana. Ove pomoći dodjeljuju se na osnovu zaključka načelnika putem nadležne službe u skladu sa pravilnicima i utvrđenim kriterijima za pojedine kategorije socijalnih pomoći, kako je utvrđeno Odlukom o izvršavanju Budžeta.

Jednokratne pomoći boračkoj populaciji raspoređuju se korisnicima na prijedlog Komisije za boračka pitanja prema kriterijima koje utvrđuje Općinsko vijeće, a realizuju se na osnovu rješenja nadležne službe.

Uvidom u odabrani uzorak tekućih transfera pojedincima nisu utvrđene nepravilnosti.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 1.776.222 KM, a najznačajniji su transferi: parlamentarnim grupama (299.998 KM), boračkim organizacijama (280.536 KM), centrima za zdravo starenje (180.000 KM), finansiranje organizacija civilnog društva putem javnog poziva u skladu sa LOD metodologijom (199.755 KM), Dobrovoljnom vatrogasnem društvu „Bjelave“ (100.000 KM), Fudbalskom klubu „Sarajevo“ (100.000 KM) i Fudbalskom klubu „Željezničar“ (45.000 KM).

⁴² „Sl. novine FBiH“, br. 39/03, 22/06 i 43/10

Transfer parlamentarnim grupama Budžetom je planiran u iznosu od 300.000 KM, a realizovan u iznosu od 299.998 KM. Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da se sredstva ovog transfera realizuju u skladu sa Odlukom Vijeća.⁴³ Zakonom o finansiranju političkih stranaka⁴⁴ utvrđeno je da ukupna sredstva za finansiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i nezavisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini BiH i parlamentarnih grupa, odnosno klubova poslanika i delegata u Parlamentarnoj skupštini BiH ne mogu prelaziti iznos od 0,2% budžeta BiH u kalendarskoj godini. Raspodjela je utvrđena na način da: 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate, 60% sredstava dijeli prema broju poslaničkih, odnosno delegatskih mandata, koje svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka, odnosno nezavisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata, 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim grupama srazmjerno broju poslaničkih, odnosno delegatskih mesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Zakonom o finansiranju političkih stranaka utvrđeno je da se političke stranke mogu finansirati iz budžeta jedinica lokalnih samouprava. Odlukom Vijeća nije utvrđen procenat sredstava koja će se odobravati za ove namjene, a vodeći se članom 7. Zakona o finansiranju političkih stranaka, sredstva za finansiranje političkih stranaka ne mogu prelaziti iznos od 0,2% Budžeta Općine, odnosno 129.300 KM. U prijedlogu Budžeta za finansiranje parlamentarnih grupa koje participiraju u radu Vijeća planirana su sredstva u iznosu od 200.000 KM, koja su amandmanom povećana na 300.000 KM. Imajući u vidu iznos Budžeta (57.580.000 KM), koji je izmjenama i dopunama povećan na 64.650.000 KM, te uvažavajući činjenicu da su u Budžetu sadržana i neutrošena namjenska sredstva koja se iz godine u godinu prenose, kao i namjenski primljeni transferi, smatramo da je iznos predviđen za parlamentarne grupe neprimjeren.

Odlukom o privremenom finansiranju političkih stranaka i parlamentarnih grupa zastupljenih u Općinskom vijeću Centar⁴⁵ utvrđeno je da se sredstva iz budžeta raspoređuju tako što se 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama koje su osvojile mandate, a 70% sredstava dijeli se prema broju vijećničkih mandata. Dakle, ova Odluka Vijeća nije bila usklađena sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, da bi Vijeće 30. 6. 2022. godine donijelo Odluku o finansiranju političkih stranaka, koalicija političkih stranaka, nezavisnih vijećnika i klubova samostalnih vijećnika zastupljenih u Općinskom vijeću Centar⁴⁶ kojom je utvrđen način raspodjele sredstava u skladu sa navedenim Zakonom. Dakle, obračun i isplata sredstava po navedenom osnovu za prva dva kvartala 2022. godine vršeni su po Odluci o privremenom finansiranju političkih stranaka i parlamentarnih grupa zastupljenih u Općinskom vijeću Centar.

Do donošenja Odluke Vijeća o finansiranju političkih stranaka, koalicija političkih stranaka, nezavisnih vijećnika i klubova samostalnih vijećnika zastupljenih u Općinskom vijeću Centar u junu 2022. godine, ni raspodjela sredstava nije vršena na način propisan navedenim Zakonom.

Transfer boračkim organizacijama (280.536 KM) prema Odluci o izvršavanju Budžeta realizuje se na osnovu zaključka načelnika, a po prijedlogu komisije nakon provedenog javnog poziva. Postupak javnog poziva, kriteriji i način ocjenjivanja, kao i praćenje realizacije projekata nevladinih organizacija koji se finansiraju iz Budžeta uređeni su Odlukom o načinu odabira projekata nevladinih organizacija po LOD metodologiji.⁴⁷

Javni poziv za predaju prijedloga projekata koji će biti finansirani/sufinansirani iz Budžeta za 2022. godinu objavljen je 15. 12. 2021. godine. Prema javnom pozivu, iznosi finansijskih sredstava za odobrene projekte udruženja utvrđeni su u rasponu od 5.000 KM do 60.000 KM. Mogu se finansirati administrativni troškovi i troškovi osoblja maksimalno do 30% od zahtijevanog iznosa, a preostali iznos je predviđen za programske aktivnosti projekta.

⁴³ Odluka o privremenom finansiranju političkih stranaka i parlamentarnih grupa zastupljenih u Općinskom vijeću Centar se primjenjivala do polovine 2022. godine, kada je Vijeće usvojilo Odluku o finansiranju političkih stranaka, koalicija političkih stranaka, nezavisnih vijećnika i klubova samostalnih vijećnika zastupljenih u Općinskom vijeću Centar

⁴⁴ „Sl. glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16

⁴⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 53/14

⁴⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 29/22

⁴⁷ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 10/18

Projekti trebaju biti realizovani u skladu sa Priručnikom za implementaciju projekata boračkih udruženja koji su dobili finansijsku podršku Općine Centar Sarajevo i LOD metodologijom i trebaju biti namijenjeni građanima Općine Centar. Rješenjem načelnika imenovana je komisija za ocjenu i odabir projekata boračkih udruženja u sastavu pet članova, od kojih su dva člana predstavnici radnih tijela Vijeća i jedan član ispred nevladinih organizacija.

Na javni poziv je pristiglo 13 prijava, te je nakon izvršenog pregleda pristiglih prijava komisija dala prijedlog iznosa za dodjelu sredstava za deset udruženja. Tri prijave su odbačene kao nepotpune i neblagovremene.

Na prijedlog komisije, načelnik je 23. 3. 2022. godine donio odluku o raspodjeli novčanih sredstava za deset udruženja boračke populacije u ukupnom iznosu od 309.454 KM. Udruženjima su odobrena sredstava u pojedinačnim iznosima u rasponu od 7.000 KM do 60.000 KM. Sa svim udruženjima su zaključeni ugovori o realizaciji projekata kojima su utvrđeni pojedinačni iznosi za svaki od odobrenih projekata. Ugovorima je definisano kvartalno dostavljanje izvještaja o utrošku sredstava po prijavljenim projektima, a prije isplate sredstava za naredni kvartal, kao i obavezni sadržaj izvještaja.

S obzirom na to da je prilikom vršenja nadzora nad utroškom sredstava odobrenih udruženjima, utvrđeno da pojedina udruženja prilikom realizacije projekata nisu u cijelosti postupila u skladu sa zaključenim ugovorima i Priručnikom, obustavljena im je dalja isplata sredstava. Udruženja koja nisu u cijelosti utrošili odobrena sredstva u 2022. godini, izvršila su povrat na račun Općine.

Revizijom smo utvrdili da su udruženjima odobreni između ostalih, i projekti koji podrazumijevaju dodjelu sredstava trećim licima, odnosno jednokratne novčane pomoći pripadnicima boračke populacije. Ugovorima, udruženja su obavezana da „jednokratne novčane pomoći“ realizuju u skladu sa Odlukom Vijeća o kriterijima i načinu raspodjele novčanih sredstava za dodjelu jednokratne novčane pomoći boračkoj populaciji.⁴⁸ Imajući u vidu da su „jednokratne novčane pomoći“ Budžetom odobrene u okviru tekućih transfera pojedincima (250.000 KM), smatramo da nema osnova da se u ovu svrhu dodatno odobravaju sredstva boračkim udruženjima. U toku revizije prezentirana nam je dokumentacija da su u javnom pozivu za 2023. godinu projekti koji podrazumijevaju dodjelu sredstava trećim licima (jednokratne novčane pomoći) jedan od eliminatornih faktora, odnosno da neće biti prihvaćeni za finansiranje.

Transferi centrima za zdravo starenje (180.000 KM) prema Odluci o izvršavanju Budžeta realizuju se po odobrenju načelnika, a na osnovu zaključenih ugovora. Sredstva su odobrena za realizaciju programskih aktivnosti Udruženju „Zdravo živi/sretno stari“ (95.000 KM) i Udruženju „Generacija“ (85.000 KM). U skladu sa zaključenim ugovorima, udruženja su bila obavezna sačiniti godišnji plan rada po kvartalima, te nakon realizacije doznačenih sredstava dostaviti nadležnoj službi izvještaj o utrošku sredstava sa pratećom dokumentacijom za svaki kvartal, s tim da 30% ukupno doznačenih sredstava mogu utrošiti na režijske troškove i ljudske resurse. Također, dužna su dostavljati mjesecne izvještaje o aktivnostima udruženja, kao i konačan izvještaj o utrošku sredstava najkasnije do 31. 12. 2022. godine, prezentirati Vijeću izvještaj o aktivnostima i provesti druge aktivnosti utvrđene ugovorima. Revizijom smo utvrdili da su udruženja dostavila kvartalne i godišnji izvještaj o utrošku sredstava na propisanim obrascima sa pratećom dokumentacijom, te da je nadležna služba vršila nadzor nad realizacijom aktivnosti udruženja i namjenskim utroškom odobrenih sredstava.

Subvencije javnim preduzećima (502.191 KM) prema Odluci o izvršavanju Budžeta realizuju se po odobrenju načelnika, a na osnovu protokola ili ugovora. U skladu sa odobrenim Budžetom KJKP „Park“ doznačena su sredstva za održavanje: manjih javnih površina (274.989 KM), parkova „Jezero“, i „Vraca“ i Pionirske doline (96.960 KM), te postavljanje kontejnera (15.241 KM). KJP „Veterinarska stanica“ Sarajevo odobreno je 35.000 KM za zbrinjavanje i sterilizaciju napuštenih životinja, a 25.000 KM Javnom preduzeću „Radio televizija Kantona Sarajevo“ d.o.o. za praćenje i promovisanje aktivnosti Općine. Projekti koje sufinansira Fond za zaštitu okoliša FBiH (postavljanje podzemnih kontejnera i projekat odvodnje otpadnih voda) planirani u iznosu od 134.000 KM nisu realizovani.

⁴⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 6/22

Za uređenje manjih javnih površina Općina je zaključila ugovor sa KJKP „Park“ 24. 6. 2022. godine u vrijednosti od 274.989 KM, a na osnovu ponude preduzeća. Sredstva su odobravana preduzeću na osnovu ispostavljenih faktura za izvršene radove, uz prethodnu kontrolu nadležne službe. Zakonom o komunalnim djelatnostima⁴⁹ utvrđene su komunalne djelatnosti koje obavlja Kanton, odnosno općine i Grad Sarajevo. Prema Zakonu, održavanje javnih površina predstavlja komunalnu djelatnost koju obezbeđuje Kanton. Prema obrazloženju odgovorne osobe, Općina svakodnevno ima veliki broj zahtjeva građana za lokacije koje nisu obuhvaćene kantonalnim Programom održavanja zelenih površina, te se angažovanjem KJKP „Park“ na ovaj način nastoje riješiti zahtjevi građana.

Na poziciji subvencija javnim preduzećima iskazani su izdaci za komunalne usluge (održavanje javnih površina i kafilerijske usluge) i ostale ugovorene usluge u iznosu od 431.949 KM na osnovu faktura koje glase na Općinu, zbog čega planiranje i evidentiranje ovih izdataka nije izvršeno na propisanim pozicijama, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i kontnim planom. Navedeno je imalo za posljedicu da su manje iskazani izdaci za materijal, sitan inventar i usluge, a više iskazani tekući transferi u iznosu od 431.949 KM. Preporuka je data u tački 5.1 Izvještaja.

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi planirani su u iznosu od 9.122.214 KM, a realizirani 2.793.152 KM ili 30% od plana. Struktura ovih rashoda je sljedeća: kapitalni transferi drugim nivoima vlasti (2.130.129 KM), kapitalni transferi javnim preduzećima (308.659 KM), kapitalni transferi pojedincima (266.864 KM), kapitalni transferi neprofitnim organizacijama (64.000 KM) i kapitalni transferi privatnim preduzećima (23.500 KM).

R. br.	Naziv kapitalnog transfera	Odobreno ⁵⁰	Izvršenje 2022. godine	Izvršenje u 2021. godini
I	Kapitalni transferi	9.817.922	2.793.152	3.988.898
1.	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	5.114.269	2.130.129	2.549.127
2.	Kapitalni transferi pojedincima	657.924	266.864	254.886
3.	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	64.000	64.000	30.500
4.	Kapitalni transferi javnim preduzećima	3.714.729	308.659	1.007.700
5.	Kapitalni transferi privatnim preduzećima	267.000	23.500	146.685

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti najvećim dijelom odnose se na transfer JU „Centar za sport i rekreaciju“ za poboljšanje uslova rada u sportskim objektima (709.420 KM), realizaciju projekata za vanjsko uređenje poslovno-stambenog objekta na Šipu (400.000 KM), sanaciju klizišta (370.223 KM), te transfer ustanovama predškolskog odgoja, osnovnog i srednjeg obrazovanja (197.854 KM).

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti Budžetom su planirani u iznosu od 5.475.066 KM, a nakon preraspodjela i odluke o prihvatanju transfera, ukupno odobrena sredstva na ovoj poziciji su iznosila 5.114.269 KM. Najznačajnije odstupanje od plana je iskazano kod transfera za Inovacijsko-tehnološki park Šip – infrastrukturno uređenje poslovne zone Šip, za koji su odobrena sredstva u iznosu od 1.270.000 KM,⁵¹ a nije realizovan. Prema obrazloženju nadležne službe, zbog rješavanja spornih imovinskih odnosa na saobraćajnici, još uvjek nije započeta procedura izbora izvođača radova.

Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da se kapitalni transferi drugim nivoima vlasti (za sanaciju klizišta i održavanje javne rasvjete i za projekte uređenja na lokalitetu Šip) realizuju po odobrenju Općinskog načelnika na osnovu potpisanih protokola, odnosno ugovora ili sporazuma sa korisnikom transfera. Transfere javnim ustanovama iz oblasti kulture i sporta raspoređuje Općinski načelnik na osnovu potписанog protokola/ugovora, a na osnovu podnesenih zahtjeva. Transferi javnim ustanovama iz oblasti predškolskog odgoja, osnovnog, srednjeg i visokoškolskog obrazovanja raspoređuju se na osnovu potpisanih ugovora sa obrazovnim ustanovama po podnesenim zahtjevima, a na osnovu utvrđenih prioriteta i prijedloga nadležne službe.⁵²

⁴⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 14/16

⁵⁰ Odobreni Budžet uvećan za odluke o prihvatanju transfera, sa preraspodjelama i tekućom rezervom

⁵¹ 1.000.000 KM iz sredstava transfera Ministarstva privrede Kantona Sarajevo i dodatnih 270.000 KM osigurano putem preraspodjele sredstava

⁵² Ovi projekti su predviđeni i u Programom kapitalnih ulaganja koji je sastavni dio Budžeta.

Transfer za sanaciju klizišta (370.223 KM) odobren je u iznosu od 2.490.000 KM, a nakon preraspodjela iznosi je 1.628.203 KM. Prema izjavi odgovorne osobe, razlog niske realizacije ovog transfera je što je Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo, za razliku od ranijih godina, tokom 2022. godine prestao da provodi postupke javnih nabavki za izbor izvođača radova. Općina nema zakonski osnov da vrši sanacije klizišta niti raspolaže ljudskim kapacitetima za realizaciju. U cilju prevazilaženja nastale situacije, Općina se obratila Vladi Kantona kako bi poduzela hitne mjere za donošenje propisa. U revidiranoj godini iskazana realizacija odnosi se na projekte sanacija, za koje je Zavod na osnovu zaključenih sporazuma sa Općinom, proveo postupke javnih nabavki i vršio stručni nadzor. Shodno zaključenim sporazumima i ugovorima o izvođenju radova, Općina vrši prenos sredstava izvođačima radova sa kojima je Zavod zaključio ugovore, a na osnovu ispostavljenih privremenih i okončanih situacija.

Transfer za vanjsko uređenje poslovno-stambenog objekta na Šipu (400.000 KM) odobren je na osnovu Ugovora o dodjeli granta, koji je zaključen 24. 11. 2022. godine između Općine i Fonda Kantona Sarajevo za izgradnju stanova za članove porodica šehida i poginulih boraca, ratne vojne invalide, demobilizirane borce i prognane osobe (u dalnjem tekstu: Fond) za sufinansiranje radova na vanjskom uređenju objekta K-78 na lokalitetu Šip. Ugovorom je predviđeno da će Općina sredstva u iznosu od 400.000 KM uplatiti Fondu u roku od sedam dana od potpisivanja ugovora, a Fond se obavezao da će po okončanju radova dostaviti izvještaj o realizaciji projekta i utrošku sredstava, a najkasnije 30 dana od dana ispostavljanja okončane situacije izvođača radova. Fond je 27. 12. 2022. godine dostavio Ugovor o građenju zaključen sa izvođačem „GD Konstrukcije“ d.o.o. Mostar u vrijednosti od 462.558 KM. Međutim, do okončanja revizije nije dostavljen izvještaj o utrošku sredstava, jer prema riječima odgovorne osobe radovi još uvijek nisu okončani.

Transfer Javnoj ustanovi „Centar za sport i rekreaciju“ za poboljšanje uslova rada u sportskim objektima Centra (709.420 KM) Budžetom je odobren u iznosu od 450.000 KM, a nakon unosa transfera i izvršene preraspodjele, ukupna raspoloživa sredstva iznosi su 710.000 KM. Sredstva u iznosu od 514.000 KM doznačena su Javnoj ustanovi na osnovu zaključenih ugovora za potrebe adaptacije i popravke Objekta „FIS“. Javna ustanova se obavezala provesti postupak javnih nabavki, te dostaviti izvještaj o utrošku sredstava. U izvještaju o utrošku sredstava od 12. 1. 2023. godine, Javna ustanova je dostavila dokumentaciju o provođenju postupka javnih nabavki i izvršenom plaćanju. Preostali iznos transfera odnosi se na nabavku i ugradnju vanjske stolarije (113.919 KM), te radove na zamjeni gasnih i elektroinstalacija u Objektu FIS-a (81.501 KM), za koje je Općina provela postupke javnih nabavki. Uvidom u realizaciju transfera, na bazi uzorka, nisu utvrđene nepravilnosti.

Kapitalni transferi javnim preduzećima najvećim dijelom odnose se na transfer KJKP „Vodovod i kanalizacija“ (268.470 KM) i KJP „Centar Skenderija“ (30.000 KM). Kapitalni transferi javnim preduzećima su Budžetom odobreni u iznosu od 2.673.500 KM, a nakon izvršenih preraspodjela i unosa transfera, ukupno raspoloživa sredstva su iznosi 3.714.729 KM. Razlog niske realizacije je značajno odstupanje planiranih radova od operativnih i tehničkih mogućnosti javnih preduzeća nadležnih za određene oblasti upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Prema Odluci o izvršavanju Budžeta sredstva na poziciji kapitalnih transfera javnim preduzećima realizuju se po odobrenju načelnika na osnovu protokola, ugovora ili sporazuma putem nadležnih službi.

Transfer KJKP „Vodovod i kanalizacija“ odobren za sanaciju vodovodne mreže u ul. Kranjčevićeva odobren u iznosu od 911.972 KM nije realizovan u revidiranoj godini, a prema riječima odgovorne osobe radovi na sanaciji su završeni u aprilu 2023. godine. Za izgradnju rezervoara Kromolj Betanije i pumpne stanice Gornji Kromolj odobrena su sredstva u iznosu od 946.348 KM, a realizovano je 128.392 KM (izgradnja pumpne stanice Gornji Kromolj). Za ostale projekte koji se realizuju putem KJKP „Vodovod i kanalizacija“ odobrena su sredstva u iznosu od 1.505.908 KM, a realizovano je 140.078 KM (rekonstrukcija i sanacija vodovodno-kanalizacione mreže u ul. Aleksandra Puškina). Općina u skladu sa zaključenim sporazumima doznačava sredstva KJKP „Vodovod i kanalizacija“ na osnovu ispostavljenih faktura za izvršene radove. Uvidom u realizaciju transfera nisu utvrđene nepravilnosti.

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 8.396.730 KM i u odnosu na plan (22.601.738 KM) realizovani su manje za 14.205.008 KM ili 63%. Najznačajniji izdaci odnose se na: rekonstrukciju i investicijsko održavanje (5.332.838 KM), nabavku opreme (1.266.272 KM), građevina (850.290 KM) i zemljišta (515.565 KM).

Izdaci za rekonstrukciju i investiciono održavanje (5.332.838 KM) najvećim dijelom odnose se na izvršena ulaganja u rekonstrukciju i održavanje lokalnih i nekategorisanih cesta (2.583.179 KM), regulaciju toka (ucjenvljenje) potoka Sušica (867.355 KM), rekonstrukciju, sanaciju i izgradnju stepeništa, pristupnih i pješačkih staza i ograda (719.426 KM), rekonstrukciju i investiciono održavanje mosta „Festina Lente“ (407.532 KM), rekonstrukciju terena Stadion „Asim Ferhatović Hase“ (250.000 KM) i adaptaciju šalter sale Općine (244.637 KM). Dio ovih izdataka realizovan je na osnovu ugovora iz prethodnog perioda, a za dio su u toku godine provedene procedure nabavki nakon kojih su zaključeni ugovori.

Izdaci za rekonstrukciju i održavanje lokalnih i nekategorisanih cesta (2.583.179 KM) i rekonstrukciju, sanaciju i izgradnju stepeništa, pristupnih i pješačkih staza i ograda (719.426 KM) realizovani su prema planiranim lokacijama i zaključenim ugovorima sa izvođačima radova, nakon provedenih postupaka javnih nabavki.

Napominjemo da se rekonstrukcija i sanacija cesta dijelom finansira iz namjenskih sredstava od indirektnih poreza za ceste i naknade za upotrebu cesta u skladu sa Zakonom o cestama FBiH. S tim u vezi utvrdili smo da je Vijeće usvojilo Strategiju razvoja lokalnih cesta i ulica kojom se određuju ciljevi i osnovni zadaci pri razvoju i održavanju javnih cesta na period od deset godina, a godišnji program održavanja i zaštite, kao i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove za lokane ceste, čine dio budžeta. Međutim, srednjoročni program održavanja i zaštite i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove za lokane ceste nije odnesen, iako je i ta obaveza propisana Zakonom o cestama FBiH.

„Strategiju razvoja i održavanja javnih cesta na području Općine Centar za period 2020-2030. godina“ izradio je Institut za saobraćaj i komunikacije d.o.o. Sarajevo, a Vijeće ju je usvojilo 16. 7. 2020. godine. Prema izjavi odgovorne osobe, nadležna služba svake godine sačinjava prijedlog investiciono - tehničkog održavanja ulica na svojoj teritoriji, a koji čini sastavni dio budžeta. Tu se taksativno navode sve ulice planirane za investiciono održavanje u budžetskoj godini, dok se za tekuće održavanje planira jedna stavka jer se ne može unaprijed znati koliki će biti obim radova (udarne rupe, oštećenja asfaltnih površina, bankina zaštitnih ograda uslijed pucanja vodovodne i kanalizacione mreže, sudara, atmosferskih neprilika i sl.). Također, zahtjevi se dostavljaju nadležnoj službi putem javnog poziva, te da se sačinjavaju detaljna obrazloženja za sve dostavljene zahteve a posebno one koji se ne kandiduju za realizaciju, jer nisu ispunili uslove.

Za **izvođenje radova na regulaciji potoka Sušica – lokalitet Bare** zaključen je ugovor 24. 9. 2021. godine u vrijednosti od 866.945 KM sa izvođačem radova „Mibral“ d.o.o. Sarajevo. Prema ugovoru, izvođač radova se obavezao otpočeti s radovima u roku od sedam dana, odnosno od dana uvođenja u posao, a rok za izvođenje radova iznosio je 50 kalendarskih dana. Prema izjavi odgovorne osobe, radovi su započeti tek u maju 2022. godine zbog objektivnih okolnosti, prije svega zbog vremenskih uvjeta jer se radi o otvorenom potoku Sušica koji u jesenjem i zimskom periodu, kada su obilne kiše, plavi saobraćajnicu Alipašina, zbog čega nije bilo optimalno započinjati ovu vrstu radova. Prema prezentiranoj dokumentaciji radovi su započeli 24. 5. 2022. godine, a završeni 10. 8. 2022. godine, te su izdate situacije u ukupnom iznosu od 694.854 KM. U izvještaju Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo, koji je vršio stručni nadzor, navedeno je da su u toku izvođenja radova uslijed niza neusklađenosti projektovanog rješenja sa stanjem na terenu, te izmještanja elektroinstalacija, radovi obustavljeni, što je konstatovano kroz građevinski dnevnik. Zbog navedenih razloga, nisu ispoštovani ugovoreni rokovi.

Nakon revizije prvobitnog projekta, utvrđena je potreba za dodatnim i nepredviđenim radovima, te je nakon provedenog pregovaračkog postupka bez objave obavještenja 14. 12. 2022. godine zaključen ugovor u iznosu od 160.144 KM. Okončana situacija za dodatne radove izdata je 29. 12. 2022. godine u iznosu od 160.136 KM, kada je izdata i okončana situacija za osnovni ugovor. Izvođenje radova na regulaciji potoka Sušica finansirano je dijelom iz sredstava Budžeta Kantona (500.000 KM) i Budžeta FBiH (100.000 KM).

U okviru izdataka za nabavku opreme (1.266.272 KM) najznačajniji su za nabavku vozila i opreme za civilnu zaštitu iz namjenskih sredstava (749.028 KM) i kompjutersku i ostalu elektroopremu (250.512 KM).

Za potrebe opremanja formiranih struktura civilne zaštite izvršena je nabavka motornih vozila i specijalne opreme od kojih su značajnije: nabavka radne mašine rovokopač/utovarivač Službi za vodosnabdijevanje KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo (221.580 KM) na osnovu ugovora zaključenog sa dobavljačem „Terra“ d.o.o. Sarajevo; teretnog vozila kiper Službi za komunalnu čistoću KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo (121.525 KM) na osnovu ugovora zaključenog sa dobavljačem „A.C.I.“ d.o.o. Sarajevo; kombi vozila sa pogonom 4x4 za Gorsku službu spašavanja (94.728 KM) na osnovu ugovora zaključenog sa dobavljačem „Porsche Inter Auto BH“ d.o.o. Sarajevo. Za nabavku specijalnog teretnog vozila (autosmećar) za prikupljanje i odvoz komunalnog otpada (u svrhu opremanja Službe za komunalnu čistoću pri KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo) zaključen je ugovor 17. 8. 2022. godine u vrijednosti od 490.390 KM sa dobavljačem „Tehnix“ d.o.o. Donji Kraljevec, Hrvatska. Nabavka je realizovana tek u 2023. godini, kada je iskazan izdatak po ovom osnovu.

U okviru nabavke građevina (850.290 KM) iskazani su izdaci za izgradnju Evropske kuće kulture i nacionalnih manjina/Centar za zdravo odrastanje djece (638.209 KM), uređenje parka „Jelena Vitas“ (174.216 KM) i ostali izdaci.

Izdaci za izgradnju **Evropske kuće kulture i nacionalnih manjina** odnose se najvećim dijelom na realizovane radove za VIII i IX fazu izgradnje prema zaključenim pojedinačnim ugovorima sa izvođačem radova „Džekos“ d.o.o. Sarajevo. Naime, okvirni sporazum za izvođenje radova zaključen je 25. 2. 2020. godine u vrijednosti od 2.842.789 KM na period od tri godine, kojim je predviđeno zaključivanje pojedinačnih ugovora. Ugovor za VIII fazu zaključen je 18. 10. 2021. godine u vrijednosti od 496.208 KM sa rokom završetka radova 60 radnih dana od dana zaključivanja ugovora. Radovi na VIII fazi su najvećim dijelom finansirani iz sredstava Budžeta Kantona (403.447 KM) na osnovu Sporazuma o sufinansiranju koji je zaključen 30. 9. 2021. godine sa Ministarstvom kulture i sporta i Zavodom za izgradnju Kantona Sarajevo. Sporazumom je utvrđeno, između ostalog, da će Ministarstvo sufinansirati projekat sa 500.000 KM, kao i da će nadzor nad izvođenjem radova na izgradnji obavljati nadzorni organ koji odredi Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo, kao i već imenovani nadzorni organ koji je Općina odredila. Prema prezentiranoj dokumentaciji radovi na VIII fazi izgradnje objekta završeni su aprilu 2022. godine, a ukupna vrijednost izvršenih radova iznosila je 403.447 KM. Prema obrazloženju odgovorne osobe, do kašnjenja je došlo jer je Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo odbijao da vrši nadzor ukoliko Općina ne raskine ugovor sa svojim nadzorom. Nakon određenog vremena postignut je konačan dogovor da oba nadzora prate VIII fazu izgradnje, s tim da je Zavod ovjeravao situacije.

Za izvođenje radova na **uređenju parka „Jelena Vitas“** zaključen je ugovor sa dobavljačem „Babel“ d.o.o. Sarajevo 16. 12. 2021. godine u vrijednosti od 180.332 KM. Rok za završetak ugovorenih radova bio je 45 kalendarskih dana od dana uvođenja u posao. Radovi su prema građevinskom dnevniku započeli 23. 12. 2021, a završeni 20. 4. 2022, odnosno sa kašnjenjem preko 60 dana. Okončana situacija je izdata 17. 5. 2023, prema kojoj su izvršeni radovi u iznosu od 173.744 KM. Prema izjavi odgovorne osobe, u periodu od 27. 12. 2021. do 10. 1. 2022. KJKP „PARK“ d.o.o. Sarajevo izvršio je demontažu starog mobilijara, zatim je Vlada Kantona donijela odluku o obustavi građevinskih radova na otvorenom i zatvorenom u periodu od 15. 1. do 18. 2. 2022. godine. Izvođač radova se obratio investitoru za promjenu proizvođača opreme, jer je zbog situacije u Ukrajini došlo do poremećaja na tržištu, te je izabran novi proizvođač koji je trebao izraditi novi mobilijar za park. U toku izvođenja radova je dolazilo do obustava zbog nacionalnog praznika, vremenskih uslova, izvođenja radova na hortikulturnom uređenju parka KJKP „PARK“, što je navedeno u građevinskom dnevniku prema zakonskim obavezama.

Postupci javnih nabavki stalnih sredstava i realizacije ugovora obrazloženi su u tački 7. Izvještaja.

6.1.2.6 Izdaci za finansijsku imovinu

Izdaci za finansijsku imovinu iskazani u iznosu od 70.364 KM odnose se na troškove rušenja i uklanjanja bespravno izgrađenih građevina. U skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH na kontima izdataka za finansijsku imovinu evidentiraju se pozajmljivanja fizičkim i pravnim licima, izdaci za kupovinu dionica i druga pozajmljivanja.

Smatramo da nema osnova da se troškovi po osnovu usluga rušenja i uklanjanja bespravno izgrađenih građevina evidentiraju na kontima izdataka od finansijske imovine, s obzirom na to da su za izvršene usluge ispostavljene fakture koje glase na Općinu i da se radi o stvarnom trošku Općine, a ne izdatku nastalom po osnovu pozajmljivanja. Također, revizijom smo utvrdili da zbog pogrešnog knjigovodstvenog evidentiranja ovih izdataka, kao i primitaka po istom osnovu (22.948 KM), nisu provedena završna knjiženja preko konta 59, zbog čega je finansijski rezultat manje iskazan za 47.417 KM. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

U 2023. godini provedena su korektivna knjiženja na teret neraspoređenog viška prihoda nad rashodima, međutim troškovi rušenja i uklanjanja bespravno izgrađenih građevina, kao i povezana potraživanja od investitora/vlasnika se i dalje evidentiraju na kontima izdataka za finansijsku imovinu i kratkoročnih plasmana. Preporuka je data u tački 6.2.1.3 Izvještaja.

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2022. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2021. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	43.203.535	30.600.211	32.348.750	71%
I.1.	Prihodi od poreza	14.438.000	16.137.336	13.839.603	112%
I.2.	Neporezni prihodi	21.580.987	11.870.653	15.200.620	55%
I.3.	Primljeni transferi	7.184.548	2.592.222	3.308.527	36%
II	RASHODI	41.948.262	24.267.680	22.318.829	58%
II.1.	Tekući rashodi	32.766.047	21.474.528	18.329.931	66%
II.2.	Kapitalni transferi	9.122.215	2.793.152	3.988.898	31%
II.3.	Izdaci za kamate	0	0	0	-
II.4.	Tekuća budžetska rezerva	60.000			
III	TEKUĆI SUFICIT (I – II)	1.255.273	6.332.531	10.029.921	504%
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV.2. – IV.1.)	20.931.738	8.370.816	10.678.238	40%
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	1.670.000	25.914	318.871	2%
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	22.601.738	8.396.730	10.997.109	37%
V	UKUPAN SUFICIT/DEFICIT (III – IV)	(19.676.465)	(2.038.285)	(648.317)	10%
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (VI.1. – VI.2.)	(100.000)	(47.416)	(11.233)	47%
VI.1.	Primici od finansijske imovine	0	22.948	4.951	-
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	100.000	70.364	16.184	70%
VII	NETO OTPLATE DUGOVA (VII.1. - VII.2.)	0	0	0	-
VII.1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	-
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	-
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	(19.776.465)⁵³	(2.085.701)	(659.550)	11%

Podaci iz Bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	6.292.890	3.885.213	162%
--	------------------	------------------	-------------

U revidiranoj godini iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 2.085.701 KM.

U Bilansu stanja iskazan je neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (akumulirani suficit) u iznosu od 6.292.890 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći je za 2.407.677 KM. Naime, iako je u tekućoj godini ostvaren negativan finansijski rezultat (2.085.701 KM) neraspoređeni višak prihoda nad rashodima više je iskazan za 5.807.229 KM.

⁵³ U koloni planirano u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu iskazan je ukupan negativan finansijski rezultat u iznosu od 19.776.465 KM, s obzirom na to da je Budžetom za 2022. godinu planiran raspored viška prihoda nad rashodima iz ranijih godina.

Razlog tome su izvršena korektivna knjiženja naplaćenih primitaka od prodaje stalnih sredstava, koji zbog pogrešnog knjigovodstvenog evidentiranja ranijih godina nisu imali uticaj na finansijske rezultate perioda i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima. Također, izvršeno je preknjižavanje neutrošenih namjenskih prihoda po izvorima na koje se odnose, sa pozicije neraspoređenog viška prihoda nad rashodima na poziciju kratkoročnih vremenskih razgraničenja, ali i sredstva u iznosu od 1.232.643 KM za koja se nije mogla utvrditi struktura prilikom pripreme završnog obračuna, za što je data preporuka u tački 6.2.4 Izvještaja.

Finansijski rezultat je manje iskazan za 47.416 KM, jer nisu provedena odgovarajuća završna knjiženja primitaka i izdataka od finansijske imovine (tačka 6.1.2.6 Izvještaja). Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak prihoda nad rashodima zbog pogrešno provedenih stavova knjiženja izdataka od finansijske imovine iz ranijih godina u iznosu od 553.985 KM, dok iznos povezanih primitaka po ovom osnovu nismo mogli utvrditi. Također, sa ove pozicije preknjižen je iznos od 1.232.643 KM za koji nam nije prezentirana struktura. Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a efekti na finansijske izvještaje ne možemo izmjeriti.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 32.785.742 KM, a odnose se na stanje na transakcijskom računu (6.161.274 KM), četiri namjenska računa (14.570.950 KM), deponovana sredstva (12.000.000 KM), prelazni račun (37.766 KM), sredstva u blagajni (14.900 KM) i izdvojena novčana sredstva (852 KM). Sredstva na namjenskim računima odnose se na namjenska sredstva od zemljista i stanova (7.236.770 KM), posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (7.143.541 KM), sredstva nedostupnih vlasnika imovine (175.707 KM) i izdvojena sredstva za socijalnu i boračko-invalidsku zaštitu (14.932 KM). Stanja ovih računa usklađena su sa izvodima poslovnih banaka na 31. 12. 2022. godine.

Račun putem kojeg se izvršavaju uplate i isplate kantonalnih budžetskih sredstava korisnicima boračko-invalidske i socijalne zaštite nije uključen u Jedinstveni račun Trezora, ali se poslovne transakcije koje se obavljaju preko njega evidentiraju se u okviru Glavne knjige (uplate i isplate po osnovu navedenih sredstava ne evidentiraju se u okviru prihoda i rashoda, nego isključivo u okviru prometa konta transakcijskog računa). Putem ovog računa vrši se uplata od resornog kantonalnog ministarstva i isplate korisnicima za naknade u skladu s propisima iz oblasti socijalne i boračko-invalidske zaštite (doprinosi za porodilje, troškovi sahrana/dženaza i druge naknade). Općina donosi rješenja i upravne akte u prvostepenom postupku, te vrši obračun naknada, a sredstva osiguravaju resorna kantonalna ministarstva. Prezentirana je dokumentacija da je Općina u 2023. godini uputila Inicijativu Savezu općina i gradova FBiH vezano za transfer socijalnih i boračkih naknada, a koja je podržana zaključkom Predsjedništva Skupštine Saveza, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem prestanka prenosa sredstava na račune općina koje posreduju u isplatama naknada korisnicima.

S obzirom na to da je ovaj račun izvan Jedinstvenog računa Trezora, nije postupljeno u skladu s članom 18. Zakona o trezoru u FBiH, kojim je definisano da se svi javni prihodi moraju uplatiti na depozitni račun službe za finansije. Prezentirana je dokumentacija da je Općina u 2023. godini uputila Inicijativu Savezu općina i gradova FBiH vezano za transfer socijalnih i boračkih naknada, a koja je podržana zaključkom Predsjedništva Skupštine Saveza, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem prestanka prenosa sredstava na račune općina koje posreduju u isplatama naknada korisnicima.

Shodno navedenom, konstatujemo da u Jedinstveni račun Trezora nije uključen transakcijski račun preko kojeg se vrši isplata naknada za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, što nije u skladu s odredbama Zakona o trezoru u FBiH.

Preporuka:

- *u Jedinstveni račun trezora uključiti bankovne račune preko kojih se obavlaju novčane transakcije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.*

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 16.353.044 KM, a odnose se na potraživanja od pravnih osoba (1.696.376 KM), potraživanja od fizičkih osoba (1.003.164 KM) i ostala potraživanja (13.653.504 KM).

Potraživanja od pravnih osoba najvećim dijelom odnose se na potraživanja za zakup poslovnih prostorija (1.196.679 KM) i za unaprijed plaćenu robu i usluge – avansi (495.830 KM).

Potraživanja od fizičkih lica najvećim dijelom odnose se na potraživanja za zakup poslovnih prostorija (542.265 KM) i potraživanja po sudskim presudama (274.147 KM).

Usuglašavanje stanja potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostorija (od fizičkih i pravnih lica na) 31. 12. izvršeno je putem izvoda otvorenih stavki u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

U okviru potraživanja od pravnih i fizičkih lica najznačajnija su **potraživanja za zakup poslovnih prostorija** po osnovu zaključenih ugovora odnose se na: Vlahovljak Nihad (224.275 KM), „Mek“ d.o.o. Sarajevo (124.544 KM), „Hotel Heco“ d.o.o. Sarajevo (106.471 KM), „World fashion“ d.o.o. Sarajevo (65.582 KM), „Astra“ d.o.o. Sarajevo (61.493 KM), Topić Dževad (59.570 KM), Fidani Selvija (57.580 KM) i „BM-company“ d.o.o. Sarajevo (42.214 KM).

Prema prezentiranoj dokumentaciji, protiv zakupca Vlahovljak Nihad je pokrenut sudski postupak u 2005. godini, te je donesena presuda u iznosu od 27.048 KM (za period januar 2004.- oktobar 2005. godine). Ova potraživanja su evidentirana na sumnjivim i spornim. Pored toga, na sumnjivim i spornim potraživanjima je evidentiran i iznos od 59.000 KM (za period oktobar 2005.- maj 2009. godine), za koji nadležna Služba ne raspolaže podacima zbog čega za ova potraživanja nije nisu bila predmet sudskog postupka. Ugovor o zakupu je istekao 2006. godine i nikada nije obnovljen te je prema izjavi odgovorne osobe „prerastao u neodređeno“. Odnosno, kada je istekao ugovor, nadležna služba nije dostavila zahtjev da zakupac preda prostorije, što se prema odredbama Zakona o zakupu poslovnih zgrada i prostorija, smatra prečutno obnovljenim ugovorom na neodređeno. Općina je nastavila fakturisati troškove zakupa i iako nije bilo uplata po navedenom osnovu, nisu pokretani novi sudski postupci jer je zakupac htio kroz postupak otkupa poslovnih prostorija izmiriti cijelokupno dugovanje. Međutim, zbog neusaglašenosti odredbi Odluke o prodaji poslovnih prostorija po pravu preče kupovine zakupcima,⁵⁴ koju je donijelo Vijeće sa Zakonom o prometu nepokretnosti, ona je stavljena van snage Odlukom o prestanku važenja Odluke o prodaji poslovnih prostorija po pravu preče kupovine zakupcima⁵⁵ uz usvojeni amandman „da će se svi zahtjevi za kupovinu poslovnih prostorija, koji su podneseni u vrijeme važenja Odluke o prodaji poslovnih prostora, rješavati po odredbama Odluke“. Općina je i tokom 2022. godine izdavala fakture zakupcu, a nije nam prezentirana dokumentacija u vezi poduzimanja aktivnosti na naplati potraživanja, niti da je prema Vijeću upućena inicijativa kako bi odlučilo o daljim aktivnostima.

U vezi potraživanja od zakupca „Mek“ d.o.o. Sarajevo, Vijeće je 27. 10. 2022. godine neposrednom pogodbom po osnovu prava prvenstva dodijelilo u zakup poslovne prostorije na dvije godine zakupcu „Deni-prom“ d.o.o. Sarajevo, pod uslovom izmirenja dospjelih dugovanja po osnovu neizmirene zakupnine dosadašnjeg zakupca („Mek“ d.o.o. Sarajevo). Način izmirenja obaveza je ugovoren notarski ovjerenim Sporazumom o izmirenju preuzetog duga od 23. 12. 2022. godine, na način da 50% duga u iznosu od 65.216 KM uplati prije zaključenja ugovora o zakupu poslovnih prostorija, a ostatak duga na 24 jednake mjesečne rate. Revizijom smo utvrdili da je „Deni-prom“ d.o.o. Sarajevo izvršio upлатu u januaru 2023. godine kada je i zaključen ugovor o zakupu poslovnih prostorija, a preostali dio duga je preknjižen na dugoročna razgraničenja i po dospjeću rate evidentira na redovna potraživanja od zakupca „Deni-prom“ d.o.o. Sarajevo.

⁵⁴ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 5/06 – prečišćeni tekst

⁵⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 43/08

Također, Odlukom Vijeća od 27. 4. 2023. godine neposrednom pogodbom po osnovu prava prvenstva dodijeljene su u zakup poslovne prostorije zakupcu „Exclusive Studio 3“ d.o.o. Sarajevo uz uslov izmirenja dospjelih dugovanja po osnovu neizmirene zakupnine dosadašnjeg kupca „World fashion“ d.o.o. Sarajevo. Revizijom smo utvrdili da je izvršena uplata 50% duga u iznosu od 98.331 KM, dok je za preostali dug dospjeće prve rate u augustu 2023. godine. Zakupac „Hotel Heco“ d.o.o. Sarajevo je tokom 2022. godine izmirio veći dio duga za koji je Općina pokrenula sudske postupke, a odnosilo se na sumnjava i sporna potraživanja, dok su na redovnim potraživanjima iskazana dospjela potraživanja za jedanaest mjeseci 2022. godine. Potraživanja od kupca „Astra“ d.o.o. Sarajevo se odnose na potraživanja po osnovu tri ugovora o zakupu poslovnih prostorija za četiri mjeseca. Potraživanja od zakupca „BM-company“ d.o.o. Sarajevo odnose se na potraživanja starija od godinu dana za koja nije prezentirana dokumentacija da su poduzete aktivnosti na naplati potraživanja, a dio potraživanja koji je utužen je evidentiran na poziciji sumnjičivih i spornih (23.475 KM). Poslovni prostor se više ne koristi, a potraživanja po osnovu naknade štete su evidentirana na kratkoročnim razgraničenjima (13.200 KM). Protiv zakupca Fidani Selvija je tek u 2023. godini pokrenut sudske postupke radi naplate duga i predaje poslovnih prostorija, i to 57.580 KM po osnovu zakupa i preuzetog duga za period 2017-2020, te 27.936 KM po osnovu naknade štete (2020-2023.).

Uvidom u odabrani uzorak utvrdili smo da je Općina poduzimala aktivnosti na naplati potraživanja, slanjem opomena, pokretanjem sudskega postupka, te dostavljanjem izjave o jednostranom raskidu ugovora. Međutim, u pojedinim slučajevima utvrdili smo da interne kontrole nisu u potpunosti funkcionalne, s obzirom na to da su u okviru potraživanja od pravnih i fizičkih lica po osnovu zakupa poslovnih prostorija iskazana potraživanja u iznosu od najmanje 307.557 KM starija od godinu dana, za koja nisu pravovremeno poduzete aktivnosti na njihovoj naplati.

U okviru ostalih potraživanja iskazana su sumnjava i sporna (8.678.087 KM), potraživanja po osnovu naknade za prirodnu pogodnost – renta (1.348.522 KM), javne površine (1.013.553 KM), zateznih kamata po presudama i troškova parničnog postupka (1.057.811 KM), dodjelu građevinskog zemljišta (535.292 KM), rušenja bespravno izgrađenih građevina (519.781 KM), uređenje građevinskog zemljišta (331.931 KM) i druga potraživanja.

Na poziciji **sumnjičivih i spornih** najznačajnija su potraživanja za zakup poslovnih prostora (6.378.352 KM), uređenje građevinskog zemljišta (1.841.983 KM) i javne površine (289.616 KM).

U okviru sumnjičivih i spornih potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostora iskazana su potraživanja od: „Imperijal“ d.o.o. Sarajevo (739.306 KM), „Poin“ d.o.o. Sarajevo (426.830 KM), „Montecristo BH“ d.o.o. Sarajevo (395.901 KM), „Forum Sarajevo“ (193.940 KM), Mulić Ibrahim (153.945 KM). Uvidom u odabrani uzorak potraživanja utvrdili smo da se najvećim dijelom odnose na ona iz ranijeg perioda za koja su pokrenuti sudske postupci i donesene sudske presude i rješenja o izvršenju. Sumnjava i sporna potraživanja od „Imperijal“ d.o.o. Sarajevo su u cijelosti presuđena i to 553.360 KM 2016. i 185.946 KM 2019. godine. Općina je sa Udruženjem „Hrvatsko kulturno društvo Napredak“ na osnovu Odluke Vijeća o dodjeli poslovnih prostorija iz 2018. godine, zaključila Ugovor o zakupu poslovnih prostorija, te su predmetne prostorije dodijeljene bez obaveze preuzimanja duga.

U okviru **potraživanja po osnovu naknade za prirodnu pogodnost – renta i uređenja građevinskog zemljišta** iskazana su potraživanja od Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo u iznosu od 1.043.725 KM. Odnose se na izdata rješenja za naknade uređenja građevinskog zemljišta i pogodnost gradskog građevinskog zemljišta – rente, za izgradnju i legalizaciju građevinskih objekata kojim se investitor oslobođa troškova naknade na teret Ministarstva u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima boraca – branitelja BiH.⁵⁶ Odlukom o legalizaciji građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera⁵⁷ i Instrukcijom Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo.⁵⁸

⁵⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 31/22

⁵⁷ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 6/06, 18/07, 18/08, 35/12, 51/12 i 51/15

⁵⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 30/06, 11/07 i 32/08

Općine sa područja Kantona su s Ministarstvom 2007. godine zaključile Protokole o dinamici isplate naknade za oslobađanje troškova naknade za pogodnost građevinskog zemljišta – rente i troškova uređenja građevinskog zemljišta u postupku legalizacije građevina izgrađenih bez odobrenja za pripadnike boračke populacije. Protokolima je definisano da će Ministarstvo obaveze za naknade plaćati hronološkim redom dostavljenih zahtjeva općina i u skladu sa odobrenim budžetskim sredstvima, a u postupku legalizacije objekata u roku od pet godina od dana utvrđivanja obaveze odnosno dana izdavanja konačnog rješenja o naknadnom odobrenju za građenje. Dakle, tek po dobijanju rješenja o odobrenju za građenje, Ministarstvu se dostavlja rješenje o oslobađanju troškova naknade, zajedno sa rješenjem o odobrenju.

Napominjemo da se značajan dio sumnjivih i spornih potraživanja odnosi na raniji period, te da nisu uspostavljenje sveobuhvatne evidencije ovih potraživanja na osnovu kojih bi utvrdili na koji period se odnose, po kom osnovu i da li postoji osnov za njihovo iskazivanje. Navedeno ukazuje da nisu osigurane blagovremene informacije i komunikacija unutar općinskih službi, zbog čega ne možemo potvrditi iskazana stanja sumnjivih i spornih potraživanja.

Konstatujemo da nisu poduzete sve zakonom propisane mјere u cilju naplate potraživanja u iznosu od najmanje 307.557 KM, koja se odnose na potraživanja starija od godinu dana. Također, nisu osigurane adekvatne pomoćne evidencije sumnjivih i spornih potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostorija, naknada za uređenje zemljište i rente na osnovu kojih bi se utvrdilo na koji period se odnose i da li je u potpunosti osnovano iskazano potraživanje. Općina nije u ranijem periodu u potpunosti pratila naplatu potraživanja, niti je vršeno usklajivanje sa nadležnom službama i analiza njihove naplativosti, zbog čega nije osigurano računovodstveno načelo tačnosti i istinitosti iskazivanja poslovnih događaja, kako je propisano Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- *poduzeti sve zakonom propisane radnje radi naplate potraživanja po osnovu ugovora po osnovu zakupa poslovnih prostorija, a za nenaplativa potraživanja dostaviti obrazloženi prijedlog za otpis u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;*
- *uputiti inicijativu prema Vijeću kako bi u skladu sa nadležnostima donijelo odluke o zakupcima koji su podnijeli zahtjeve za otkup poslovnih prostorija;*
- *izvršiti sveobuhvatnu analizu potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi i na osnovu konstatovanog predložiti daljnje mјere s ciljem realnog iskazivanja potraživanja u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.*

6.2.1.3 Kratkoročni plasmani

Kratkoročni plasmani iskazani u iznosu od 553.985 KM odnose se na potraživanja od investitora/vlasnika za troškove rušenja bespravno izgrađenih objekata. Naime, Zakonom o prostornom uređenju⁵⁹ propisano je da općinski urbanističko-građevinski inspektor naređuje uklanjanje bespravno izvedenih građevina ili njenih dijelova ili drugih bespravno izvedenih radova na području općine. Rješenjem inspektora nalaže se investitoru/vlasniku, da o svom trošku izvrši uklanjanje građevine. U slučaju da investitor/vlasnik ne postupi po rješenju o uklanjanju građevine, rješenje će se izvršiti putem drugog pravnog lica na trošak investitora, odnosno vlasnika. Općina putem KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo vrši rušenje i uklanjanje bespravno izgrađenih građevina, a na osnovu okvirnog sporazuma zaključenog za period 2021-2023. godine. Za izvršene usluge KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo ispostavlja fakture Općini po cijena utvrđenim okvirnim sporazumom. Zaključkom o troškovima izvršenja rješenja utvrđuje se obaveza investitora/vlasnika da plati troškove rušenja i uklanjanja građevine.

⁵⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 24/17

Revizijom smo utvrdili da se troškovi nastali po osnovu usluga rušenja i uklanjanja bespravno izgrađenih građevina, kao i povezana potraživanja od investitora/vlasnika evidentiraju na kontima kratkoročnih plasmana, kratkoročnih potraživanja i razgraničenja i izdataka za finansijsku imovinu. Smatramo da nema osnova da se troškovi po osnovu usluga rušenja i otklanjanja bespravnom izgrađenih građevina evidentiraju na kontima izdataka od finansijske imovine, s obzirom na to da su za izvršene usluge ispostavljene fakture koje glase na Općinu i da se radi o stvarnom trošku Općine. Također, potraživanja od investitora/vlasnika nemaju karakter date pozajmice i kao takva se ne mogu evidentirati na kontu kratkoročnih plasmana.

Zbog pogrešno provedenih stavova knjiženja kratkoročni plasmani su više iskazani za 553.985 KM, za koliko su iskazana kratkoročna potraživanja (519.781 KM) i kratkoročna razgraničenja (32.638 KM). Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- rashode po osnovu usluga rušenja bespravno izgrađenih građevina, kao i povezana potraživanja od investitora/vlasnika knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućim kontima u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

6.2.1.4 Kratkoročna razgraničenja

Kratkoročna razgraničenja iskazana u iznosu od 10.842.513 KM, odnose se na razgraničene prihode u iznosu od 8.652.309 KM, razgraničene rashode u iznosu od 2.073.392 KM i ostala razgraničenja u iznosu od 116.812 KM.

Razgraničeni prihodi odnose se na potraživanja po osnovu naknade štete na ime izgubljene dobiti za zakup poslovnih prostora (8.633.379 KM) i za skloništa (18.930 KM). Shodno odredbama Zakona o zakupu poslovnih zgrada i prostorija, zakupodavac može odustati od ugovora o zakupu poslovnih prostorija, u svako vrijeme, ako zakupac i poslije opomene koristi poslovne prostorije protivno ugovoru, ili ne plati dospjelu zakupninu u roku od dva mjeseca od saopštenja opomene. Nadalje, strana koja odustaje od ugovora, dužna je drugoj strani pismenim putem dati izjavu o odustanku, kao i odrediti rok do kojeg treba predati prostorije. Nakon jednostranog raskida ugovora o zakupu, zakupci su nastavljali koristiti predmetne prostore za što nisu plaćali zakupninu, a koja nakon otkaza ugovora ima status izgubljene dobiti. Kao to je navedeno u tački 6.1.1.2 Izvještaja, Općina je pokretala tužbe radi predaje poslovnih prostorija i izmirenja obaveza na ime naknade za korištenje poslovnih prostorija nakon prestanka ugovora, a potraživanja po osnovu naknade štete evidentiraju se na razgraničenim prihodima.

Prema prezentiranim podacima, od ukupnog iznosa potraživanja po osnovu naknade štete, potraživanja od korisnika koji još uvijek koriste bespravno poslovne prostore⁶⁰ iznose 1.628.546 KM, a potraživanja od korisnika koji više ne koriste prostore iznose 7.004.833 KM. Prema prezentiranim podacima **Odsjeka za poslovne prostore, 31 poslovni prostor se još uvijek koristi nakon raskida ugovora.** U 2022. godini je upućeno prema Pravobranilaštву osam zahtjeva za pokretanje sudskog postupka za naplatu duga i predaju poslovnih prostora. Po rješenju o deložaciji iseljeno je pet zakupaca, te zapečaćeno 11 poslovnih prostora.

Najznačajniji razgraničeni prihodi odnose se na: „Centrotrans bus“ (495.600 KM), „La Familia“ d.o.o. Sarajevo (365.720 KM), „Saloni“ d.o.o. Sarajevo (278.250 KM), „Erolton-company“ d.o.o. Sarajevo (277.440 KM), „Saben“ d.o.o. Sarajevo (243.243 KM), „Avanti“ d.o.o. Sarajevo (241.852 KM), „Nectar“ d.o.o. (239.893 KM), „Loa“ d.o.o. (238.833 KM), „Matica iseljenika BIH“ (230.490 KM) i „Uniconsulting“ d.o.o. (213.528 KM).

⁶⁰ imali su zaduženje za decembar 2022. godine

„Centrotrans bus“ je na osnovu ugovora iz 2003. godine bio zakupac poslovnih prostorija, kojem je 2006. godine zbog neplaćanja zakupnina dostavljena izjava o odustanku. Navedeni korisnik je i dalje u posjedu poslovnih prostorija, na osnovu čega se svaki mjesec zadužuje za naknadu štete, dok se pred Općinskim sudom u Sarajevu vodi sudski postupak radi utvrđivanja vlasništva predmetnih poslovnih prostorija između tužitelja „Centrotrans – Transport robe“ d.d. Sarajevo i tužene Općine. Od značajnih dužnika koji još uvijek koriste poslovne prostorije je i „Avanti“ d.o.o. Sarajevo kojem je 2011. godine dostavljena izjava o odustanku od ugovora. I za ovaj predmet je u toku sudski postupak radi utvrđivanja vlasništva predmetnih prostorija između tužitelja „Avanti“ d.o.o. Sarajevo i tužene Općine.

U okviru ovih razgraničenih prihoda utvrdili smo, na bazi uzorka, da je za određene dužnike rješenjem suda zaključen stečajni postupak, što za posljedicu ima da je, osim eventualno naplaćenih potraživanja u stečajnom postupku, ostatak potraživanja nenaplativ. Navedeno smo utvrdili kod: „ER&S“ d.o.o. Sarajevo – pravni slijednik „Erolton company“ d.o.o. Sarajevo (277.440 KM), „Saben“ d.o.o. Sarajevo (243.243 KM) i „Casa United“ d.o.o. Sarajevo (29.784 KM).

Imajući u vidu navedeno, konstatujemo da razgraničeni prihodi za potraživanja po osnovu naknade štete u iznosu od najmanje 550.467 KM nisu realno iskazani, jer su potraživanja nenaplativa (završen stečajni postupak). Zbog navedeno konstatujemo da nije vršeno usklađivanje sa nadležnim službama i analiza njihove naplativosti, zbog čega nije osigurano računovodstveno načelo tačnosti i istinitosti iskazivanja poslovnih događaja, kako je propisano Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Preporuka data u tački 6.2.1.2 Izveštaja.

Na poziciji razgraničenih rashoda iskazane su obaveze po zaključenim ugovorima sa dobavljačima (1.455.534 KM) i obaveze po rješenju o izvršenju Općinskog suda u Sarajevu iz 2021. godine, po prijedlogu tražioca izvršenja „Raiffeisen leasing“ d.o.o. Sarajevo, te zateznih kamata i troškova postupka (601.964 KM).

Razgraničeni rashodi po osnovu obaveza po zaključenim ugovorima sa dobavljačima odnose se na: izvođenje radova na rekonstrukciji šetnice na potezu od ulice Trampina do ulice Koševo (1.197.263 KM), izvođenje radova adaptacije i uređenja šalter sale Općine (199.233 KM) i usluge izrade projektne dokumentacije za „Akcioni plan za rješavanje individualnih zagađivača u Općini (59.038 KM). Prilikom evidentiranja rashoda i izdataka na osnovu izdatih faktura/situacija po navedenim ugovorima, za isti iznos se vrši umanjenje razgraničenih rashoda.

Vezano za obaveze po osnovu rješenja o izvršenju Općinskog suda u Sarajevu, prezentirano nam je rješenje iz 2023. godine kojim se obustavlja izvršni postupak. Iako nam je prezentirano rješenje Općinskog suda u Sarajevu kojim se obustavlja izvršni postupak, ističemo da rashodi i obaveze po ovom osnovu nisu priznati u izveštajnom periodu na koji se odnose, zbog čega konstatujemo da nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izveštajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, kako je to propisano Zakonom o budžetima u FBiH.***

6.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izveštajima iskazana su stalna sredstva u iznosu od 172.553.794 KM. Njihovu strukturu čine: stalna sredstva (171.023.423 KM), dugoročna razgraničenja (1.516.281 KM), dugoročni plasmani (10.000 KM) i vrijednosni papiri (4.090 KM).

6.2.2.1 Stalna sredstva

Sadašnja vrijednost **stalnih sredstava** iskazana je u iznosu od 171.023.423 KM (nabavne vrijednosti 189.359.648 KM i ispravke vrijednosti 18.336.225 KM), koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava. Strukturu nabavne vrijednosti stalnih sredstava čine: građevine (87.296.356 KM), sredstva u pripremi (67.939.353 KM) zemljište i šume (22.496.304 KM), oprema (9.822.208 KM), stalna sredstva u obliku prava (1.639.539 KM) i sredstva van upotrebe (165.888 KM).

Općina je uspostavila pomoćnu knjigu stalnih sredstava, koja je usaglašena sa stanjem u Glavnoj knjizi kako je to propisano članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

U okviru građevina značajni iznosi odnose se na ulaganja u: stadion „Asim Ferhatović Hase“ (49.093.527 KM), ceste (17.051.956 KM), zgradu Općine (9.011.039 KM), poslovne prostore, mjesne zajednice i skloništa (7.198.479 KM) i stambeno-poslovni objekat na Šipu K-79 (2.061.019 KM).

Prema prezentiranim podacima Općina raspolaže sa 523 poslovna prostora, od kojih 31 poslovni prostor ima neriješen status. Poslovni prostori neriješenog statusa odnose se na poslovne prostore za koje se vodi sudski postupak utvrđivanja prava vlasništva ili za koje nije okončana harmonizacija, odnosno postupak usklađivanja podataka o nekretninama između zemljišne knjige i katastra nekretnina za poslovne prostorije koji vodi Kantonalni stambeni fond Sarajevo. **Poslovni prostori nisu iskazani u knjigovodstvenim evidencijama Općine, već samo vrijednosti izvršenih investicionih ulaganja.**

Prema prezentiranoj dokumentaciji, a na osnovu evidencije koji vodi Kantonalni stambeni fond Sarajevo Općina raspolaže sa 1.390 stanova. Međutim, prema izjavi odgovorne osobe ne može se utvrditi da je podatak u potpunosti pouzdan, s obzirom na to da se svakodnevno radi na uspostavljanju jedinstvene evidencije, te je zbog velikog broja stanova, ali i nedovoljnih ljudskih resursa, potreban duži period za potpune i tačne podatke o evidencijama stambenog fona. Prema podacima Odsjeka za stambene poslove, u toku 2022. godine su provedene aktivnosti usaglašavanju evidencije stanova koji se vode u vlasništvu Općine. Tako je Kantonalnom stambenom fonu Sarajevo dostavljeno 3.331 ugovor o kupoprodaji stana radi promjene podataka o vlasništvu u evidenciji Fonda. Dakle, svi ti stanovi su se vodili u evidenciji kao vlasništvo Općine, a radi se stanovima koji su otkupljeni.

U poslovnim knjigama Općine evidentiran je stambeno poslovni objekat K-79 na Šipu, koji se sastoji od 23 stambene jedinice i jednog poslovnog prostora. Pored toga, knjigovodstveno je evidentirano i pet stanova, od kojih su tri izgrađena za dodjelu zamjenskih stanova s pravom otkupa licima koja imaju status ruševinaca i dva naslijedjena stana.

Prema prezentiranim podacima, u zemljišnim knjigama su evidentirana 382 stana u vlasništvu Općine koji nisu u knjigovodstvenoj evidenciji, a za koje bi sudski vještak trebao izvršiti procjenu vrijednosti. Nadležna služba još uvijek provodi aktivnosti na postupku harmonizacije, odnosno usaglašavanja podataka o nekretninama radi upisa vlasništva u zemljišnim knjigama. Općina je 2005. godine Upravi za stambena pitanja Kantona Sarajevo podnijela zahtjev za povrat svih stanova u vlasništvu Općine, od kad se kontinuirano vrši povrat tih stanova. Raspolaganje i način korištenja stanova uređeno je Odlukom Vijeća o dodjeli i prodaji stanova, Odlukom o zakupu stanova i Odlukom o dodjeli stanova na privremeno korištenje nosiocima stanarskih prava i licima koja imaju status korisnika stana. Prema podacima nadležne službe 63 stana su data u zakup licima na osnovu ugovora o zakupu, a određeni broj stanova se koristi po različitim osnovama koje nisu regulisane ugovorima o zakupu (289 bespravnih korisnika, 43 na osnovu privremenih i 17 na osnovu trajnih rješenja, te 29 na osnovu zaključaka). Određeni broj stanova koriste lica na osnovu ugovora o korištenju stana, odnosno kojima je općinska komisija dodijelila stanove, a koji nisu otkupili stanove u zakonom propisanom roku iz različitih razloga. Prema raspoloživim podacima Kantonalnog stambenog fona Sarajevo, 397 stambenih jedinica se nalazi u neuslovnom stanju, ali je i taj podatak neprecizan. Naime, za većinu stanova koji se vode kao srušeni (273), postoji i napomena da se radi o novoizgrađenim objektima na predmetnim parcelama.

Shodno tome, 382 stana koji se vode u vlasništvu Općine nisu još uvijek knjigovodstveno evidentirani, a u toku je postupak harmonizacije kroz koji će se rješavati status ostalih stanova kojima Općina raspolaže.

U okviru sredstava u pripremi najveće stavke se odnose na ostale objekte – rekonstrukcija i izgradnja ulica, stepenica, semafora, rasvjeta (35.345.468 KM) i zgrade (27.189.846 KM).

Na poziciji zgrada u pripremi najznačajnija su ulaganja u osnovnu škole sa predškolskom ustanovom – naselje Šip (10.538.657 KM), izgradnju Evropske kuće kulture i nacionalnih manjina (2.597.608 KM) i rekonstrukciju kosog lifta u naselju Ciglane (1.805.208 KM).

U okviru izdataka za rekonstrukciju kosog lifta u naselju Ciglane iskazani su izdaci za rekonstrukciju kosog lifta (825.669 KM), postavljanje druge linije na kosom liftu (788.800 KM), ugradnja aparata za naplatu karata (101.516 KM) i ugradnja rolo vrata i video nadzora (70.552 KM). Ovi izdaci su nastali u periodu 2018-2020. godina, a radove je izvela firma „Euro prost“ d.o.o. Gračanica. Prema prezentiranoj dokumentaciji objekat se vodi u pripremi iako se koristi (izdate su i upotrebne dozvole u ranijem periodu), što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. U skladu s propisima, na poziciji sredstva u pripremi evidentiraju se transakcije nabavke sredstava do momenta završetka izgradnje i stavljanja sredstva u upotrebu kada se saldo na ovom kontu zatvara sa stalnim sredstvom u upotrebi, te vrši obračun amortizacije na osnovu vijeka trajanja sredstva.

Zbog navedenog konstatujemo da su u okviru stalnih sredstva u pripremi iskazana sredstva u iznosu od 1.805.208 KM (rekonstrukcija kosog lifta u naselju Ciglane), iako su stavljeni u upotrebu, zbog čega nije vršen obračun amortizacije i nisu realno iskazana sredstva u upotrebi i izvor sredstava u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Napominjemo da su Općina i Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo 27. 12. 2017. godine zaključili Sporazum o sufinansiranju realizacije projekta „Izgradnje kosog lifta sa pripadajućom opremom u naselju Ciglane na području Općine Centar Sarajevo“ kojim je utvrđeno da će potpisnici Sporazuma izdvojiti po 300.000 KM za realizaciju ovog projekta. Prema Sporazumu, proceduru javne nabavke je trebala provesti Općina, te je dogovoren da će nakon izgradnje, kosi lift postati vlasništvo Općine. Također, navedeno je i da ukoliko vrijednost nabavke bude veća od planirane, dodatna sredstva biće obezbijeđena na način koji će biti naknadno utvrđen aneksima na ovaj Sporazum. Međutim, nije nam prezentirana dokumentacija da li su zaključivani aneksi.

Sve radove vezano za rekonstrukciju kosog lifta i postavljanje nove linije, te nabavku i ugradnju opreme u ukupnom iznosu od 1.786.537 KM izvršila je firma „Euro prost“ d.o.o. Gračanica.

Na osnovu navedenog Sporazuma, 28. 2. 2019. godine zaključen je Ugovor o privremenom davanju na upravljanje, korištenje i održavanje objekta „Kosi lft“ na Ciglanama, između Općine, Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo (naručioc) i „Euro prost“ d.o.o. Gračanica (izvršilac). Ugovorom je objekat dat na upravljanje, korištenje i održavanje firmi „Euro prost“ d.o.o. Gračanica na određeno vrijeme, a najduže tri mjeseca. Sredstva neophodna za upravljanje i korištenje, te troškove tekućeg održavanja objekta, utvrđena su u iznosu od 13.500 KM mjesечно, pri čemu svaki od naručilaca obezbjeđuje po 50% iznosa. Plaćanje se vrši na način da Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo novčana sredstva uplati na račun Općine, koja izvršiocu usluge plaća cijelokupni iznos po ispostavljenoj fakturi. Novčani iznos bit će umanjen za ostvarene prihode od naplate vožnji mjesечно, kao i za iznos režijskih troškova koje plati Općina. Također, utvrđene su i obaveze firme „Euro prost“ d.o.o. Gračanica, između ostalih da o ostvarenim prihodima od naplate vožnji i rashodima od eksploatacije kosog lifta dostavlja u pisanoj formi dokaze o izvršenoj naplati na mjesecnom nivou, a sredstva u ostvarenom mjesecnom iznosu umanjivati od ugovorenog iznosa od 13.500 KM (sredstva neophodna za upravljanje i korištenje, te troškove tekućeg održavanja objekta), te obezbijediti naručiocu uslove za provođenje kontrole prihoda. Općina i Ministarstvo su se obavezali da će kontrolisati prihode ostvarene eksploatacijom kosog lifta, te da će uredno izmirivati obaveze prema izvršiocu usluga, a prema dostavljenim mjesечnim fakturama. Nakon isteka ugovorenog zaključena su još tri aneksa, kojima je produžen period trajanja ugovora do 31. 12. 2021. godine.

Na osnovu Zaključka načelnika od 14. 4. 2022. godine Općina je nastavila finansirati usluge privremenog upravljanja, korištenja i održavanja objekta „Kosi lift“ za period od 1. 1. 2022. godine do okončanja procedure javne nabavke. U obrazloženju Zaključka navedeno je da Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo do donošenja ovog Zaključka nije iskazalo interes za potpisivanje aneksa ugovora, odnosno prebacivanje pripadajućeg dijela od 50%, te je Općina preuzeila obavezu da isplati sredstva „Euro prost“ d.o.o. Gračanica za izvršene usluge za period od januara 2022. godine.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je u 2022. godini u okviru izdataka za tekuće održavanje iskazan iznos od 48.607 KM koji se odnosi na fakture „Euro prost“ d.o.o. Gračanica za troškove održavanja kosog lifta za novembar i decembar 2021. godine⁶¹ i prvih šest mjeseci 2022. godine. Mjesečni iznos ovih troškova je u rasponu od 6.300 KM do 7.300 KM. Prema izjavi odgovorne osobe, sve fakture koje se odnose na period nakon juna 2022. godine vraćene su firmi „Euro prost“ d.o.o. Gračanica jer nije bilo osnova za njihovo plaćanje. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se uz izdate fakture „Euro prost“ d.o.o. Gračanica dostavljaju izveštaji o izvršenoj opravci-servisiranju lifta u kojem se navode izvršeni radovi, kao i izveštaji o naplati za kosi lift koje čini pregled prikupljenih novčanih sredstava po stanicama. **Revizijom smo utvrdili da je Općina u 2023. godini donijela Uputstvo o načinu naplate voznih karata i kontroli prihoda ostvarenih upravljanjem kosim liftom. U prethodnom periodu kontrola se vršila samo na osnovu dostavljenih izveštaja. Zbog navedenog, konstatujemo da nije bio osiguran adekvatan nadzor nad upravljanjem, korištenjem i održavanjem objekta kosog lifta.**

U skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama Općine, budžetski korisnici vrše revalorizaciju stalnih sredstava. Knjigovodstveni iznos materijalnih sredstava obavezno se koriguje ako je inflacija na godišnjem nivou mjerena rastom cijena viša od 10% ili 10% i više kumulativno od zadnje promjene vrijednosti sredstava. Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti, a knjiži se tako što se povećava vrijednost stalnih sredstava i njihova ispravka za iznos revalorizacije, a efekti revalorizacije se evidentiraju na potražnoj strani konta izvora stalnih sredstava.

Općina nije izvršila revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu iako je prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%. Uzimajući u obzir sadašnju vrijednost stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava na 31. 12. 2022. godine, efekt revalorizacije bi bio povećanje knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava od 17.936.628 KM. Sredstva u pripremi se ne revalorizuju.

Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku na način da povećava vrijednost izvora stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne i ispravke vrijednosti, kako bi se u periodu inflacije njihova vrijednost uskladila. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao za 17,4% što je iziskivalo revalorizaciju.

Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer nisu evidentirani svi poslovni prostori i stanovi kojima Općina raspolaže. Stalna sredstva u iznosu od 1.805.208 KM (rekonstrukcija kosog lifta u naselju Ciglane) iako su stavljeni u upotrebu, evidentirana su u okviru stalnih sredstava u pripremi, zbog čega nije vršen obračun amortizacije. Također, nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjem nivou iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

⁶¹ Rashodi u iznosu od 13.196 KM odnose se na 2021. godinu i nisu priznati u izveštajnom periodu na koji se odnose nisu priznati u izveštajnom periodu na koji se odnose, zbog čega konstatujemo da nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- *poduzeti aktivnosti na rješavanju i utvrđivanju statusa poslovnih prostora i stanova i u skladu s konstatovanim knjigovodstveno evidentirati njihovu vrijednost na odgovarajućim pozicijama;*
- *objekte koji se koriste evidentirati na poziciji stalnih sredstava u upotrebi i vršiti obračun amortizacije;*
- *izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama Općine Centar Sarajevo.*

6.2.2.2 Dugoročna razgraničenja

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 1.516.281 KM. Na ovoj poziciji evidentirani su dugoročno razgraničeni prihodi (1.381.017 KM) koji se odnose na preuzeti dug za zakup poslovnih prostora. Odlukom o dodjeli u zakup poslovnih zgrada i prostorija Općine Centar Sarajevo utvrđeni su uslovi pod kojima pravna ili fizička lica mogu preuzeti poslovni prostor uz plaćanje duga prethodnog zakupca. Obavezu izmirenja dospjelih dugovanja po osnovu zakupnine novi zakupac je dužan izmiriti uplatom 50% iznosa duga prije zaključenja ugovora o zakupu poslovnih prostorija, a 50% za vrijeme trajanja novog ugovora o zakupu, odnosno najduže do 24 mjeseca. Na osnovu odluke Vijeća o dodjeli u zakup poslovnih prostorija, novi zakupac zaključuje sporazum o izmirenju preuzetog duga sa Općinom. U knjigovodstvenim evidencijama se na osnovu navedene dokumentacije iznos potraživanja od prethodnog zakupca preknjižava sa kratkoročnih potraživanja na dugoročna razgraničenja, a po dospijeću rate novi zakupac se zadužuje.

Također, uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se sa postojećim zakupcima zaključuju sporazumi o izmirenju duga. Naime, Komisija za poslovne prostorije, koju je imenovalo Vijeće, u skladu s Odlukom o dodjeli u zakup poslovnih zgrada i prostorija Općine Centar Sarajevo „razmatra i druge zahtjeve zakupaca iz zakupnog odnosa“, te zahtjeve zakupaca za izmirenje duga na rate usvaja od 2021. godine, kada je zbog pandemije poslovanje privrednih subjekata bilo izuzetno otežano, s obzirom na to da većina zakupaca obavlja djelatnosti koje su ostvarile najveće gubitke u vrijeme pandemije.

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 54.252.145 KM, a čine ih kratkoročna razgraničenja (51.226.783 KM), kratkoročne tekuće obaveze (3.022.769 KM) i obaveze prema zaposlenicima (2.593 KM).

Kratkoročna razgraničenja odnose se na razgraničene prihode (42.476.680 KM), razgraničene rashode (1.918.652 KM) i ostala razgraničenja (6.831.451 KM).

U okviru *razgraničenih prihoda* iskazana su potraživanja po fakturama i ostali razgraničeni prihodi (10.356.035 KM), razgraničeni namjenski prihodi (21.233.146 KM), razgraničeni prihodi za primljene namjenske transfere (1.022.170 KM), razgraničeni prihodi – naknada štete (8.632.686 KM) i ostali razgraničeni prihodi – razlika sa neraspoređenog viška prihoda nad rashodima (1.232.643 KM).

Značajan iznos razgraničenih prihoda odnosi se na neutrošena namjenska sredstva za koja je posebnim propisima utvrđena namjena korištenja. U skladu sa Računovodstvenim politikama Općine, neutrošena sredstva na kraju godine (namjenska sredstva i sredstva primljena po osnovu donacija), a prije izrade godišnjeg obračuna, preknjižavaju se na vremenska razgraničenja. Razgraničeni prihodi se u narednoj fiskalnoj godini preknjižavaju sa konta vremenskih razgraničenja na odgovarajući konto prihoda. Za iznos razgraničenih prihoda u narednoj fiskalnoj godini planiraju se u budžetu rashodi i izdaci. Načelnik je donio Odluku o usklađivanju knjigovodstvenog stanja, te su prije izrade godišnjeg obračuna neutrošena namjenska sredstva (iz ranijih godina u iznosu od 11.397.872 KM i tekuće godine 9.835.274 KM) preknjižena na vremenska razgraničenja.

U okviru razgraničenih namjenskih prihoda najznačajnija su sredstva posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (9.980.613 KM), rente (5.957.199 KM), uređenje zemljišta na Šipu (1.326.010 KM), javnih površina (956.662 KM), cestovne naknade (613.660 KM), prodaje zemljišta (569.588 KM), uređenje zemljišta (500.696 KM) i izgradnje skloništa (419.050 KM). Međutim, za dio sredstava u iznosu od 1.232.643 KM, Općina nije mogla utvrditi strukturu prije izrade godišnjeg obračuna jer se odnosi na ranije periode, te su preknjižena na poseban konto u okviru kratkoročnih razgraničenja. **Zbog navedenog, nije nam prezentirana struktura sredstava u iznosu od 1.232.643 KM, koja su preknjižena sa neraspoređenog viška prihoda nad rashodima na vremenska razgraničenja.**

Razgraničeni prihodi za primljene namjenske transfere najvećim dijelom odnose se na neutrošena sredstva primljena od: Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo za završetak radova na vrtiću u Osnovnoj školi „Šip“ (350.791 KM) i uređenje objekata Javne ustanove „Djeca Sarajeva“ i rekonstrukciju kotlovnice u Osnovnoj školi „Musa Ćazim Čatić“ (140.000 KM), Federalnog ministarstva finansija za rezervoar Kromolj (150.000 KM) i transfer od međunarodnih organizacija za projekat Centar poduzetništva (109.477 KM).

Ostala razgraničenja odnose se najvećim dijelom na potraživanja po rješenjima i zaključcima.

Kratkoročne tekuće obaveze (3.022.769 KM) najvećim dijelom odnose se na obaveze prema dobavljačima (2.148.262 KM) i obaveze po sudskim presudama, zateznim kamatama i troškovima spora (606.682 KM). Najznačajnije obaveze prema dobavljačima odnose se na: „Bucomerc“ d.o.o. Kiseljak (353.529 KM), „Dinalsa“ d.o.o. Sarajevo (244.637 KM), „Terra BiH“ d.o.o. Sarajevo (221.580 KM), KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo (190.677 KM), „Sela“ d.o.o. Sarajevo (178.017 KM) i „Mibral“ d.o.o. Sarajevo (160.136 KM), koje su izmirene u januaru 2023. godine.

6.2.4 Izvori stalnih sredstava

Izvori stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 177.320.402 KM, a odnosi se na izvore stalnih sredstava (171.027.512 KM) i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (6.292.890 KM).

Revizijom smo utvrdili da prilikom naplate potraživanja po osnovu prodaje zemljišta nisu provedeni odgovarajući stavovi knjiženja, što je imalo za posljedicu da su finansijski rezultati prethodnih godina manje iskazani, za što smo dali preporuku u Pismu menadžmentu. U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje opisane su predbilansne radnje koje su značajno uticale na iskazivanje bilansnih pozicija u okviru izvora sredstava. Naime, na kontu primici od prodaje stalnih sredstava (u okviru izvora sredstava) iskazan je saldo u iznosu od 17.101.494 KM, te su prije izrade godišnjeg obračuna izvršena korektivna knjiženja na način da je navedeni iznos preknjižen sa konta primitaka od prodaje stalnih sredstava (511121) na neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (591111). Nakon izvršene analize utrošenih namjenskih sredstava prema fondovima (izvorima) na koje se odnose, utvrđen je neutrošeni iznos namjenskih sredstava, te je preknjižen sa konta neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (591111) na kratkoročna razgraničenja (391191). Međutim, prilikom provođenja predbilansnih radnji, struktura sredstava iskazanih u okviru viška prihoda nad rashodima u iznosu od 1.232.643 KM nije mogla biti utvrđena, te je navedeni iznos preknjižen na kratkoročna razgraničenja (tačka 6.2.3 Izvještaja).

Zbog ispravke pogrešno evidentiranih naplaćenih primitaka od prodaje stalnih sredstava, neraspoređeni višak prihoda nad rashodima tekuće godine (6.292.890 KM) je veći u odnosu na neraspoređeni višak prihoda nad rashodima prethodne godine (3.885.213 KM), iako su za razliku od prethodnih godina, prije izrade godišnjeg obračuna neutrošena namjenska sredstva prenesena na vremenska razgraničenja.

Preporuka:

- *izvršiti analizu knjiženja na kontima primitaka od prodaje stalnih sredstava i neraspoređenog viška prihoda nad rashodima koja su provedena ranijih godina, te u skladu s konstatovanim i na osnovu adekvatne dokumentacije provesti korektivna knjiženja.*

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Način obavljanja popisa utvrđen je Pravilnikom o popisu imovine i obaveza i Uputstvom o obavljanju popisa i radu popisnih komisija. Odluka o popisu nije donesena, a rješenjima načelnika imenovane su komisije za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, bibliotekarske građe, zaliha, potraživanja i obaveza, novčanih sredstava i drugih sredstava u blagajni i vanbilansne evidencije, te centralna popisna komisija. Rok za završetak popisa utvrđen je do 31. 1. 2023. godine, odnosno do 10. 2. 2023. godine za centralnu popisnu komisiju.

Popisne komisije su sačinile izvještaje o popisu i dostavile centralnoj popisnoj komisiji, koja je 20. 2. 2023. godine dostavila Izvještaj o izvršenom popisu načelniku na razmatranje. Odluku o usvajanju popisa načelnik je donio 23. 2. 2023. godine, kojom je naloženo da se izvrši otpis predloženih stalnih sredstava i sitnog inventara, kao i potraživanja i obaveza. **Imajući u vidu da je Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH utvrđen rok za obavljanje popisa najkasnije 45 dana od datuma isteka poslovne godine, konstatujemo da komisija nije izvršila popis u zakonom propisanom roku.**

Uvidom u izvještaj o popisu stalnih sredstava utvrdili smo da je izvršen samo popis opreme, dok popis ostalih stalnih sredstava (zemljište, građevine, stalna sredstva u obliku prava, sredstva u pripremi) nije izvršen. S obzirom na to da nije proveden cijelovit popis stalnih sredstava, popisna komisija nije popisala ni poslovne prostore i stanove s kojima Općina ima pravo raspolažanja, iako o njima postoje evidencije nadležnih službi, niti je dala prijedlog daljih aktivnosti u vezi rješavanja njihovog statusa.

Prilikom obavljanja popisa potraživanja komisija je koristila analitičke kartice i evidencije od službi, te metodom slučajnog uzorka izvršila provjeru evidentiranih stanja potraživanja (zakup poslovnih prostorija, zakup skloništa, naknade po osnovu građevinskog zemljišta, zauzimanje javnih površina i zakup stanova). Komisija je, između ostalih, dala preporuku da sve službe formiraju svoje evidencije nastalih potraživanja u elektronskoj formi, koje trebaju osigurati efikasnije praćenje naplate potraživanja i poduzimanje zakonom dozvoljenih radnji s ciljem naplate, te da najmanje dva puta godišnje vrše usklađivanje svojih evidencija sa evidencijama Službe za finansije. Dat je zaključak da se Služba za privredu i poslovne prostore izjasni o pojedinačnim potraživanjima po osnovu zakupa poslovnih prostorija od pravnih i fizičkih lica (ukupno 393.366 KM) i u saradnji sa Pravobranilaštvom da izjašnjenje o mogućnosti naplate i prijedlog za rješavanje statusa potraživanja u pogledu naplate ili pravnog osnova za otpis, a služba za finansije da navedena potraživanja evidentira u okviru sumnjivih i spornih. Međutim, nije prezentirana dokumentacija da je izvršeno usklađivanje. **U izvještaju o popisu potraživanja nije data sveobuhvatna struktura potraživanja sa osvrtom na stanje potraživanja, period na koji se odnosi i koje su aktivnosti poduzete za naplatu tih potraživanja niti je u potpunosti utvrđeno stvarno stanje potraživanja, s obzirom da su iskazana koja su nenaplativa ili su zastarjela.**

S obzirom da komisija nije izvršila popis zemljišta, građevina, stalna sredstva u obliku prava, sredstva u pripremi, niti je izvršen popis poslovnih prostorija i stanova koji nisu evidentirani u glavnoj knjizi Općine i za koje postoje evidencije nadležnih općinskih službi, niti je utvrdila stvarno stanje potraživanja, nije izvršen sveobuhvatan popis imovine i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Također, komisija nije izvršila popis u zakonom utvrđenom roku. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **popisom utvrditi stvarno stanje stalnih sredstava i potraživanja, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su novčani primici u iznosu od 41.917.831 KM, novčane isplate od 33.644.148 KM i neto novčani primici u iznosu od 8.273.683 KM. Saldo gotovine na početku godine iskazano je u iznosu od 24.512.060 KM, a na kraju godine u iznosu od 32.785.743 KM.

Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki za 2022. godinu donesen je 25. 2. 2022. godine. Plan je dva puta izmijenjen i dopunjeno, te nakon svih izmjena i dopuna ukupna procijenjena vrijednost javnih nabavki planirana je u iznosu od 30.600.533 KM.⁶²

U tabeli su navedene nabavke koje su planirane i provedene u 2022. godini sa vrstom postupka, a prema prezentiranim podacima.

Vrsta postupka	Planirane nabavke		Provđene nabavke	
	Iznos (u KM)	Broj	Iznos (u KM)	Broj
Otvoreni postupak	28.005.243	62	18.069.901	34
Konkurenčki zahtjev za dostavu ponuda	1.507.997	45	1.055.138	34
Pregovarački postupak bez objave obav.	678.720	6	541.156	5
Direktni sporazum	408.573	93	308.839	82
Ukupno	30.600.533	206	19.975.034	155

Izvršili smo uvid u procedure provedenih postupaka javnih nabavki nakon kojih su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 10.302.944 KM, i to: 12 otvorenih postupaka (9.243.752 KM), osam konkurenčkih zahtjeva za dostavu ponuda (481.243 KM), tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja (515.101 KM) i 10 direktnih sporazuma (62.848 KM).

Otvoreni postupak za „*Izvođenje radova na rekonstrukciji šetnice na potezu od ulice Trampina do ulice Koševo*“ pokrenut je Odlukom od 1. 9. 2020. godine. Kriterij za dodjelu ugovora je bio „ekonomski najpovoljnija ponuda“ sa potkriterijima cijena 80% i rok izvođenja radova sa uslugom izrade glavnog projekta (projekt) 20%. Odlukom od 30. 9. 2020. godine izabran je ponuđač „ITC Zenica“ d.o.o. Zenica sa ponudom u iznosu od 1.233.181 KM i rokom izvođenja radova sa uslugom izrade glavnog projekta (projekt) od 45 kalendarskih dana. Ugovor o izvođenju radova zaključio je tadašnji načelnik 6. 11. 2020. godine sa „ITC Zenica“ d.o.o. Zenica u vrijednosti od 1.233.181 KM. Prema ugovoru, izvođač radova se obavezao da će otpočeti sa radovima u roku od tri dana, odnosno od dana uvođenja u posao. Kao dan za uvođenje u posao smatra se dan kada budu ispunjeni uslovi u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju Kantona Sarajevo, o čemu će Općina blagovremeno obavijestiti izvođača. Rok za izradu glavnog projekta bio je 20 kalendarskih dana, a rok za izvođenje radova 70 kalendarskih dana od dana ovjere početka radova u građevinskom dnevniku.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je u 2021. godini izvršeno plaćanje izvođaču radova „ITC Zenica“ d.o.o. Zenica po prvoj privremenoj situaciji od 27. 2. 2021. godine za izradu glavnog projekta u iznosu od 35.919 KM. Prema građevinskom dnevniku izvođač radova uveden je u posao tek 26. 12. 2022. godine. Prema izjavi odgovorne osobe, 2. 11. 2020. godine Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH donijela je Odluku o proglašenju historijskog urbanog krajolika Sarajeva nacionalnim spomenikom BiH. Zbog navedenog, od decembra 2020. godine do septembra 2022. godine trajalo je ishodovanje odobrenja za rekonstrukciju od Federalnog ministarstva prostornog uređenja.

⁶² Svi iznosi su iskazani sa PDV-om

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da Federalno ministarstvo prostornog uređenja 6. 9. 2022. godine donijelo rješenje kojim je Općini dato odobrenje za rekonstrukciju ulice (šetnice) „Veliki park – Marijin dvor“ na potezu od ulice Trampina do ulice Koševo u Sarajevo, koja se nalazi u obuhvatu Historijskog urbanog krajolika Sarajevo. Ovo rješenje je postalo pravosnažno nakon 30 dana. Provođenje postupka javne nabavke u 2020. godini i realizacija zaključenog ugovora u 2023. godini nisu bili predmet finansijske revizije.

Otvoreni postupak „*Usluga popravaka i održavanja u zgradama Općine Centar Sarajevo, prostorijama mjesnih zajednica, poslovnih prostorima, stanovima i drugim objektima kojima raspolaže Općina Centar Sarajevo*“ proveden je u 2021. godini, nakon kojeg su zaključeni okvirni sporazumi na period od tri godine za tri lot-a ukupne vrijednosti od 1.347.840 KM. Kriterij za dodjelu ugovora bio je ekonomski najpovoljnija ponuda (cijena 50% i rok izvršenja 50%). Okvirni sporazumi su zaključeni sa dobavljačem „Sela“ d.o.o. Sarajevo, koji je ponudio rok izvršenja od jedan dan. Okvirnim sporazumom je definisano da će se rok za pružanje usluge definisati pojedinačnim ugovorima, u skladu sa usvojenom ponudom. Uvidom u pojedinačne ugovore utvrdili smo da su ugovori zaključivani na rok izvršenja usluga duži od jednog dana, što nije u skladu sa okvirnim sporazumom i prihvaćenom ponudom. Navedeno je važno naročito ako se uzme u obzir da je rok izvršenja bio jedan od ukupno dva potkriterija za dodjelu ugovora sa učešćem od 50%, pa je ponuđeni rok izvršenja od jednog dana bio presudan da ponuda ovog ponuđača bude izabrana kao ekonomski najpovoljnija. **Ugovaranje dužih rokova izvršenja u pojedinačnim ugovorima od onih datih u ponudi ne osigurava jednakost i nediskriminirajuće ponašanje prema ponuđačima i narušava pravednu i aktivnu konkureniju, što je u suprotnosti s članom 3. Zakona o javnim nabavkama.**

Otvoreni postupak za „*Nabavku specijalizovanog vozila (autosmećar) za skupljanje i odvoz otpada iz klasičnih kanti, kontejnera i zvono kontejnera za potrebe Službe za komunalnu čistoću*“, planirane vrijednosti od 491.751 KM, pokrenut je 2. 6. 2022. godine. Tenderskom dokumentacijom u dijelu tehničke specifikacije vozila navedeni su zahtjevi koji se odnose na opšte zahtjeve, opis i namjenu vozila, osnovno vozilo, nadogradnju, mehanizam za podizanje i pražnjenje kanti/kontejnera, dizalicu, dodatne dokumente koji se isporučuju uz vozilo, postprodajnu podršku i garantni rok. Jedan od opštih zahtjeva je bio da vozilo, nadogradnja i kran/dizalica moraju biti novi i nekorišteni (godina proizvodnje minimalno 2022. godina). Tražene karakteristike osnovnog vozila odnosile su se na: boja vozila i nadogradnje bijela, ukupna masa vozila minimalno 18.000 kg, dimenzije vozila (dužina maksimalno 8.200 mm/dozvoljeno odstupanje +10%, širina maksimalno 2.550 mm, visina maksimalno 4.000 mm), vozilo dvoosovinsko, pogon 4x2, osovinski razmak maksimalno 4.500 mm, zapremina motora minimalno 7.500 cm³, snaga motora maksimalno 200 kW, automatizovani mjenjač 8 stepeni za vožnju unaprijed i dr. Također, su navedene i tehničke karakteristike nadogradnje: kapacitet tovarnog prostora (sanduk minimalno 16 m³, banja minimalno 2 m³), kapacitet podizanja minimalno 600 kg, sistem praćenja i snimanja prikupljanja otpada treba da se sastoji od minimalno: Kamera HD rezolucije, diska za pohranu 3 TB i 12" monitora; mogućnost čuvanja video snimka do minimalno 90 dana i mogućnost pohrane snimke na vanjsku memoriju i dr.

Uvidom u Izvještaj o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom utvrdili smo da se jedno od pitanja odnosilo na tehničke karakteristike vozila – rezervoar za gorivo, za što je tenderskoj dokumentaciji navedeno „ukoliko je vozilo opremljeno sa SCR katalizatorom (u cilju zadovoljavanja EURO 6), rezervoar kataličkog sredstva (npr. AdBlue) minimalno 60l“. U pitanju je, između ostalog navedeno da ovaj zahtjev ispunjavaju samo dva proizvođača šasija, te da se navedenim zahtjevom smanjuje konkurentnost. U odgovoru ugovorni organ je naveo da je postavljen minimalan zahtjev za veličinu rezervoara, u skladu sa istraživanjem tržišta, te da su sve opisane tehničke specifikacije izrađene na osnovu potrebe službe za koju je vozilo namijenjeno, odnosno prilagođene postojećem voznom parku.

U postupku javne nabavke vozila pet potencijalnih ponuđača preuzelo je tendersku dokumentaciju, a pristigla je jedna ponuda. Tehničke specifikacije vozila postavljene su dosta široko, detaljnim navođenjem tehničkih karakteristika i dodatne opreme vozila (npr. boja vozila i nadogradnje, rezervoar katalitičnog sredstva (npr. AdBlue) minimalno 60l, dizalica treba da bude lakirana KTL postupkom kateforeze, kamera HD rezolucije, diska za pohranu 3 TB i 12" monitora; mogućnost čuvanja video snimka do minimalno 90 dana i mogućnost pohrane snimke na vanjsku memoriju), što upućuje na favoriziranje određene marke vozila. Navedeno ukazuje da tehničke specifikacije u tenderskoj dokumentaciji ne omogućavaju svim ponuđačima jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju, kako nalaže član 54. Zakona o javnim nabavkama, te da nije osigurana aktivna konkurenca.

Nakon provedenog postupka, donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača 29. 7. 2022. godine. Ugovor je zaključen 17. 8. 2022. sa „Tehnix“ d.o.o. Donji Kraljevac Republika Hrvatska (u dalnjem tekstu: „Tehnix“ d.o.o.) u iznosu od 490.390 KM, sa rokom isporuke 180 dana od obostranog potpisivanja ugovora. „Tehnix“ d.o.o. je 8. 2. 2023. dostavio zahtjev za produženje roka isporuke, za dodatnih 30 dana, zbog kašnjenja u isporuci dizalice za kompletiranje komunalnog vozila, a kao razlog kašnjenja navedeni su problemi su lancu isporuke uzorkovani globalnom pandemijom COVID-19 i ratom u Ukrajini. Općina je 20. 2. 2023. godine zaključila Aneks ugovora sa „Tehnix“ d.o.o. sa rokom isporuke od 210 dana, a prema zapisniku o primopredaji vozilo je isporučeno 10. 3. 2023. godine. Fakturu od 10. 3. 2023. godine u iznosu od 490.390 KM izdao je „General Logistic“ d.o.o. Sarajevo, zastupnik dobavljača „Tehnix“ d.o.o.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da Općina nije provela postupak javne nabavke, niti zaključila ugovor za **nabavku usluga održavanja, prijevoza putnika i naplate usluga prijevoza kosim liftom** u iznosu od 35.411 KM. Naime, izmjenom plana javnih nabavki za 2022. godinu predviđena je nabavka usluga održavanja, prijevoza putnika i naplate usluga prijevoza kosim liftom putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti 200.000 KM. Planirano je zaključivanje okvirnog sporazuma na period od dvije godine. Postupak je pokrenut 26. 12. 2022. godine, a poništen je 25. 1. 2023. godine iz razloga što je pristigla samo jedna ponuda čija je vrijednost bila znatno iznad osiguranih sredstava. **Zbog navedenog, konstatujemo da nabavka usluga održavanja i upravljanja objektom „Kosi lift“ za period januar-juni 2022. godine u iznosu od 35.411 KM nije izvršena u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama, iako je to bila u obavezi u skladu sa članovima 4. i 6. Zakona o javnim nabavkama.** Općina je sa Ministarstvom saobraćaja Kantona Sarajevo 18. 5. 2023. godine zaključila Sporazum o zajedničkom pokretanju javne nabavke za održavanje i upravljanje objektom „Kosi lift“ Ciglane. Prezentirana nam je dokumentacija da je Odlukom načelnika od 8. 8. 2023. godine pokrenuta zajednička javna nabavka usluga održavanja i upravljanja objektom „Kosi lift“ Ciglane putem otvorenog postupka. Predviđeno je zaključivanje okvirnog sporazuma na period od tri godine procijenjene vrijednosti od 523.899 KM.

Nabavka specijalizovanog vozila za sakupljanje i odvoz otpada u iznosu od 490.390 KM izvršena je tako da nije omogućen dovoljan stepen aktivne konkurenca i transparentnost, a time ni efikasno trošenje javnih sredstava. Prilikom zaključivanja pojedinačnih ugovora na osnovu okvirnih sporazuma za „Usluge popravaka i održavanja u zgradama Općine, prostorijama mjesnih zajednica, poslovnih prostorima, stanovima i drugim objektima kojima raspolaže“ ugovoreni su duži rokovi izvršenja od onih datih u ponudi, zbog čega nije osigurano jednak i nediskriminirajuće ponašanje prema ponuđačima i narušava se pravedna i aktivna konkurenca. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuka:

- *tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da se osigura pravična i aktivna konkurenca, ugovore zaključivati u skladu sa prihvaćenim ponudama i uslovima iz tenderske dokumentacije, shodno odredbama Zakona o javnim nabavkama.*

8. SUDSKI SPOROVI

Odlukom Vijeća osnovano je Pravobranilaštvo kao državno tijelo koji obavlja poslove iz nadležnosti s ciljem pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Općine.

Prema izvještaju o radu za 2022. godinu Pravobranilaštvo je imalo 2.115 predmeta u radu, od čega je 1.399 preneseno iz ranijih godina, a zaprimljeno je 716 novih predmeta. Okončano je 611 predmeta, te je u naredni izvještajni period preneseno 1.504 predmeta.

U izvještajnom periodu bilo je 612 predmeta parničnog postupka, od kojih su 94 okončana. Najveći broj predmeta u kojima je Općina tužitelj odnose se na sporove iz oblasti zakupnih odnosa, duga za zakup zemljišta, te sporovi radi iseljenja iz stanova u vlasništvu Općine. Pravomoćnim presudama po osnovu dugova za poslovne prostore u korist Općine dosuđeno je ukupno 554.885 KM na ime glavnog duga, te 18.292 KM na ime troškova parničnog postupka.

Najveći broj sporova u kojima je Općina tužena je iz obligacionih odnosa – naknade štete, stvarno-pravnih odnosa (utvrđenje sticanja prava vlasništva putem dosjelosti) i stambenih odnosa (utvrđenje nosioca stanarskog prava, otkup stana, obezbjeđenje zamjenskog stana). Iz oblasti obligacionih odnosa – naknade štete, najznačajniji sporovi protiv Općine (u vrijednosti cca 15.000.000 KM) odnose se na predmete po tužbama „Palace Investment“, „Raiffeisen leasing“, „City Invest“, „BOOC“, „UPI stambena zadruga“, Smajević Jovanka, Dragičević Jagoda, Mulić Ibrahim, „Amko komerc“ d.o.o. i drugi. Kao i prethodnih godina, veliki je broj sporova za naknadu nematerijalne štete zbog ujeda pasa latalica (79). Visina tužbenih zahtjeva pokrenutih protiv Općine iznosila je 124.195 KM, dok je po okončanim sudskim postupcima Općina obavezana isplatiti 49.913 KM, uvećano za troškove postupka 17.915 KM.

Ocjena ishoda sporova nije vršena, te potencijalne obaveze po osnovu sudske sporova u toku nisu knjigovodstveno evidentirane u okviru vanbilansne evidencije, kako je propisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *potrebno je vršiti procjenu ishoda sporova u toku i shodno procjeni evidentirati potencijalna potraživanja i potencijalne obaveze po ovom osnovu u vanbilansnoj evidenciji.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Općina je 27. 9. 2023. godine dostavila komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data za nalaze i preporuke u vezi: koeficijenata za namještenike, nagrađivanja zaposlenika povodom vjerskih i državnih praznika, ugovora o djelu, obračuna poreza i doprinosa na naknade za rad u komisijama, računa za socijalnu zaštitu i boračko-invalidsku zaštitu, evidentiranja rashoda po osnovu rješenja o izvršenju, stalnih sredstava u pripremi, planiranja i knjigovodstvenog evidentiranja subvencija javnim preduzećima, planskih dokumenata za razvoj, održavanje i rekonstrukciju lokalnih cesta, javnih nabavki i korištenja javnih površina u svrhu formiranja parking prostora.

Uvažen je i inkorporiran u Izvještaj komentar koji se odnosi na donošenje planskih dokumenata za razvoj, održavanje i rekonstrukciju lokalnih cesta, s obzirom na to da je dostavljena dodatna dokumentacija koja potvrđuje da je Vijeće usvojilo Strategiju razvoja i održavanja javnih cesta na području općine.

Djelimično su uvaženi i inkorporirani u Izvještaj dijelovi komentara koji se odnose na:

- račun putem kojeg se izvršavaju uplate i isplate kantonalnih sredstava korisnicima boračko-invalidske i socijalne zaštite, jer se novčani primici i izdaci knjigovodstveno evidentiraju u okviru Glavne knjige, ali ne i prihodi i rashodi, niti se uplata ovih sredstava vrši na depozitni račun;
- zaključivanje aneksa ugovora sa dobavljačem „Tehnix d.o.o.“ Donji Kraljevac Republika Hrvatska. Navedeno je da je ugovorni organ postupio u skladu sa članom 75. stav 5. izmjena i dopuna Zakona o javnim nabavkama, koji propisuje da se ugovor o nabavci može izmjeniti tokom njegovog trajanja bez provođenja novog postupka javne nabavke ako su kumulativno ispunjeni uslovi propisani ovim stavom. Uvažavajući činjenicu da je ugovorni organ dokumentovao da je do potrebe za izmjenom došlo zbog okolnosti koje ugovorni organ nije mogao predvidjeti, kao i da nije došlo do izmjene cijelokupne prirode ugovora i povećanja cijene, prihvatali smo komentar;
- informaciju o pokrenutoj proceduri javne nabavke usluga održavanja i upravljanja objektom „Kosi lift“ Ciglane, za šta je prezentirana odluka o pokretanju postupka javne nabavke u 2023. godini;
- korištenje javnih površina u svrhu formiranja parking prostora u dijelu izračuna prihoda koji zakupac ostvaruje na bazi cijene parkinga u odnosu na prihod Općine, za šta je navedeno da treba uzeti u obzir faktor korekcije koji se odnosi na prosječnu dnevnu zauzetost parkinga i druge pokazatelje koji utiču na varijabilnost očekivanih prihoda zakupca, te smo inkorporirali u Izvještaj da je procjena prihoda data ne uzimajući u obzir navedene faktore.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentirane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- u vezi sa utvrđenim koeficijentima za namještenike, dat je komentar da članom 60. stav 3. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH nije propisana zabrana utvrđivanja većih koeficijenata od onih utvrđenih Zakonom. U prilog tome navedeno je mišljenje Federalnog ministarstva pravde od 8. 4. 2020. godine, prema kojem općine nisu obavezne visinu koeficijenata uskladiti sa onima koji su utvrđeni u Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH, ali su dužni u okviru istih platnih razreda utvrditi iste koeficijente. Napominjemo da je Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH jasno propisano da će prilikom utvrđivanja koeficijenata kantoni, općine i gradovi propisati iste koeficijente za ista radna mjesta u okviru istih platnih razreda za državne službenike i namještenike u skladu sa odredbama člana 20. i 21. ovog Zakona;
- za nagrađivanje zaposlenika povodom vjerskih i državnih praznika, dato je obrazloženje da, u skladu sa Odlukom o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodataka na plaću i naknada plaće izabralih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika, državnih službenika i namještenika Općine, načelnik donosi Pravilnik o plaćama, naknadama i drugim primanjima zaposlenika, kao i da se za sva pitanja koja nisu regulisana ovom Odlukom neposredno primjenjuju odredbe Zakona i Kolektivnog ugovora. Navedeno ne možemo prihvati s obzirom na to da ni Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH ni Kolektivnim ugovorom za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH nije utvrđeno pravo na naknadu povodom vjerskih i državnih praznika;
- obrazloženje vezano za ugovore o djelu u kojem je navedeno da je Općina pristupila provođenju velikog broja projekata sa vladinim i nevladinim organizacijama koji zahtijevaju angažman većeg broja lica, te da u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji ne postoje radna mjesta koja obuhvataju sve poslove i aktivnosti koje zahtijeva određeni projekt, nismo prihvatali jer je dostavljen primjer jednog ugovora o djelu, za poslove koji nisu osporeni u nalazu.

Pored navedenog, obrazloženje ne možemo prihvatiti s obzirom na to da ugovori o djelu nisu zaključivani jednokratno na određeno vrijeme, već više puta tokom godine za istu vrstu posla, što nije u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima u FBiH, prema kojem se ugovori o djelu zaključuju za konkretnе poslove, koji ne zahtijevaju kontinuitet u izvršenju;

- za evidentiranje rashoda i izdataka dat je komentar da se nepredviđeni rashodi i izdaci, kao što su sudske presude i rješenja o izvršenju, s obzirom na to da ih nije moguće budžetom predvidjeti, mogu priznati samo do planiranog iznosa i samo ako sudski akt predstavlja konačan iznos obaveza, što često nije slučaj zbog žalbi, revizije, obustave postupka i slično. Obrazloženje ne možemo prihvatiti jer rashodi i obaveze po osnovu rješenja o izvršenju nisu priznati u izvještajnom periodu na koji se odnose, što je obaveza u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH;
- u obrazloženju vezanom za planiranje i knjigovodstveno evidentiranje izdataka za održavanje javnih površina navedeno je da se, u skladu sa Uredbom o uređivanju i održavanju zelenih površina u Kantonu Sarajevo, održavanje javnih zelenih površina vrši putem nadležnog komunalnog preduzeća. Iz navedenog razloga Općina je zaključila ugovor o subvenciji sa KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo koje je nadležno za uređenje i održavanje javnih zelenih površina u Kantonu. Međutim, mi ne osporavamo način realizacije navedenih poslova putem nadležnog komunalnog preduzeća, nego način planiranja i knjigovodstvenog evidentiranja ovih izdataka;
- u komentaru za nabavku specijalizovanog vozila (autosmećar) za skupljanje i odvoz otpada iz klasičnih kanti, kontejnera i zvono kontejnera za potrebe Službe za komunalnu čistoću, navedeno je da je tehničku specifikaciju, kao i ispitivanje tržišta za predmetnu nabavku, pripremalo stručno lice iz KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo, kao i da nadležne službe prije pokretanja postupka javne nabavke pregledaju dokumentaciju i otklanjaju eventualne diskriminatore zahtjeve. Također, navedeno je da svi potencijalni ponuđači imaju pravo žalbe na tendersku dokumentaciju i da u konkretnom slučaju nije bilo favoriziranja određene marke vozila. Komentar ne možemo prihvatiti jer je revizijom utvrđeno da tehničke specifikacije u tenderskoj dokumentaciji nisu osigurale svim ponuđačima jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju, kako nalaže član 54. Zakona o javnim nabavkama;
- za preporuku da se porezi i doprinosi na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavaju kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima, dat je komentar da je obračun izvršen u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija u vezi sa načinom obračuna poreza i doprinsa po osnovu naknada za rad u komisijama. Komentar ne možemo prihvatiti jer je navedenim propisima definisano da se naknade zaposlenicima po osnovu angažmana po bilo kojem osnovu, bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili izvan radnog vremena, smatraju oporezivim prihodom po osnovu nesamostalne djelatnosti i kao takve se oporezuju na propisani način;
- vezano za korištenje javnih površina u svrhu formiranja javnog parking prostora dato je obrazloženje da Zakonom o privremenom korištenju javnih površina, kao ni Odlukom Vijeća o privremenom korištenju javnih površina, na osnovu kojih nadležna služba odobrava korištenje javnih površina u navedenu svrhu, nije propisana raspisivanja javnog poziva za dodjelu lokacija za parking. Navedeno je da je u cilju transparentnosti cjelokupnog postupka i osiguranja pravične konkurenčije u skladu sa preporukama revizije neophodna izmjena važećih propisa i njihovo usklađivanje sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH. Vezano za visinu naknade koju Općina naplaćuje, navedeno je da se posljednjim izmjenama Odluke Vijeća nastojala utvrditi realna cijena, odnosno prilagođena cjelokupnoj ekonomskoj situaciji na tržištu.

Ova obrazloženja nisu imala uticaj na izmjenu nalaza s obzirom na to da je korištenje javnih površina u svrhu formiranja javnog parking prostora regulisano Odlukom Vijeća, zbog čega je i data preporuka u cilju osiguranja većeg nivoa transparentnosti, a samim tim i poštovanje principa utvrđenih Zakonom o budžetima u FBiH.

U komentaru je navedeno i da će se u 2023. godini provesti odgovarajuća knjiženja i izvršiti obračun amortizacije u vezi sa objektom „Kosi lift“ u naselju Ciglane, s obzirom na to da je 11. 9. 2023. godine u Službu za finansije dostavljena potrebna dokumentacija za stavljanje stalnog sredstva u upotrebu.

Reviziju Općine Centar Sarajevo obavio je revizorski tim u sastavu: Aida Nurkić – voditeljica tima, i Bakir Likić – član tima.

Voditeljica tima

Aida Nurkić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija
kantona, gradova i općina**

Amela Muhalilović, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

Identifikacijski broj: 4200650440009

šifra po kvalifikacionoj
djelatnosti: 84.11

Nadležno ministarstvo: Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo

Organizacioni broj: _____
Operativni broj: _____
Fukcionalni kod: _____

Potrošačka jedinica-glava: Općina Centar Sarajevo

Sjedište potrošačke jedinice: Sarajevo

Fond: _____

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci: _____

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 01.01.2022. do 31.12.2022.godine

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 x 100
1	2			3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)	200	43.203.535	30.600.211	32.348.750	-12.603.324	70,8%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	14.438.000	16.137.336	13.839.603	1.699.336	111,8%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	0	3.038	2.024	3.038	#DIV/0!
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	3.038	2.024	3.038	#DIV/0!
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0	#DIV/0!
6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0	#DIV/0!
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	#DIV/0!
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	#DIV/0!
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	0	0	0	0	#DIV/0!
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	0	0	0	#DIV/0!
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	7.150.000	8.377.847	6.672.780	1.227.847	117,2%
12	714100	Porez na imovinu	211	7.150.000	8.377.847	6.672.780	1.227.847	117,2%

13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0	#DIV/0!
14	716000	Porezi na dohodak	213	700.000	854.118	715.976	154.118	122,0%
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	6.588.000	6.902.333	6.439.434	314.333	104,8%
16	719000	Ostali porezi	215	0	0	9.389	0	#DIV/0!
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	21.580.987	11.870.653	15.200.620	-9.710.334	55,0%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	5.497.500	5.916.238	5.256.308	418.738	107,6%
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	5.244.500	5.667.104	4.981.551	422.604	108,1%
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	246.000	249.135	269.428	3.135	101,3%
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	#DIV/0!
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	#DIV/0!
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	#DIV/0!
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	7.000	0	5.329	-7.000	0,0%
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	#DIV/0!
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....+33)	225	16.066.487	5.950.775	9.939.630	-10.115.712	37,0%
27	722100	Administrativne takse	226	0	0	250	0	#DIV/0!
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0	#DIV/0!
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	2.000.000	2.072.244	1.700.058	72.244	103,6%
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	10.460.000	2.499.188	4.558.491	-7.960.812	23,9%
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim	230	3.300.000	1.053.015	3.534.819	-2.246.985	31,9%
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	30.000	30.284	45.398	284	100,9%
33	722700	Neplanirane update-prihodi	232	276.487	296.044	100.614	19.557	107,1%
34	723000	Novčane kazne	233	17.000	3.640	4.682		
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0	#DIV/0!
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	7.184.548	2.592.222	3.308.527	-4.592.326	36,1%
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236	848.148	291.527	124.592	-556.621	34,4%
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	931.400	573.261	466.680	-358.139	61,5%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	720.000	0	0	-720.000	0,0%
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	4.655.000	1.712.735	2.649.352	-2.942.265	36,8%
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	14.700	67.903	14.700	#DIV/0!
42	733100	Donacije	241	30.000	0	0	-30.000	0,0%
43		R A S H O D I (44+47+48+58+67+75+80)	242	41.948.262	24.267.680	22.318.829	-17.680.582	57,9%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	8.963.000	8.889.102	8.457.248	-73.898	99,2%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	7.850.000	7.573.433	7.499.448	-276.567	96,5%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	1.113.000	1.315.669	957.800	202.669	118,2%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	970.000	806.411	788.680	-163.589	83,1%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	6.671.047	4.708.894	3.934.032	-1.962.153	70,6%

49	613100	Putni troškovi	248	42.000	35.433	4.672	-6.567	84,4%
50	613200	Izdaci za energiju	249	330.000	315.287	260.557	-14.713	95,5%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	354.000	320.682	312.437	-33.318	90,6%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	369.955	239.648	225.408	-130.307	64,8%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	32.000	32.211	19.086	211	100,7%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	90.000	98.551	85.148	8.551	109,5%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	2.155.792	1.577.895	1.214.860	-577.897	73,2%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	118.500	34.944	29.091	-83.556	29,5%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	3.178.800	2.054.244	1.782.773	-1.124.556	64,6%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	16.162.000	7.070.121	5.149.971	-9.091.879	43,7%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	2.079.000	1.639.263	1.292.709	-439.737	78,8%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	10.723.800	2.882.162	2.141.853	-7.841.639	26,9%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	2.101.200	1.776.222	1.122.302	-324.978	84,5%
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	836.000	502.191	438.342	-333.809	60,1%
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	70.000	79.425	107.162	9.425	113,5%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	#DIV/0!
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	70.000	59.502	0	-10.498	85,0%
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	282.000	131.356	47.603	-150.644	46,6%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	9.122.215	2.793.152	3.988.898	-6.329.063	0
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	5.475.066	2.130.129	2.549.127	-3.344.937	38,9%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	646.649	266.864	254.886	-379.785	41,3%
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	60.000	64.000	30.500	4.000	106,7%
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	2.673.500	308.659	1.007.700	-2.364.841	11,5%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	267.000	23.500	146.685	-243.500	8,8%
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	#DIV/0!
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	#DIV/0!
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	0	0	0	0	#DIV/0!
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	#DIV/0!
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	0	0	0	#DIV/0!
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0	0	0	#DIV/0!
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	#DIV/0!
80	600000	Tekuća budžetska rezervna	279	60.000	0	-60.000	0,0%	
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	1.255.273	6.332.531	10.029.921	5.077.258	504,5%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281				0	#DIV/0!
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	1.670.000	25.914	318.871	-1.644.086	1,6%
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	1.670.000	25.914	318.871	-1.644.086	1,6%
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	#DIV/0!
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	#DIV/0!
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	22.601.738	8.396.730	10.997.109	-14.205.008	37,2%

88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	1.333.281	515.565	321.000	-817.716	38,7%
89	821200	Nabavka građevina	288	6.522.637	850.290	5.251.479	-5.672.347	13,0%
90	821300	Nabavka opreme	289	2.530.520	1.266.272	519.359	-1.264.248	50,0%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	100.000	92.112	0	-7.888	92,1%
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	461.000	339.654	231.327	-121.346	73,7%
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	11.654.300	5.332.838	4.673.944	-6.321.462	45,8%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	20.931.738	8.370.816	10.678.238	-12.560.922	40,0%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-19.676.465	-2.038.285	-648.317	17.638.180	10,4%
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295				0	#DIV/0!
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	22.948	4.951	22.948	#DIV/0!
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	#DIV/0!
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	#DIV/0!
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0	0	#DIV/0!
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0	#DIV/0!
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	#DIV/0!
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	22.948	4.951	22.948	#DIV/0!
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	#DIV/0!
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	100.000	70.364	16.184	-29.636	70,4%
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	#DIV/0!
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	100.000	70.364	16.184	-29.636	70,4%
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	#DIV/0!
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	#DIV/0!
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	#DIV/0!
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	#DIV/0!
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	#DIV/0!
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	-100.000	-47.416	-11.233	52.584	47,4%
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313				0	#DIV/0!
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	#DIV/0!
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	#DIV/0!

117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	0	#DIV/0!
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0	#DIV/0!
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0	#DIV/0!
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	0	#DIV/0!
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	0	#DIV/0!
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0	#DIV/0!
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0	#DIV/0!
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	0	0	0	0	0	#DIV/0!
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	0	0	0	0	0	#DIV/0!
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	0	#DIV/0!
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	0	0	0	0	0	#DIV/0!
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0	#DIV/0!
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	0	#DIV/0!
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0	#DIV/0!
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA (115 minus 124))	330	0	0	0	0	0	#DIV/0!
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	-19.776.465	-2.085.701	-659.550	17.690.764	10,5%	
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	64.650.000	32.734.774	33.332.122	-31.915.226	50,6%	
134	01	Opće javne usluge (135+....+142)	333	17.187.255	14.481.732	12.818.170	-2.705.523	84,3%	
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	10.887.500	10.704.221	10.089.924	-183.279	98,3%	
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	653.000	163.763	186.103	-489.237	25,1%	
137	013	Opće usluge	336	5.364.355	3.500.405	2.503.912	-1.863.950	65,3%	
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	0	#DIV/0!
139	015	II R Opće javne usluge	338	0	0	0	0	0	#DIV/0!
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	204.900	46.193	38.231	-158.707	22,5%	
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	0	0	0	#DIV/0!
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	77.500	67.151	0	-10.349	86,6%	
143	02	Odbrana(144+....+148)	342	9.621.050	877.907	567.482	-8.743.143	9,1%	
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	0	#DIV/0!
145	022	Civilna odbrana	344	778.000	289.640	421.787	-488.360	37,2%	
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	0	#DIV/0!
147	024	II R Odbrana	346	0	0	0	0	0	#DIV/0!
148	025	Odbrana n. k.	347	8.843.050	588.267	145.695	-8.254.783	6,7%	
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	374.500	161.915	162.601	-212.585	43,2%	
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	0	#DIV/0!
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	130.000	100.000	140.000	-30.000	76,9%	
152	033	Sudovi	351	242.000	59.415	20.379	-182.585	24,6%	
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	0	#DIV/0!

154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	#DIV/0!
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	2.500	2.500	2.222	0	100,0%
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	13.836.237	5.894.397	5.562.498	-7.941.840	42,6%
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	0	0	0	0	#DIV/0!
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	101.000	87.080	22.934	-13.920	86,2%
159	043	Gorivo i energija	358	347.000	403	0	-346.597	0,1%
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	#DIV/0!
161	045	Transport	360	13.108.237	5.742.360	5.156.452	-7.365.877	43,8%
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	#DIV/0!
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	#DIV/0!
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	#DIV/0!
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	280.000	64.554	383.112	-215.446	23,1%
166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	6.062.580	1.644.233	2.211.485	-4.418.347	27,1%
167	051	Upravljanje otpadom	366	324.000	15.241	40.639	-308.759	4,7%
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	200.000	0	0	-200.000	0,0%
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	#DIV/0!
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	1.805.500	745.952	502.023	-1.059.548	41,3%
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	#DIV/0!
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	3.733.080	883.041	1.668.823	-2.850.039	23,7%
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	7.163.637	1.833.005	2.382.725	-5.330.632	25,6%
174	061	Stambeni razvoj	373	120.000	10.464	4.338	-109.536	8,7%
175	062	Razvoj zajednice	374	1.768.000	282.709	253.532	-1.485.291	16,0%
176	063	Vodosnabdijevanje	375	2.651.200	334.267	1.075.430	-2.316.933	12,6%
177	064	Ulična rasvjeta	376	696.000	128.717	565.432	-567.283	18,5%
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	#DIV/0!
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	1.928.437	1.076.848	483.993	-851.589	55,8%
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	270.502	227.922	191.429	-42.580	84,3%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	160.502	117.922	91.429	-42.580	73,5%
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0	0	#DIV/0!
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0	#DIV/0!
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	0	0	0	0	#DIV/0!
185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0	#DIV/0!
186	076	Zdravstvo n. k.	385	110.000	110.000	100.000	0	100,0%
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	5.386.342	4.546.880	2.754.630	-839.462	84,4%
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	608.020	624.176	647.143	16.156	102,7%
189	082	Usluge kulture	388	602.000	509.638	536.591	-92.362	84,7%
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	25.000	25.000	25.000	0	100,0%
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	820.200	781.623	574.303	-38.577	95,3%
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	#DIV/0!
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	3.331.122	2.606.443	971.593	-724.679	78,2%
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	2.861.900	1.795.414	5.540.908	-1.066.486	62,7%
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	0	0	0	0	#DIV/0!

196	092	Srednje obrazovanje	395	0	0	0	0	#DIV/0!
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	#DIV/0!
198	094	Visoko obrazovanje	397	0	0	0	0	#DIV/0!
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	739.000	706.300	599.000	-32.700	95,6%
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	1.072.900	424.692	4.492.945	-648.208	39,6%
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0	#DIV/0!
202	098	Obrazovanje n. k.	401	1.050.000	664.422	448.963	-385.578	63,3%
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	1.885.997	1.271.368	1.140.194	-614.629	67,4%
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	75.000	66.000	67.200	-9.000	88,0%
205	102	Starost	404	300.000	238.290	267.300	-61.710	79,4%
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	#DIV/0!
207	104	Porodica i djeca	406	124.848	125.200	126.418	352	100,3%
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	#DIV/0!
209	106	Stanovanje	408	449.149	74.114	73.622	-375.035	16,5%
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	15.000	3.400	0	-11.600	22,7%
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	#DIV/0!
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	922.000	764.365	605.654	-157.635	82,9%

U _____ Certificirani računovođa

ZLATA ALIĆ IBIŠEVIĆ

Rukovodilac

Dana _____ Broj dozvole: CR-5865//5

SRĐAN MANDIĆ

M.P.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo finansija KS
Nadležno ministarstvo

OPĆINA CENTAR Sarajevo
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Centar
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4200650440009

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
		I AKTIVA				
2	100000+200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	60.543.805	52.622.025	115,05
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	32.785.742	13.512.060	242,64
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	0
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	16.353.044	16.379.467	99,84
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	553.985	11.506.523	4,81
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	8.521	12.410	68,66
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	0
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	0
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	10.842.513	11.211.565	96,71
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	172.553.794	166.364.006	103,72
12	011000	Stalna sredstva	011	189.359.648	180.977.331	104,63
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	18.336.225	16.341.030	112,21
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	171.023.423	164.636.301	103,88
15	020000	Dugoročni plasmani	014	10.000	10.000	100,00
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	0
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	10.000	10.000	100,00
18	031000	Vrijednosni papiri	017	4.090	4.090	100,00
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018	0	0	0
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019	4.090	4.090	100,00
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	1.516.281	1.713.615	88,48
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	233.097.599	218.986.031	106,44

* 10666938148474 *

str. 1 od 2

Kontrolni broj: 10666938148474

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2		3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	54.252.145	31.647.155	171,43
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	3.022.769	2.719.761	111,14
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	0
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	0	0	0
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	2.593	499	519,64
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	0	0	0
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	51.226.783	28.926.895	177,09
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	1.525.052	1.737.891	87,75
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	0	0	0
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	0	1.103	1.103
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	1.525.052	1.736.788	87,81
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	177.320.402	185.600.985	95,54
36	510000	Iзвори stalnih sredstava	034	171.027.512	181.715.772	94,12
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	0	0	0
38	530000	Iзвори sredstava rezervi	036	0	0	0
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	6.292.890	3.885.213	161,97
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038	0	0	0
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	233.097.599	218.986.031	106,44

Sarajevo-Centar, 24.02.2023.

Mjesto i datum

ALIĆ IBIŠEVIĆ (IZET) ZLATA
Certifikovani računovođa

SRĐAN MANDIĆ
Rukovodilac

CR-5865/5
Broj dozvole

M.P.

061/210-993
Kontakt

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

Ministarstvo finansija KS
Nadležno ministarstvo

OPĆINA CENTAR Sarajevo
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Centar
Sjedište potrošačke jedinice

4200650440009 *
Identifikacioni broj
84.11
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
0
Organizacioni broj
0
Operativni broj
0
Funkcionalni kod ***0**
Fond
Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Period izvještavanja od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
I NOVČANI PRIMICI				
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	41.821.826
2	710000	Prihodi od poreza	451	16.738.431
3	720000	Neporezni prihodi	452	22.532.527
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	797.459
5	740000	Kapitalni transferi	454	1.753.147
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	262
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	73.057
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	73.057
9		Finansiranje (10+11+12)	458	22.948
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	22.948
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	0
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	0
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	41.917.830
14		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	25.782.432
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	8.887.038
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	806.411
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	6.077.398
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	7.105.481
20	615000	Kapitalni transferi	468	2.906.104
21	616000	Izdaci za kamate	469	0
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	7.846.272
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	7.846.272
24		Finansiranje (25+26)	472	15.444
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	15.444
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	0
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	33.644.148
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	8.273.682
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	24.512.060
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	32.785.742

Sarajevo-Centar, 24.02.2023.

Mjesto i datum

ALIĆ IBIŠEVIĆ (IZET) ZLATA
Certifikovani računovoda

SRĐAN MANDIĆ
Rukovodilac

CR-5865/5
Broj licence

M.P.

061/210-993
Kontakt

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
OPĆINA CENTAR SARAJEVO
Općinski načelnik

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Canton Sarajevo
City of Sarajevo
CENTAR MUNICIPALITY
Municipal Mayor

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
Кантон Сарајево
Град Сарајево
ОПШТИНА ЦЕНТАР САРАЈЕВО
Општински начелник

Broj : 10-11-6175/23
Sarajevo, 27.09.2023. godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Općine Centar Sarajevo** za 2022. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Općine Centar Sarajevo** u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvredživanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da sprječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajevе koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.

- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Općine Centar Sarajevo** i koje je pokrenula **Općina Centar Sarajevo** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Općini Centar Sarajevo** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
  - rukovodstvo;
  - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
  - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

